

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Fakulta bezpečnostního inženýrství

Katedra bezpečnostních služeb

**Vypracování studie vnímání pocitů bezpečí obyvatel
proti teroristickému útoku ve vybrané lokalitě ČR**

Student: Bc. Veronika Sobková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Stanislav Lichorobiec, Ph.D.

Studijní program: Požární ochrana a průmyslová bezpečnost

Studijní obor: Technická bezpečnost osob a majetku

Termín odevzdání diplomové práce: 16.4.2021

Anotace

SOBKOVÁ, Veronika. *Vypracování studie vnímání pocitů bezpečí obyvatel proti teroristickému útoku ve vybrané lokalitě ČR*. Ostrava, 2021. 134 s. Diplomová práce. VŠB - Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství. Vedoucí práce Ing. Stanislav Lichorobiec, Ph.D.

Diplomová práce je zaměřena na vnímání terorismu a na prostory a faktory, které ovlivňují vnímání pocitů bezpečí obyvatel vůči teroristickému útoku ve vybrané lokalitě České republiky – městě Olomouc. Teoretická část se zabývá problematikou terorismu, bojem proti terorismu v České republice a bezpečnostními pojmy. Praktická část je zaměřena na vybranou lokalitu, sociologický výzkum ve formě dotazníkového šetření, analýzu faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel a srovnávací analýzu. Závěrečná část obsahuje návrh bezpečnostních opatření.

Klíčová slova: terorismus, teroristický útok, pocit bezpečí, bezpečnost, lokalita, sociologický výzkum, analýza, bezpečnostní opatření

Annotation

SOBKOVÁ, Veronika. *Elaboration of a study of the perception of the feelings of security of the population against a terrorist attack in a selected locality of the Czech Republic*. Ostrava, 2021. 134 p. Diploma thesis. VSB - Technical University of Ostrava, Faculty of Safety Engineering. Supervisor Ing. Stanislav Lichorobiec, Ph.D.

The diploma thesis focuses on the perception of terrorism and spaces and factors that affect the perception of the feelings of security of the population against terrorist attack in a selected locality in the Czech Republic – the city of Olomouc. The theoretical part deals with the issue of terrorism, the fight against terrorism in the Czech Republic and security concepts. The practical part is focused on the selected locality, sociological research in the form of a questionnaire survey, analysis of factors and space influencing the sense of security of the population and comparative analysis. The final part contains a proposal for security measures.

Keywords: terrorism, terrorist attack, feeling of safety, security, locality, sociological research, analysis, security measures

Obsah

1	Úvod	1
2	Teoretická část	2
2.1	Terorismus	2
2.1.1	Historie	3
2.1.2	Dělení terorismu	6
2.1.3	Formy terorismu	8
2.1.4	Příčiny a podmínky terorismu	11
2.2	Boj proti terorismu v ČR	14
2.2.1	Bezpečnostní strategie České republiky	16
2.2.2	Strategie České republiky pro boj proti terorismu	17
2.2.3	Zpravodajské služby	18
2.2.4	Policie České republiky	20
2.2.5	Armáda České republiky	27
2.2.6	Stupně ohrožení terorismem	27
2.3	Teroristické útoky	29
2.3.1	Teroristické útoky ve světě	29
2.3.2	Teroristické útoky v České republice	35
2.4	Význam bezpečnosti a ochrana před terorismem	36
2.4.1	Význam bezpečnosti	37
2.4.2	Ochrana před terorismem	40
2.5	Měkké cíle	44
2.6	Kriminalita	46
2.6.1	Prevence kriminality	48
2.6.2	Bezpečná lokalita	51

3	Praktická část – vybraná lokalita	53
3.1	Město Olomouc	53
3.1.1	Školství	54
3.1.2	Zdravotnictví.....	55
3.1.3	Kultura, památky a volný čas	55
3.1.4	Doprava.....	58
3.1.5	Významné instituce a úřady	59
3.1.6	Náboženství	59
3.1.7	Kriminalita	61
3.1.8	Možné cíle teroristického útoku	62
3.2	Sociologický výzkum.....	62
3.2.1	Metoda výzkumu	63
3.2.2	Stanovení hypotéz.....	63
3.2.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	64
3.2.4	Vyhodnocení hypotéz	81
3.3	Analýzy	83
3.3.1	Analýza faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel	86
3.3.2	Srovnávací analýza	93
3.4	Návrh opatření.....	105
3.4.1	Vnitřní prostory.....	106
3.4.2	Vnější prostory.....	107
3.4.3	Lokalita	108
4	Závěr.....	109
	Literatura	112
	Seznam obrázků.....	126

Seznam grafů	127
Seznam tabulek	129
Příloha – Dotazník „Studie vnímání terorismu – lokalita Olomouc“	130

1 Úvod

Terorismus, který patří mezi aktuální bezpečnostní hrozby, je forma organizovaného násilí obvykle zaměřena proti nezúčastněným osobám za účelem dosažení určitých cílů, jako například kriminálních nebo politických. Teroristické činy můžeme najít v tak starých textech, jako jsou hieroglyfické texty nebo Bible. Terorismus prošel několika vývojovými etapami, kdy cílem nového terorismu je vyvolat celospolečenskou paniku, strach a hrůzu. Každý rok dochází k tisícům teroristických útoků po celém světě, na území České republiky k teroristickému útoku klasického charakteru dosud sice nedošlo, avšak existuje riziko, že takový útok bude uskutečněn, proto je důležité se na tuto hrozbu neustále připravovat.

Terorismus v nás dokáže vyvolat pocit strachu a ovlivňuje vnímání pocitu bezpečí jak v zahraničí, tak v České republice. Pocit bezpečí ovlivňuje řada faktorů, mezi které patří individuální charakteristiky, sociální prostředí, fyzické prostředí a vnější faktory.

Diplomová práce se zabývá vnímáním terorismu a prostory a faktory, které ovlivňují vnímání pocitu bezpečí obyvatel z hlediska teroristického útoku ve vybrané lokalitě České republiky. Pro účely této práce je vybranou lokalitou město Olomouc. Diplomová práce je rozdělena na dvě hlavní části, a to na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se zabývá terorismem, bojem proti terorismu v České republice, je tedy přiblížena protiteroristická politika státu, dále teroristickými útoky ve světě a v České republice, následuje kapitola zaměřena na bezpečnost a pojmy, které s bezpečností souvisí, a kapitola zaměřena na ochranu před terorismem. Následně byly přiblíženy měkké cíle, které se stávají cílem teroristů. Poslední kapitola teoretické části se zabývá kriminalitou.

Praktická část diplomové práce se zabývá vybranou lokalitou – městem Olomouc. Město je blíže popsáno, a to například z hlediska školství, kultury a památek, kriminality, náboženství, dále jsou uvedeny významné instituce a úřady a také možné cíle teroristického útoku. V rámci praktické části byl proveden sociologický výzkum formou dotazníkového šetření s cílem zjistit, jak obyvatelé města Olomouc vnímají terorismus. Následně byly zpracovány dvě analýzy, a to analýza faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku a srovnávací analýza na úrovni vybraných měst České republiky a Evropy. V poslední řadě byla navržena bezpečnostní opatření vedoucí ke zvýšení pocitu bezpečí obyvatel města Olomouc vůči teroristickému útoku.

2 Teoretická část

Teoretická část diplomové práce se zabývá terorismem, jednou z bezpečnostních hrozeb. Je zde přiblížen vývoj terorismu, následuje dělení terorismu podle několika hledisek a také podle používaných forem terorismu, které se dělí na letální formy a neletální formy, a následně jsou uvedeny podmínky a příčiny terorismu.

Následující kapitola se zabývá bojem proti terorismu v České republice, je zde tedy přiblížena protiteroristická politika státu. Do boje proti terorismu jsou v České republice zapojeny zpravodajské služby, Policie České republiky, Armáda České republiky, které jsou blíže popsány, a další složky.

Pozornost byla zaměřena také na provedené teroristické útoky z celého světa – jsou zde uvedeny a přiblíženy vybrané teroristické útoky včetně statistik za léta 2016-2019 v rámci vybraných hledisek. Součástí jsou také teroristické útoky v rámci České republiky, na jejímž území sice ke klasickému teroristickému útoku dosud nedošlo ale existuje riziko, že na území státu bude v budoucnu proveden. Proto je nutné se na možnost výskytu teroristického útoku neustále připravovat.

Součástí teoretické části je dále kapitola, která je zaměřena obecně na bezpečnost a pojmy, které s bezpečností souvisí. Po vymezení pojmů následuje kapitola, která je zaměřena na ochranu před terorismem. Jsou zde uvedeny vybrané typy teroristických útoků a jak se před nimi chránit.

Následně byly přiblíženy měkké cíle, které se stávají cílem teroristů - útokem na tyto měkké cíle lze totiž způsobit velký počet obětí na životech a zdraví, je přitáhnuta pozornost médií a veřejnosti a v neposlední řadě negativně působí na psychiku obyvatel. Poslední kapitola teoretické části je zaměřena na kriminalitu, která zahrnuje bezpečnou lokalitu a prevenci kriminality.

2.1 Terorismus

Pojem terorismus není jednoznačný. V literatuře se můžeme setkat s mnoha různými definicemi. Obecně je terorismus chápán jako forma organizovaného násilí, obvykle zaměřeného proti nezúčastněným osobám, za účelem dosažení kriminálních, politických nebo jiných cílů. [18]

Jedna z dalších definic terorismu vznikla v USA roku 1980, která se později stala měřítkem pro hodnocení a posuzování teroristických činů. Definice říká, že „terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.“ [18]

Metody, které teroristé využívají, se vyznačují vysokou nebezpečností, brutalitou a bezohledností. Cílem je přilákání pozornosti, především ze strany médií, vyvolání pocitu strachu a ohrožení u co největšího počtu lidí. Teroristé se řídí filozofií: „Zabij jednoho a vystrašíš deset tisíc ostatních“. [18][2]

2.1.1 Historie

Termín „teror“ byl podle literárních zdrojů použit již ve 14.století. Měl ale úplně jiný význam než dnes. Slovo „teror“ je odvozeno z latinského slova „terrere“, což v českém překladu znamená hrozný nebo strašný. Termín tehdy neoznačoval kriminální čin, spíše pesimistický přístup. Během Francouzské revoluce byl tento termín používán jako označení způsobu vládnutí. Jako jev kriminální se začal chápat teprve až ve druhé polovině devatenáctého století. [18]

Teroristické činy a jejich popis můžeme najít v tak starých textech, jako jsou hieroglyfické texty, Homérova Odyssea nebo Bible. Rané skupiny, které jsou spojované s terorismem, byly vedeny náboženskými pohnutkami a operovaly primitivními zbraněmi. Do dějin terorismu se v prvním století našeho letopočtu zapsala židovská nábožensko-politická skupina zélotů-sikariů, která existovala pouze několik desítek let. Uvádí se, že jimi vykonávané vraždy byly prováděny vždy na veřejnosti a kampaň stoupenců zélotů-sikariů byla velmi krutá. [18][1]

Do dějin terorismu se zapsali také thugové – indická hinduistická sekta, která byla aktivní od 7. do poloviny 19.století. Thugové své oběti, které byly původně cizinci a cestovatelé, škrtili. Poté oběti dávali na oltář hinduistické bohyni rozkladu a zkázy jménem Kálí. [1]

Mezi nejvýznamnější teroristické skupiny, které se zaštiťovaly náboženstvím, patřili asasíni. Jsou označováni za příslušníky vražedné sekty, která vyvíjela činnost zhruba od 11. do 13. století v oblasti Perského zálivu. Typickou zbraní asasínů byla dýka. Jednali veřejně a své oběti napadali před mešitami za bílého dne. Jejich terčem byli například politici, kteří odmítali přejít na asasíny uznávanou verzi islámu. [1]

Druhou polovinu 19. století lze považovat za začátek moderní historie terorismu. První „novodobý“ teroristický útok proběhl dne 1. března 1881. Jednalo se o zdařený atentát na ruského cara Alexandra II., který provedli anarchisté v Rusku. Za Evropskou kolébkou terorismu však není považováno Rusko, ale Irsko, Balkán a Španělsko. V roce 1911 se v Srbsku zorganizovala skupina Černá ruka, jejíž myšlenkou bylo vytvořit Velké Srbsko. Došlo k několika teroristickým akcím, včetně atentátu na arcivévodu Františka Ferdinanda v roce 1914, který rozpoutal 1. světovou válku. Od roku 1910 začínají ve světě různé formy extrémního pravicového terorismu ve formě sektářské organizace Ku-klux-klan v USA. [18]

Po 1. světové válce následuje další etapa. Cílem teroristických organizací bylo v této době osvobození od určitého území od nadvlády cizího státu. Etnicko-nacionální teroristické skupiny zastupují menšiny, které se považují za utlačované ze strany dominantních většinových skupin. Nacionální teroristé si kladou za cíl vytvořit nezávislý stát. Jedna strana sporu se považuje za teroristu a druhá za bojovníka za svobodu. Příkladem je Irská republikánská armáda, která měla za cíl dosáhnout nezávislosti Irska na Velké Británii. [1]

Do stejné skupiny se řadí také blízkovýchodní terorismus, který rovněž obsahuje prvky náboženského terorismu. Napětí mezi Araby a Židy v Palestině vzrůstalo, konflikty nabíraly na intenzitě. Vrcholu dosáhly ve 30. a 40. letech 20. století. Židovští povstalci útočili jak na arabské obyvatelstvo, tak na představitele Velké Británie, která měla Palestinu ve své správě. Teroristických aktivit používali i Arabové. [1]

Mezi příklady etnoterorismu nebo separatistického terorismu patří organizace ETA (Baskicko a svoboda), která se snažila o baskické etnikum a nezávislost na Španělsku. Poté, co byly baskické aspirace brutálně potlačeny režimem Francisca Franca na počátku 60. let 20. století, se ETA přeměnila z politické skupiny na teroristickou organizaci. [1]

V atmosféře mezinárodního nesouhlasu s americkou přítomností ve Vietnamu se v 60. a 70. letech 20. století vytvořilo mnoho teroristických skupin ve vyspělém světě, například americká Weather Underground nebo italské Rudé brigády. K tradičním metodám

terorismu, jako jsou vraždy, bombové útoky, braní rukojmí a vydírání, se v 60.letech přidaly únosy letadel. V 70.letech řada teroristických skupin začala operovat mimo území státu, ve kterém vznikla. [1]

V 60.letech došlo k rozmachu terorismu v Latinské Americe a v té době v žádné části světa nepůsobilo tolik teroristických organizací a hnutí. K rozmachu došlo zejména kvůli existenci diktátorských režimů, sociálních nerovností a ekonomických krizí. K vrcholům vlny latinskoamerického terorismu, která se nejvíce projevila například v Brazílii a Venezuele, patřila činnost hnutí Tupamaros V Uruguayi. Cílem hnutí bylo přivést celou Latinskou Ameriku k lidovému povstání. [1]

Počet teroristických útoků se od počátku 70. let zvyšuje. Mění se myšlení teroristů v objektech útoku. Na počátku 70. let byly útoky zaměřeny zejména na vraždy soudců a policistů, později se ale mezi cíle dostávali diplomaté a politici. V polovině 70. let se teroristé začali zaměřovat na průmyslové podniky a jejich reprezentanty. Od počátku 80. let jsou prováděny útoky na vlaky, dopravní letadla, nádraží a letiště. Cílem se stává co největší utrpení, strach a škoda. [18]

Poslední etapa terorismu je nazývána náboženskou vlnou. Patří zde například náboženská sekta Óm šinrikjó, která provedla za použití nervového plynu sarin útok na tokijské metro, který se odehrál roku 1995. Zemřelo více než deset lidí a tisíce bylo zraněno. V 90. letech začala působit teroristická organizace al-Káida, která stojí za útoky na Světové obchodní centrum v New Yorku v roce 1993, kde došlo k šesti úmrtí a tisícovce zraněných, nebo na velvyslanectví USA v Tanzanii a Keni, během kterého zemřelo více než 200 lidí a přes 5000 jich bylo zraněno. Al-Káida rovněž provedla nejvýznamnější teroristický útok v dějinách, a to na New York a Washington, ke kterému došlo 11.září 2001. [1]

Teroristické útoky na počátku 21. století jsou účelová spojení osob a teroristických organizací mezi sebou. Teroristé již nepůsobí izolovaně a lokálně ale koordinovaně a globálně. Takzvaný nový terorismus má za cíl zabít co nejvíce lidí, způsobit velké materiální škody a hospodářské ztráty. Zatímco politický terorismus se zaměřoval až na výjimky na vybrané individuální cíle. Cílem teroristy bylo, aby přihlíželo co nejvíce lidí a málo se umíralo. Cílem nového terorismu je ale vyvolat celospolečenskou paniku, strach a hrůzu. Otrást panikou společnost a zviklat víru lidí ve schopnost státu a vlády chránit své občany. [18][1]

2.1.2 Dělení terorismu

Stejně jako nalezení vhodné definice terorismu je velmi obtížné nalézt i smysluplné dělení terorismu. Existuje nespočet hledisek, podle kterých můžeme terorismus dělit. Bylo vypracováno spousta členění, ty nejčastější jsou uvedeny níže.

Terorismus může probíhat na základně nejrozličnějších motivací. Při klasifikaci terorismu je tedy možné položit si několik klíčových otázek:

- Jedná se o akt politicky motivovaný?
- Je uskutečňován pod záštitou státní autority?
- Jaká je míra napojení na větší organizaci nebo síť?
- Jaký je rozsah organizace a plánování?
- Je ospravedlněn na náboženském nebo etnickém základě?
- Je zaměřen na lidi nebo symbolické cíle?
- Jaký druh lidí je zasažen? [4]

Jedním ze základních hledisek, podle kterých se terorismus dělí je, zda se jedná o terorismus:

- vnitřní,
- vnější. [18]

Pod vnitřní terorismus je řazen:

- válečný terorismus – opatření prováděná vládou v době války a nesoucí znaky terorismu – např. propaganda strachu s cílem eliminace protivníků,
- státní terorismus – státní moc využívá politiku nátlaku k stabilizaci vlastní moci a odstranění protivníků,
- vnitřní revoluční terorismus – je zaměřený proti vládnoucí skupině s cílem změnit systém vlády, dále se dá dělit na pravicový (někdy nazýván ultrapravicový) a levicový (někdy ultralevicový). [18]

Mezinárodní terorismus je rozdělen na:

- mezistátní terorismus – jedná se o formu skryté války, kdy soupeřící státy podporují diverzní akce v zemi protivníka,
- koloniální terorismus – je zaměřený na udržení nadvlády nad daným územím,

- separatistický terorismus – základem je mezinárodní podpora snah o ukončení nadvlády nad daným územím,
- konzervativní terorismus – jde o formu vnější podpory vládnoucímu režimu, tato podpora může mít jak vojenský, tak politický nebo např. finanční rozměr,
- mezinárodní revoluční terorismus – opak konzervativního terorismu, vnější podpora revolučních změn v zemi. [18]

Do mezinárodního terorismu může být zahrnován terorismus extremistický, náboženský, politický, etnický, civilizační nebo s historickým podtextem. [18]

Další zdroj uvádí jako jednotlivé typy terorismu:

- etnický a teritoriální terorismus – je zaměřený na eliminaci určitého etnika z daného území,
- náboženský terorismus – je zaměřený na násilné šíření a prosazování určitého náboženství, dalším cílem je eliminace ostatních náboženství,
- ekologický terorismus – má dvě formy, první využívá činností se znaky terorismu k poškozování životního prostředí, druhá varianta ekoterorismu je variantou směřující k ochraně životního prostředí,
- kriminální terorismus – typ, který je spojován s organizovaným zločinem, nejde zde tedy o změnu politické, sociální nebo náboženské situace, motivací pro tento typ je prostý finanční zisk,
- psychologický terorismus – je typem terorismu, jehož cílem je dosáhnout „slávy“ a „uznání“ nebo „uspokojení z vlastní moci“, pachatelé jsou velmi často lidé s psychickými problémy,
- jednoúčelový terorismus (single-issue terrorism) – jedná se o činnost s cílem dosáhnout izolovaného společenského, osobního nebo politického cíle (boj proti provádění potratů). [18][3]

Dalším hlediskem, podle kterého se terorismus dělí, je to, jaké strategie terorismus využívá k dosažení svých cílů. Rozlišujeme:

- konvenční terorismus – užívá k dosažení svých cílů sečných a bodných zbraní, střelných zbraní, hořlavých a výbušných látek, jedná se o nejčastější formu teroristických útoků,

- nekonvenční terorismus – je formou poměrně novou, teroristé používají auta, letadla, vlaky, které nejčastěji (naplněné výbušninou) slouží jako zbraň,
- superterorismus – někdy je zahrnován do skupiny nekonvenčního terorismu nebo nazýván ultraterorismem, využívá k dosažení svých cílů zbraní hromadného ničení, tedy chemických, biologických nebo jaderných zbraní,
- kyberterorismus – stejně jako superterorismus je často zařazován pod nekonvenční terorismus, využívá počítačových sítí,
- elektronický terorismus – je obdobný kyberterorismu a usiluje o ochromení bezpečnosti moderního státu cestou zneužití či vyřazení jeho počítačových systémů, elektroniky a elektrotechniky,
- mediální terorismus – někdy je spojován s psychoterorismem. k útoku je využíváno médií, k vytvoření psychologického tlaku na veřejnost,
- etnicko-nacionální terorismus – cílem těchto teroristických skupin je získání vlastního státu nebo autonomie,
- eschatologický terorismus – k této formě se uchylují sekty hlásající názor, že současný svět je „zlý“, a proto musí být zničen, jeho likvidace je nutná, aby mohl znovu povstat „očistěný svět od všeho zla“,
- vigilantistický terorismus – jde mu o „právo a pořádek“, který není stát údajně schopen zajistit, sem lze řadit například latinskoamerické „černé brigády“, útočící proti bezdomovcům atd. [18]

2.1.3 Formy terorismu

Jak již bylo uvedeno, teroristické útoky jsou prováděny na základně nejrůznějších motivací a dochází k nim z různých podnětů. Na základně velikosti dopadu útoku, možnostech organizace a možných prostředků využití jsou stanovovány cíle útoku. Počet teroristických útoků se z hlediska statistiky snižuje ale zároveň dochází k nárustu obětí a materiálních škod, což souvisí s používanými prostředky, kterými se teroristické útoky provádí. Terorismus můžeme podle používaných forem rozdělit do dvou skupin:

- letální formy,
- neletální formy. [19]

Letální formy

Tato skupina se člení na konvenční a nekonvenční terorismus. Tyto podskupiny se liší prostředky, které byly použity. Do podskupiny konvenčního terorismu můžeme zařadit ty teroristické útoky, které jsou prováděny za využití:

- sečných a bodných zbraní,
- střelných zbraní,
- hořlavých látek,
- výbušných zbraní. [20]

Tyto prostředky jsou běžné pro teroristické útoky prováděné ve 20. století. Koncem století se ve větší míře začaly používat především výbušní zbraně. Prostředky konvenčního terorismu byly používány k šíření násilí a především strachu z násilí. [20]

Nekonvenční terorismus zahrnuje používání zbraní hromadného ničení (CBRN) a to buď v původní nebo upravené podobě. Jedná se o:

- chemické zbraně,
- biologické zbraně,
- jaderné zbraně,
- radiologické zbraně. [20]

Chemické zbraně lze poměrně jednoduše vyrobit z materiálů, které jsou běžně dostupné na trhu. Mezi látky, které mohou být zneužity, patří například látky dusivé (fosgen), obecně jedovaté (kyanovodík), zpuchýřující (lewisit), dráždivé (chloracetofenon) nebo nervově paralytické (sarin). [20]

Mezi další zbraně hromadného ničení, které mohou být zneužity, patří biologické zbraně. Zneužitím biologického prostředku dojde k vyvolání onemocnění lidí nebo zvířat, nebo k úmrtí. Biologické zbraně jsou levné, lehce dostupné a vysoce účinné. Jedná se o:

- původce kategorie A - pravé neštovice, antrax, mor, botulismus, tularémii, hemoragické horečky;
- původce kategorie B: Q-horečka, brucelóza, vozhrivka, syndrom alfavirové encefalitidy, salmonelózy, shigelózy;
- původce kategorie C: hemoragické horečky a tuberkulóza. [20]

Co se týče jaderných zbraní, použití jaderného materiálu k teroristickým aktivitám, ať už jednotlivcem nebo skupinou, je velmi diskutovanou otázkou. Zejména z důvodu, že je jaderná zbraň náročná na výrobu, skladování a následnou realizaci útoku. Přesto, že v dnešní době existuje spousta způsobů, jak se k jadernému materiálu dostat, předpokládá se, že touto zbraní teroristické skupiny nedisponují. [19][20]

Poslední skupinou nekonvenčního terorismu jsou radiologické zbraně. Od jaderných zbraní se odlišují technologicky, použitým materiálem a také tím, že při výbuchu nedochází k jaderné reakci. V tomto případě se jedná o „špinavou bombu“. Účelem použití je za pomoci klasické výbušniny rozptýlit na co největší území radioaktivní materiál. Přesto, že tato forma zbraně nebyla zatím použita, představuje významné riziko. [19][20]

Neletální formy

Tato skupina se dá označit za moderní terorismus. Jsou využívány starší, avšak nově upravené prostředky v kombinaci s letálními prostředky. Tuto skupinu můžeme opět rozdělit na podskupiny a to podle toho, jakých prostředků se při teroristickém útoku používá. Neletální formy terorismu tedy dělíme na:

- terorismus realizovaný běžnými prostředky,
- nekonvenční terorismus. [20]

První podskupina představuje teroristické útoky, při kterých jsou použity prostředky každodenního života, a to novým způsobem. Jsou použity jako zbraň nebo donucovací prostředek. Jedná se například o kombinaci automobilu, vlaku, lodě nebo letounu s výbušninou. Nejběžnějším dopravním prostředkem, který je využit k teroristickému útoku, například díky jednoduchosti získání, je automobil. [20]

Nekonvenční terorismus využívá zbraně na vysoké technologické úrovni. Můžeme zde zařadit zbraně, které využívají principy:

- akustiky,
- optiky,
- elektromagnetického pulsu. [19]

Hlavním cílem při použití těchto zbraní je vyřazení protivníka a jeho prostředků na nějakou dobu z boje, ovšem bez ztrát na životech. Útok těmito zbraněmi může vyvolat také

psychologický účinek. Z důvodu neustálého vývoje nejsou tyto zbraně příliš rozšířeny. [19][20]

Výše jsem uvedla a popsala formy terorismu, které se dělí do dvou skupin. Následně bych chtěla zmínit typy teroristických útoků, které jsou prováděny. Cílem takových útoků je poškodit nebo zničit cíl, vyvolat paniku, strach a přilákat pozornost. Jedná se o:

- bombové útoky,
- útok střelnou zbraní,
- únosy dopravních prostředků,
- útoky prováděné zbraněmi hromadného ničení,
- únosy a získávání rukojmí,
- dezinformační kampaně,
- atentáty na významné osobnosti,
- různé typy sabotáží. [18]

2.1.4 Příčiny a podmínky terorismu

Terorismus můžeme vnímat jako určitou strategii prosazování zájmů. V rámci terorismu se jako strategie vyvinulo několik koncepcí, které udávají základní ideu terorismu, a to určitým jednáním zastrašit velký počet lidí a tím dosáhnout svých cílů. Teroristé si svoji strategii musí přizpůsobovat i hodnotám případných stoupenců a taky těch, kteří by je mohli podpořit, a to z důvodu, aby získali širší podporu. [3]

Strategie teroristů je vymezena v rámci teroristické taktiky. Aby se dosáhlo strategických cílů, je potřeba, aby byly upřesněny postupy konkrétních operací, které jsou v rámci strategie uskutečňovány. Taktika a metody jsou teroristy přizpůsobovány podle jejich operačních možností a záměrů. Pro své operace využívají různé typy zbraní a nástrojů, které jsem uvedla v předchozí kapitole. [3]

Terorismus je způsoben řadou faktorů. Univerzální a jednoznačné příčiny terorismu se ale nalézt nepodařilo. Nicméně jsou vymezeny tři základní úrovně, které vytvářejí předpoklady k terorismu, a v rámci kterých lze identifikovat některé atributy. Jedná se o:

- mikroúroveň (individuální),
- mezoúroveň (skupinovou),

- makroúroveň (společenskou). [3]

Co se týče individuální úrovně, profil teroristy je velice obtížné vytvořit, protože mají spoustu odlišných charakteristik, mezi kterými se obtížně hledají spojitosti. Je nemožné najít charakteristiky, které by obecně vystihovaly všechny teroristy. [3]

Úspěšného teroristu lze vymezit na základě těchto znaků:

- oddanost (idejím a vůdcům),
- osobní odvaha,
- bez lidských emocí, jako jsou výčitky a slitování,
- celkem vysoký inteligenční standard,
- celkem vysoký stupeň sofistikovanosti,
- je přiměřeně dobře vzdělán a má obecné znalosti. [3]

Profily teroristů se proměňují v závislosti na konkrétní formě, kterou jsou teroristické útoky prováděny a také tím, jak se proměňuje celkový kontext terorismu. Profil současného teroristy zahrnuje znaky:

- osoba mladší 30 let,
- aktivně zaměřena s vysokoškolským vzděláním,
- příslušník bohaté nebo střední třídy,
- osoba je vyškolená v oboru práva, medicíny, inženýrství nebo působí v učitelských profesích,
- samotář, který má ze svého pohledu „svou pravdu“,
- je netečný k utrpení obětí,
- vyhledává akceptování u kolegů, usiluje o respekt,
- věří, že je jeho jednání morálně ospravedlnitelné. [4]

Ve skupinové úrovni skupina ovlivňuje teroristické jednání zejména:

- vnitřní radikalizací a to utvrzováním se o vlastní hodnotě – jedinec najde ve skupině spřízněnost, souhlas a podporu svého vnímání, které jsou mimo organizaci odmítány,
- domluveným selektivním vnímáním – skupina se uzavírá do vlastních představ a vytváří tlak na vlastní členy, aby se izolovali od okolního prostředí,

- dynamikou sebezáchovy – svět je postupně vnímá přes filtr vlastních očekávání reality, k tomu přispívá identifikace s jinými členy skupiny. [3]

Celospolečenská úroveň vymezuje vznik terorismu zejména existencí důležitých společenských konfliktů (rasových, sociálních, náboženských atd.) a (ne)efektivitou zprostředkování určitých zájmů, na jejichž základě vznikají síly, které se snaží řešit konflikty ve svůj prospěch a u části z nich je možné, že se uchýlí k teroristickým metodám, například v případě neúspěchu jiných forem řešení. Celospolečenský faktor, který přispívá ke vzniku terorismu, je i politická kultura, součástí které mohou být v některých oblastech násilné formy prosazování zájmů. [3]

Existence terorismu (vždy ve vztahu k cílům konkrétních teroristů) zahrnuje tyto podmínky:

- odpovídající členská základna,
- odpovídající výzbroj a výstroj,
- odpovídající finanční zabezpečení činnosti a logistika,
- odpovídající komunikační kanály pro sdělení teroristického poselství (médiu). [3]

Teroristické skupiny se vyvíjí, můžeme tedy rozlišit různé fáze. Každá skupina ale všemi fázemi neprojde. Jedná se o:

- fázi založení a formování,
- akční fázi,
- fázi latence a rekonvalescence,
- fázi nového formování,
- delegitizační fázi,
- fázi štěpení,
- fázi rozpuštění. [3]

Teroristická skupina může ukončit svou činnost na základě:

- úspěchu (dosažení cílů),
- dílčího řešení (organizace donutí protivníka k ústupkům, které se jí jeví jako dostačující),
- legalizací (změna na hnutí nebo stranu prosazující zájmy nenásilně),

- zničením (zatčením nebo zneškodněním členů či vedení),
- strukturním kolapsem (například ztráta přesvědčení). [3]

2.2 Boj proti terorismu v ČR

Základní povinností státu je podle Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot. Podle zákona o bezpečnosti České republiky zajišťují bezpečnost státu ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Na zajišťování bezpečnosti jsou povinny se podílet státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby. [7]

Česká republika k zajištění svých bezpečnostních zájmů vytváří a rozvíjí komplexní hierarchicky uspořádaný bezpečnostní systém, který je tvořen příslušnými prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, které zodpovídají za zajištění bezpečnosti státu. Funkční bezpečnostní systém je nástrojem pro účinné zvládání krizových situací, ať už vojenského nebo nevojenského charakteru, a také zajišťuje prevenci a přípravu na krizové situace, které mohou nastat, a jejich včasnou identifikaci a varování. Bezpečnostní systém státu je také institucionálním nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky. [21][22]

Bezpečnostní politikou státu se rozumí společenská činnost, jejíž základ je tvořen souhrnem základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, které směřují k zabezpečení státní svrchovanosti, územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků. [23]

Bezpečnostní politika je tvořena pěti základními komponenty, kterými jsou zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu, politika v oblasti vnitřní bezpečnosti, obranná politika, hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu a politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu. Základním koncepčním dokumentem bezpečnostní politiky státu je Bezpečnostní strategie České republiky, které se bude věnovat níže. [23]

Součástí bezpečnostní politiky státu je protiteroristická politika, která se zaměřuje na eliminaci terorismu. V rámci této politiky zasahuje do vnitřní i vnější bezpečnostní politiky. Terorismu byl delší dobu záležitostí vnitřní bezpečnostní politiky ale později se stal záležitostí i vnější bezpečnostní politiky, a to v souvislosti s globalizací terorismu a jeho schopností získat zbraně hromadného ničení. Zároveň byl terorismus brán jako nevojenská hrozba ale postupně se z něho stala hrozba vojenského charakteru. [3]

Mezi nástroje státní protiteroristické politiky patří:

- zpravodajské operace (zajišťují informace o teroristech),
- policejní operace (zadržování teroristů, osvobozování rukojmích, likvidace náloží apod.),
- vojenské operace (zajišťují likvidaci teroristů a ochranu před nimi vojenskými prostředky),
- právo (zajišťuje zákonné vymezení kompetencí protiteroristických orgánů i sankční normy pro postih teroristů a subjektů, které je podporují),
- preventivní opatření (technologická a další, která latentně a preventivně přispívají k eliminaci terorismu),
- politická činnost (směřující k odstranění příčin terorismu, včetně diplomacie a politického vyjednávání),
- civilní ochrana (vytváření struktur k eliminaci následků teroristických útoků, včetně lékařství, pomoci obětem apod.). [3]

V oblasti protiteroristické politiky má hlavní výkonné pravomoci vláda a prezident, a to z pozice vrchního velitele ozbrojených sil. Boj proti terorismu v sektorových oblastech politiky spadá zejména do kompetencí ministerstva vnitra, zahraničních věcí a justice. Parlament České republiky, který má řadu kontrolních pravomocí, zajišťuje legislativní základy protiteroristické politiky. Justiční sféra na základě zákonů a dalších právních norem zajišťuje trestně-právní aspekty boje proti terorismu. V bezpečnostní oblasti je poradním orgánem vlády Bezpečnostní rada státu, která zároveň plní i určité koordinační úkoly a často se zabývá protiteroristickou agendou. [3]

Do boje proti terorismu jsou zapojeny zpravodajské služby, Policie České republiky, Armáda České republiky a Národní bezpečnostní úřad. Do oblasti protiteroristické politiky se mohou dílčím způsobem zapojit i složky, které spadají do rezortu ministerstva

zdravotnictví (integrovaný záchranný systém), ministerstva dopravy (ochrana dopravních prostředků a cest), ministerstva informatiky (ochrana před cyberterorismem a ochrana poštovních a telekomunikačních služeb), ministerstva kultury (registrace náboženských společností) apod. [3]

2.2.1 Bezpečnostní strategie České republiky

Bezpečnostní strategie České republiky je vládní dokument, který ve spolupráci zpracovala Kancelář prezidenta republiky s Parlamentem České republiky. Jedná se o základní dokument bezpečnostní politiky České republiky navazující na další koncepce a strategie. [57]

V současnosti je v platnosti dokument Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2015, který navazuje na Bezpečnostní strategii České republiky z roku 2003 a zároveň aktualizuje Bezpečnostní strategii z roku 2011. Dokument popisuje a zohledňuje proměny v bezpečnostním prostředí, včetně významných hrozeb, které se nachází v euroatlantickém prostoru. [57]

Bezpečnostní strategie České republiky při zajišťování své bezpečnosti představuje základní zájmy, hodnoty, ambice, přístupy a nástroje České republiky. Obsahem dokumentu jsou tedy:

- východiska bezpečnostní politiky České republiky, která formulují principy, na kterých je bezpečnostní politika státu založena,
- bezpečnostní zájmy České republiky, kterými jsou životní, strategické a další významné zájmy,
- bezpečnostní prostředí, které identifikuje trendy, faktory a konkrétní hrozby, které patří mezi nejvýznamnější,
- strategie prosazování bezpečnostních zájmů České republiky, která vymezuje přístupy k ochraně bezpečnostní zájmů státu a specifikuje nástroje k jejich prosazování, včetně popisu bezpečnostního systému České republiky. [57]

2.2.2 Strategie České republiky pro boj proti terorismu

Ministerstvo vnitra vytvořilo dokument, který shrnuje existující a připravovaná opatření, jejichž cílem je snížit zranitelnost území a zájmů České republiky ze strany terorismu. V současnosti je v platnosti dokument Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013, který navazuje na Strategii České republiky pro boj proti terorismu na léta 2010-2012. [30]

Dokument seznamuje čtenáře se základními principy v boji proti terorismu, v podmínkách České republiky, přibližuje jednotlivé oblasti, kterých se boj proti terorismu dotýká a nastiňuje aktuální slabiny, která má bezpečnostní systém České republiky v rámci terorismu. [31]

Dokument se zabývá pěti oblastmi, na které by se měl boj proti terorismu zaměřit:

- zlepšení komunikace a spolupráce mezi subjekty, které jsou zapojeny do boje proti terorismu a zkvalitňování podmínek pro výkon jejich činnosti,
- ochrana obyvatelstva, kritické infrastruktury a jiných cílů, potenciálně zranitelných teroristickým útokem,
- bezpečnostní výzkum, vzdělávání a informování veřejnosti ve vztahu ke konkrétním aspektům boje proti terorismu,
- prevence radikalizace ve společnosti a boj proti rekrutování do teroristických struktur,
- legislativní a mezinárodně-smluvní otázky. [31]

Ministerstvo vnitra se při tvorbě dokumentu spojilo se subjekty v České republice, které působí v oblasti bezpečnosti. Subjekty byly poskytnuty poznatky, které byly využity pro klíčové teze dokumentu. [31]

Tím, že se metody boje terorismu neustále vyvíjí a mění, stejně jako myšlené teroristů, nikdy nebude možné vytvořit dokument, který je strategicky ideální. Tvorba a implementace se bude muset vždy přizpůsobovat aktuálním podmínkám. [31]

Platnost dokumentu není časově vymezena a předpokládá se, že doba platnosti bude několik let. Strategie České republiky pro boji proti terorismu bude aktualizována podle potřeby, a to v závislosti na vývoji situace v oblasti boje proti terorismu. [31]

2.2.3 Zpravodajské služby

Zpravodajské služby jsou státní orgány, které získávají, shromažďují a vyhodnocují informace, které jsou důležité pro ochranu významných ekonomických zájmů, ústavního zřízení, bezpečnost a obranu České republiky. [8]

V České republice působí tři zpravodajské služby, kterými jsou Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské zpravodajství. [8]

Bezpečnostní informační služba

Je zpravodajskou službou, která působí uvnitř území státu a je řízena a kontrolována vládou České republiky. Výdaje a příjmy zpravodajské služby tvoří samostatnou kapitolu státního rozpočtu. Bezpečnostní informační služba je bezpečnostní sbor, jejíž příslušníci jsou ve služebním poměru, kteří mají oprávnění nosit a držet služební zbraň. Použít ji ale mohou pouze v případech krajní nouze a nutné obrany. Informace, které jsou Bezpečnostní informační službou zjištěny, předává prezidentu republiky, vládě, státním a policejním orgánům. [24][8]

Bezpečnostní informační služba získává informace:

- o záměrech a činnostech, které jsou namířeny proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,
- o zpravodajských službách cizí moci,
- o činnostech, které ohrožují státní a služební tajemství,
- o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,
- týkající se organizovaného zločinu a terorismu. [8]

Základem činnosti Bezpečnostní informační služby v oblasti terorismu je především mezinárodní spolupráce. Vlastní postupy se řídí zejména pragmatickým hlediskem na možné ohrožení zájmů České republiky nebo na možnost útoku proti občanům, objektům a zájmům jiného státu, k jehož realizace by došlo na území České republiky. [25]

Bezpečnostní informační služba se zaměřuje také na aktivity, které jsou zaměřeny na nábor nebo získávání finanční nebo jiné podpory terorismu a aktivity, které jsou zaměřeny na šíření radikálních interpretací ideologií nebo náboženství, které podporují teroristické aktivity. [25]

V rámci mezinárodní spolupráce vzájemná výměna zpravodajských informací zabránila mnoha snahám o provedení teroristických útoků nebo jiným aktivitám, které jsou spojeny s terorismem. [25]

Bezpečnostní informační služba byla určena vládou jako ústřední zpravodajská služba, která je odpovědná za zpracování všech analytických a operativních informací, které se týkají bezpečnosti České republiky, především v souvislosti s bojem proti terorismu. [25]

Úřad pro zahraniční styky a informace

Je zpravodajskou službou s vnější působností, jejíž rozpočet je součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra. Hlavním cílem je zabezpečovat pro ústavní činitele a orgány státní správy České republiky včasné, objektivní a kvalitní zpravodajské informace, které pocházejí ze zahraničí a jsou důležité pro bezpečnost a ochranu zahraničně politických a ekonomických zájmů České republiky. Smyslem je chránit Českou republiku před hrozbami jako jsou mezinárodní terorismus, ekonomická zločinnost, profilerace zbraní hromadného ničení a různé formy politického extremismu. [26]

Zpravodajská služba poskytuje příslušným orgánům státní správy zejména:

- politické zpravodajství - o zahraničně politických skutečnostech a záměrech, které mohou mít vliv na zájmy České republiky;
- ekonomické zpravodajství - o skutečnostech, které mohou mít vliv na strategické ekonomické zájmy, ekonomický vývoj a ekonomickou bezpečnost České republiky;
- bezpečnostní zpravodajství - o mezinárodním terorismu a jiných asymetrických bezpečnostních hrozbách, ohrožujících bezpečnostní zájmy České republiky a její mezinárodní závazky. [27]

Vojenské zpravodajství

Je jednotnou ozbrojenou zpravodajskou službou. Spadá pod Ministerstvo obrany a jako jediná česká zpravodajská služba integruje jak rozvědnou, tak kontrarozvědnou činnost, což znamená, že zabezpečuje informace domácí a také ty, které pocházející ze zahraničí. [28]

Nejdůležitějším úkolem Vojenského zpravodajství je získávat, shromažďovat a vyhodnocovat informace, které jsou důležité pro obranu České republiky. Zajišťuje tedy informace: [28]

- mající původ v zahraničí, které jsou důležité pro obranu a bezpečnost České republiky,
- o zpravodajských službách cizí moci v oblasti obrany,
- o záměrech a činnostech, které jsou namířené proti zabezpečování obrany České republiky,
- o záměrech a činnostech, které ohrožují utajované skutečnosti v oblasti obrany České republiky. [8]

2.2.4 Policie České republiky

Policie České republiky (dále jen „Policie ČR“) je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který slouží veřejnosti. Úkolem Policie ČR je chránit bezpečnost osob a majetku, zajištění ochrany veřejného pořádku a předcházení trestné činnosti. Ozbrojený bezpečnostní sbor plní také úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti. [10]

Úkoly policie jsou vykonávány příslušníky policie a zaměstnanci zařazenými v policii. Ministr vnitra může povolát policisty k plnění úkolů Ministerstva vnitra, v Policejní akademii České republiky, nebo ve škole anebo školském zařízení, které nejsou organizační částí policie. [6]

Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra, které vytváří podmínky pro plnění úkolů policie. Činnost Policie ČR je řízena policejním prezidiem, v jehož čele stojí policejní prezident, kterého ministr vnitra se souhlasem vlády České republiky jmenuje a odvolává. Policejní prezident ministru vnitra odpovídá za činnost policie. [6][11]

V rámci policie byl v boji proti terorismu zřízen Národní kontaktní bod pro terorismus, Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování a specializované jednotky, mezi které patří Útvar rychlého nasazení a zásahové jednotky jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky.

Národní kontaktní bod pro terorismus

V boji proti terorismu byl vytvořen Národní kontaktní bod proti terorismu, který spadá pod útvar služby kriminální policie a vyšetřování. Jeho činnost byla zahájena 30. března roku 2009.

Národní kontaktní bod proti terorismu je specializované centrální komunikační, informační a analytické pracoviště Policie České republiky. Zabývá se sběrem, analýzou, vyhodnocováním a zpracováním informací, které byly Policií ČR zjištěny o teroristech a osobách, které jsou podezřelé z napojení na teroristické organizace. Veškeré útvary Policie ČR jsou s Národním kontaktním bodem pro terorismus propojeny. Specializované pracoviště spolupracuje také s ostatními orgány u nás i v zahraničí a vytváří metodiky předcházení, odhalování a vyšetřování teroristické trestné činnosti. Další činností pracoviště je také zpracování situačních a pozičních dokumentů za svěřenou problematiku. [12]

Na základě získaných informací Národní kontaktní bod proti terorismu monitoruje a vyhodnocuje hrozby, které plynou z terorismu vůči zájmům České republiky. Podílí se také na jejich předcházení a případném odstraňování. [12]

Hlavním přínosem specializovaného pracoviště patří efektivní, koordinované a včasné zpracování dat o terorismu uvnitř policie. Přínosem je také to, že se občasně České republiky mohou s případnými podněty obracet přímo na specializovaný útvar. [12]

Mezi hlavní cíle a úkoly Národního kontaktního bodu proti terorismu patří:

- shromažďování a vyhodnocování informací se vztahem k terorismu,
- předcházení a případně odstraňování škodlivých následků teroristické trestné činnosti,
- působení pro domácí i zahraniční partnery jako centrální kontaktní bod v otázkách vzájemné spolupráce,
- být diskrétním a důvěryhodným kontaktním bodem pro občany České republiky a umožnit jim spolupodílet se na prosazování práva a bezpečnosti,
- monitorování a vyhodnocování hrozby plynoucí z terorismu. [12]

Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV

Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „NCOZ SKPV“) je útvarem Policie České republiky s celostátní

působností. Útvar vznikl 1.srpna 2016 sloučením dvou útvarů s celostátní působností, a to Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality SKPV a Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu SKPV. [13]

NCOZ SKPV se v rámci své působnosti specializuje na odhalování organizovaného zločinu, kybernetické kriminality, závažné hospodářské trestné činnosti a korupce, extremismu a terorismu. Zároveň je ve vymezeném rozsahu koordinačním, metodickým a kontrolním pracovištěm a odhalováním a vyšetřováním organizovaného zločinu se podílí na bezpečnosti státu. Podílí se také na řešení úkolů svěřených do působnosti Policejního prezidenta ČR a Ministerstva vnitra ČR. [13]

Dále NCOZ SKPV plní úkoly:

- úřadu pro dohledávání majetku z trestné činnosti na území České republiky,
 - národní centrály proti penězokazectví,
 - národního kontaktního bodu pro terorismus,
 - národního kontaktního bodu pro kybernetickou kriminalitu a národního kontaktního místa pro počítačové hlášení závadného obsahu a závadových aktivit v síti internet,
 - určeného pracoviště pro boj proti daňovým únikům a daňové kriminalitě.
- [13]

Organizační struktura NCOZ SKPV

V Praze sídlí vedení a ústřední pracoviště centrály s jednotlivými specializovanými sekcemi. Činnost centrály je v rámci jednotlivých regionů přenesena na expozitury, které se nachází v Ostravě, Brně, Olomouci, Ústí nad Labem, Hradci králové, Plzni a Českých Budějovicích. Jednotlivé expozitury se zaměřují zejména na organizovanou trestnou činnost, která je páchána v místně příslušném teritoriu. [13]

Ředitel Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV

- Náместek ředitele pro podporu výkonu
- Náместek ředitele pro výkon I.
 - Sekce organizovaného zločinu
 - Sekce terorismu a extremismu
 - Expozitura České Budějovice

- Expozitura Plzeň
- Expozitura Ústí nad Labem
- Expozitura Hradec Králové
- Náměstek ředitele pro výkon II.
 - Sekce závažné hospodářské trestné činnosti a korupce
 - Sekce finanční kriminality
 - Sekce kybernetické kriminality
 - Expozitura Brno
 - Expozitura Olomouc
 - Expozitura Ostrava [14]

Specializované jednotky Policie ČR

Útvar rychlého nasazení

Útvar rychlého nasazení je specializovaný útvar Policie České republiky, který je určen zejména k boji proti terorismu. Jedná se o útvar s celostátní působností, účastní se ale také zahraničních operací, který je podřízen policejnímu prezidentovi, který se souhlasem ministra vnitra rozhoduje o vysílání útvaru. [11]

Jednotka rychlého nasazení vznikla v roce 1981, v rámci tehdejšího Sboru národní bezpečnosti, jako reakce na vlnu terorismu a únosů letadel ve světě i u nás. V rámci reorganizací byla jednotka administrativně zařazena pod různými součástmi Sboru národní bezpečnosti, a to až do roku 1989. Po tomto roce došlo k nové etapě jejího rozvoje. Díky svému výcviku a svým zaměřením se postupně zařadila mezi obdobné speciální jednotky v Evropě. Jednotka udržuje pravidelné kontakty se svými evropskými protějšky a příležitostně s dalšími speciálními jednotkami v Evropě a USA. [15]

Do působnosti jednotky patří zákroky proti únosům osob a dopravních prostředků, teroristům, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a jiným zvláště závažným trestným činům. Ochrané týmy chrání české zastupitelské úřady a jejich pracovníky v zemích, kde to vyžaduje vnitřní bezpečnostní situace. Útvar rozvíjí postupy krizového plánování a taktické postupy zákroků, které jsou zaměřeny na zneškodnění teroristů a nebezpečných ozbrojených zločinců, kteří operují v různém prostředí nebo dopravních prostředcích, které se pohybují. Jednotka je vycvičena tak, že dokáže zasáhnout

vůči pachatelům jak v letadle, vlaku nebo autobusu. Součástí výcviku jsou také taktické postupy při ochraně osob a jejich přepravě v bezpečnostně rizikových oblastech. [11]

Policisté Útvaru rychlého nasazení si musí udržovat vynikající jak fyzickou, tak psychickou kondici a dovednosti v sebeobraně nebo ve střelbě. Zároveň se podrobují pravidelné výsadečové, topografické, spojovací, zdravotní a psychologické přípravě. Policisté musí umět ovládat řízení motorových vozidel a musí být schopni pracovat ve výškách. Zásahová jednotka Útvaru rychlého nasazení má nepřetržitou pohotovost a kdykoliv je schopna vyjet na místo zásahu. [11]

Organizace

Útvar rychlého nasazení je rozdělen na 3 části:

- sekce rychlého nasazení - tři zásahové skupiny (pyrotechnici, specialisté), výcviková skupina,
- sekce speciálních služeb - odstřelovači, vyjednávači a podpůrný personál – dokumentaristé nebo řidiči,
- administrativně/logistická - sekretariát, personální, právník, organizační a materiálová skupina. [68][5]

Jedna zásahová skupina drží pohotovost, jedna je doma na telefonu a třetí skupina má volno. [5]

Výběrové řízení

Aby se uchazeč mohl zúčastnit výběrového řízení, musí splňovat základní podmínky:

- věk minimálně 23 let,
- 3 roky služby u policie,
- středoškolské vzdělání (minimálně),
- dobrý zdravotní stav a fyzická kondice,
- řidičský průkaz skupiny B. [5]

Výběrové řízení se skládá ze 3 fází:

Fáze I

Skládá se z lékařského vyšetření, které provádí lékaři ministra vnitra, psychologického vyšetření a z testu tělesné zdatnosti. Lékařské vyšetření je zaměřeno na schopnost zvládat nadměrnou fyzickou zátěž. Psychologické vyšetření zahrnuje 6-8 hodin psychických testů, ze kterých vyplyne, zda je jedinec odolný vůči stresu nebo jestli je například schopný pracovat v týmu. [17][5]

Test tělesné zdatnosti zahrnuje běh na 60 m, běh na 5000 m, kliky – max. počet/1 minutu, shyby na hrazdě – max. počet, sedy-lehy – max. počet/2 minuty, plavání 400 m, šplh na laně 4,5 m a překážková dráha – 2 kola/4 minuty. [17]

Fáze II

Druhá fáze výběrového řízení probíhá ve výcvikovém středisku a jedná se o šestidenní test odolnosti – pochod s batohem. Cílem je hloubková prověrka fyzického a psychického stavu uchazečů. Zahrnuje chování v náročných podmínkách únavy a vyčerpání, fyzickou a psychickou odolnost vůči dlouhodobému stresu, rozhodování v kritických situacích a motivaci a odhodlání. [17][5]

Obsahem druhé fáze jsou orientační pochody se zátěží, vytrvalostní úkoly zaměřené na speciální dovednosti, manuální zručnost a sílu. Částečná spánková deprivace slouží jako další stresový faktor. Veškeré pochody a cvičení jsou prováděny pod lékařskou kontrolou. [17][5]

Fáze III

Poslední fází výběrového řízení je pohovor před výběrovou komisí ředitele URNA, která uchazeče řediteli na základě získaných informací k přijetí doporučí nebo nedoporučí. Jsou kladeny osobní otázky s cílem prověřit si motivaci uchazeče pro službu u jednotky. Po úspěšném absolvování poslední fáze čeká adepta výcvik. [17][5]

Výcvik

Výcvik je zaměřen na to, aby splnil požadavky, které vycházejí ze základních úkolů jednotky v oblasti boje proti terorismu, zejména při zatýkání nebezpečných pachatelů. Součástí výcviku jsou taktické postupy zásahů v případě letadla, vlaku, budovy, metra a autobusu a postupy při zadržení pachatelů, ochraně VIP a ozbrojených doprovodech. [16]

Mezi základní druhy výcviku – služební přípravu – patří:

- takticko-speciální příprava - budova, letadlo, automobil, autobus,...,
- střelecká příprava,
- práce ve výškách,
- tělesná příprava – sebeobrana, obecná tělesná příprava. [16]

Podpůrné přípravy: spojovací příprava, výsadežová příprava, topografická příprava, zdravotní příprava, obsluha speciální techniky, psychologická příprava, proškolení služebních předpisů a norem, základní ženijní příprava, speciální ženijní příprava, příprava odstřelovačů, příprava potápěčů, příprava řidičů. [16]

Zásahové jednotky

Zásahové jednotky bývají povolány k ochraně nebo obnovení vnitřního pořádku a bezpečnosti nebo k záchranným pracím. Hlavním úkolem zásahových jednotek jsou ale zákroky proti nebezpečným pachatelům zvláště závažných trestných činů, zejména při jejich zatýkání a zadržování. Jejich náplní je také provádění prvotních opatření proti teroristům a únoscům osob a dopravních prostředků. Plní i úkoly, které souvisejí s ochranou objektů nebo s přepravou nebezpečných látek a věcí, popřípadě přepravou cenností. [11]

Mezi zásahové jednotky jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky (dále jen „KŘP“) patří:

- Zásahová jednotka KŘP Hl. m. Prahy (Praha),
- Zásahová jednotka KŘP Středočeského kraje (Střední Čechy),
- Zásahová jednotka KŘP Ústeckého kraje (Teplice),
- Zásahová jednotka KŘP Plzeňského kraje (Plzeň),
- Zásahová jednotka KŘP Jihočeského kraje (České Budějovice),
- Zásahová jednotka KŘP Královéhradeckého kraje (Hradec Králové),
- Zásahová jednotka KŘP Jihomoravského kraje (Brno),
- Zásahová jednotka KŘP Moravskoslezského kraje (Ostrava),
- Zatýkáci tým (Olomouc) „Alfa-Omega“. [67]

2.2.5 Armáda České republiky

Spadá do ozbrojených sil České republiky, jejichž součástí je také Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Základním úkolem Armády je připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení. Také plní úkoly plynoucí z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení. Dále plní vnitřní funkci při zajišťování bezpečnosti občanů. [9][29]

V rámci Integrovaného záchranného systému vojáci pomáhají záchranným a zdravotnickým složkám státu, a to při likvidaci a omezení následků ekologických a průmyslových havárií, po živelných pohromách, nebo při likvidaci ohnisek nebezpečné nákazy. Při významných akcích v republice vojáci také posilují Policii ČR. [29]

V oblasti boje proti terorismu je role Armády důležitá z hlediska přímého boje proti teroristům, jak na území státu, tak i mimo něj, nebo státům, které podporují terorismus a případného odstraňování následků teroristických útoků. Do styku s terorismem se mohou dostat různé složky ozbrojených sil, zejména pokud jsou vyslány do oblastí, ve kterých je teroristická činnost intenzivní, a taky v případě, že teroristé zaútočí na vojenské zařízení. [3]

Dle Ústředního poplachového plánu Armáda vyčleňuje síly a prostředky, které jsou určeny k dekontaminaci osob, techniky a terénu, speciální týmy k odběru a rychlé analýze vzorků, identifikaci biologických agens, epidemiologickým šetřením a monitorování chemické a radiační situace. V případě teroristického útoku za použití chemických látek se předpokládá, že budou tyto síly a prostředky využity ve prospěch základních a ostatních složek integrovaného záchranného systému. Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany disponuje podobnými možnostmi pro rychlou detekci a identifikaci biologických, radiologických a chemických agens. [31]

2.2.6 Stupně ohrožení terorismem

V roce 2016 byl vládou schválen systém vyhlašování ohrožení terorismem. Doporučení, která z jednotlivých stupňů vyplývají, budou určena jak široké veřejnosti tak bezpečnostním složkám. Vyhlašované stupně budou dle rozhodnutí platit pro celý stát nebo budou omezeny na určité území. Systém je sektorově zaměřen na nebezpečí terorismu a podobných útoků. [32]

Stupně ohrožení terorismem jsou čtyři. Základním „nulovým“ stupněm je stav, který není samostatně vyhlášován a nemá žádné grafické znázornění. Zbylé tři stupně jsou zvýšené stupně ohrožení terorismem a označují se jako první, druhý a třetí stupeň. Za účelem informování veřejnosti jsou rozlišeny za pomoci trojúhelníků, kdy první stupeň označuje žlutá barva, druhý stupeň oranžová barva a třetí stupeň červená barva. [32]

Jednotlivé stupně ohrožení terorismem vyhláší vláda České republiky na návrh ministra vnitra vycházející z návrhu Společné zpravodajské skupiny. [32]

Obr. 1 – Stupně ohrožení terorismem [32]

Stupně ohrožení terorismem a jejich charakteristika:

Základní „nulový“ stav

Definuje stav, ve kterém není známa žádná hrozba teroristického nebo podobného útoku na území České republiky. Tento stav je nutné vnímat vzhledem k situaci ve světě jako stav zcela „ideální“ a tedy v blízké době obtížně dosažitelný, protože v současné době nikde neexistuje nulové riziko ohrožení terorismem. [32]

Při základním stavu se nevydávají ani zvláštní doporučení ani varování vzhledem k veřejnosti. Taktéž nejsou přijímána opatření bezpečnostních složek. [32]

První stupeň (žlutý)

Upozorňuje na to, že existuje obecné ohrožení terorismem, které vyplývá ze situace v zahraničí nebo z mezinárodních aktivit státu. Zároveň není známa žádná konkrétní hrozba teroristických aktivit na území České republiky. Během tohoto stavu je třeba dbát na všímavost a dlouhodobě jsou v platnosti určitá vytipovaná zvýšená bezpečnostní opatření. [32]

Druhý stupeň (oranžový)

Upozorňuje na to, že existuje zvýšená pravděpodobnost ohrožení terorismem. Bližší okolnosti hrozby ale nelze předpovědět, včetně přesnějšího načasování. Vyhláší se na základě předchozí události nebo na základě informací o hrozbě terorismu. [32]

Třetí stupeň (červený)

Dochází k zavádění vysokého stupně bdělosti a pohotovosti. Teroristický útok je s vysokou pravděpodobností očekáván nebo už proběhl. Je třeba přijmout opatření, která zamezí v pokračování nebo opakování útoku a která minimalizují následné škody. [32]

2.3 Teroristické útoky

Terorismus je v současném světě jednou z hlavních bezpečnostních hrozeb. Každý rok dochází k tisícům teroristickým útokům po celém světě a zároveň bylo řadě teroristickým útokům zabráněno. Kapitola se věnuje provedeným teroristickým útokům z celého světa. Jsou zde uvedeny a přiblíženy vybrané teroristické útoky včetně statistik za léta 2016-2019 v rámci vybraných hledisek.

Součástí kapitoly jsou také teroristické útoky v rámci České republiky, na jejímž území sice ke klasickému teroristickému útoku dosud nedošlo ale existuje riziko, že na území státu bude v budoucnu proveden. Proto je nutné se na možnost výskytu teroristického útoku neustále připravovat. V České republice dosud došlo k velkému množství trestných činů, které nesly znaky terorismu.

2.3.1 Teroristické útoky ve světě

Vybrala jsem několik teroristických útoků za posledních dvacet let, včetně krátkého popisu jsou uvedeny také počty obětí. Následně jsou uvedeny statistiky teroristických útoků za léta 2016-2019, které zobrazují počet provedených teroristických útoků ročně, nejvíce zasažené země, nejaktivnější teroristické skupiny, taktiku teroristických útoků a nejčastější cíle.

USA, 11.září 2001 – téměř 3000 obětí

Členové teroristické sítě Al-Káida unesli 11.září roku 2001 čtyři letadla. Únosci dvěma letadly zasáhli Světové obchodní centrum v New Yorku, třetí letadlo zasáhlo ve Washingtonu budovu Pentagonu a čtvrté letadlo se zřítilo v Pensylvánii poté, co se cestující letadla vzbouřili proti teroristům, kteří stroj unesli. Během teroristických útoků zemřelo téměř 3000 lidí a jedná se o nejhorší teroristický útok v dějinách. [33]

Rusko, 23.října 2002 – 169 obětí

V Moskvě 23.října roku 2002 vniklo do divadla Dubrovka 40 čečenských teroristů, kteří zajali 850 rukojmí. Teroristé požadovali propuštění zajatců a ukončení války v Čečensku. Po 56 hodinách zahájily speciální jednotky a jednotky ministerstva vnitra záchranu rukojmích tím, že byl do divadla vpuštěn nervový plyn, který měl uspat teroristy i zajatce. Došlo ale k usmrcení 169 osob, které se v divadle nacházely. [34]

Španělsko, 11.března 2004 – 191 obětí

V Madridu během ranní dopravní špičky explodovalo 10 bomb ve čtyřech vlacích. Jeden vlak se nacházel na nádraží Atocha, druhý byl v jeho blízkosti, a další dva se nacházely ve stanicích Santa Eugenia a El Pozo. Po útocích zemřelo 191 osob a 1841 jich bylo zraněno. Za útoky stojí islamičtí extremisté, někteří spáchali sebevraždu, další byli odsouzeni. [35]

Velká Británie, 7.července 2005 – 59 obětí

V Londýně během ranní dopravní špičky explodovaly 3 bomby v metru a jedna v dvoupatrovém autobuse. Během útoků zemřelo 56 osob, včetně 4 atentátníků, a 700 osob bylo zraněno. 19.září 2005 se k atentátům přihlásila Al-Káida. [36]

Irák, 14.srpna 2007 – 796 obětí

V Iráku došlo ke čtyřem koordinovaným sebevražedným útokům proti náboženské komunitě jezídů poblíž města Sandžak, které se nachází v provincii Ninive. Útoky si vyžádaly 796 obětí a 1562 zraněných. Jedná se o nejkrvavější útok v Iráku. [37]

Norsko, 22.července 2011 – 77 obětí

Anders Behring Breivik, pravicový extremist, odpálil v Oslu ve vládní čtvrti bombu umístěnou v zaparkované dodávce, následkem čehož zemřelo 8 lidí a několik jich bylo zraněno. Následně se přemístil na ostrov Utoya, na kterém probíhal tábor Svazu dělnické mládeže, a zastřelil 69 lidí. Celkem bylo zabito 77 osob a dalších 110 jich bylo zraněno. [38]

Francie, 13.listopadu 2015 – 130 obětí

V Paříži došlo k sérii teroristických útoků, při kterých zemřelo 130 lidí a přes 350 jich bylo zraněno. Tři muži se odpálili poblíž fotbalového stadionu Stade de France, kde se konal fotbalový zápas mezi Německem a Francií. Další tři muži přijeli ke klubu, ve kterém se odehrával koncert rockové skupiny Eagles of the Death Metal. Muži útočili střelnými

zbraněmi, poté co do budovy vnikla policie, jednoho útočníka střelila a tím odpálila jeho vestu. Další dva útočníci se odpálili sami. Další útočníci stříleli na třech místech na návštěvníky kaváren a restaurací, jeden útočník se v jedné restauraci odpálil. Jedná se o jeden z nejhorších teroristických útoků v Evropě, přihlásil se k němu Islámský stát. [39]

Belgie, 22.března 2016 – 32 obětí

Teroristický útok se odehrál v Bruselu. Nejprve došlo k odpálení náloží, které byly ukryty v kufrech, které se nacházely v odletové hale letiště Zaventem. Jeden kufr se nacházel u odbavování pasažérů a druhý u kavárny. Později došlo k výbuchu ve vagónu metra, které se nacházelo ve stanici Maalbeek. Celkem zemřelo 32 osob a 300 jich bylo zraněno. K teroristickému útoku se přihlásil Islámský stát. [40]

Irák, 3.července 2016 – 323 obětí

Teroristický útok se odehrál v centru Bagdádu, při kterém zemřelo 323 osob, dalších 200 osob utrpělo zranění. Útok spáchal příslušník Islámského státu. [37]

Francie, 14.července 2016 – 84 obětí

Ve městě Nice probíhaly oslavy francouzského státního svátku pádu Bastily. Zatímco tisíce lidí sledovaly ohňostroj, do davu osob najel kamion, ve kterém seděl pouze řidič. Kamion jel velkou rychlostí a po nájezdu do lidí začal zrychlovat se snahou zasáhnout co nejvíce osob. Během útoku zemřelo 84 lidí. Útočníkem byl Francouz tuniského původu, který zemřel při přestřelce s policií. [41]

Velká Británie, 22.května 2017 – 22 obětí

Sebevražedný atentátník spáchal teroristický útok po koncertu zpěvačky Ariany Grande, který se konal v Manchesterské aréně. Útočník odpálil výbušninu, následkem čehož zemřelo 22 osob a přes 800 lidí utrpělo psychickou nebo fyzickou újmu na zdraví. Většina obětí neměla ani 16 let, mezi oběťmi byli také rodiče, kteří si děti z koncertu přišli vyzvednout. K teroristickému útoku se přihlásil Islámský stát. [42]

Srí Lanka, 21.dubna 2019 – 359 obětí

O Velikonoční neděli teroristé odpálili v hlavním městě Kolombo a jeho okolí výbušniny ve třech hotelech a třech kostelech. Jednalo se většinou o sebevražedné útoky. V čase výbuchu byly kostely plné věřících a během útoků na hotely atentátníci zaútočili také

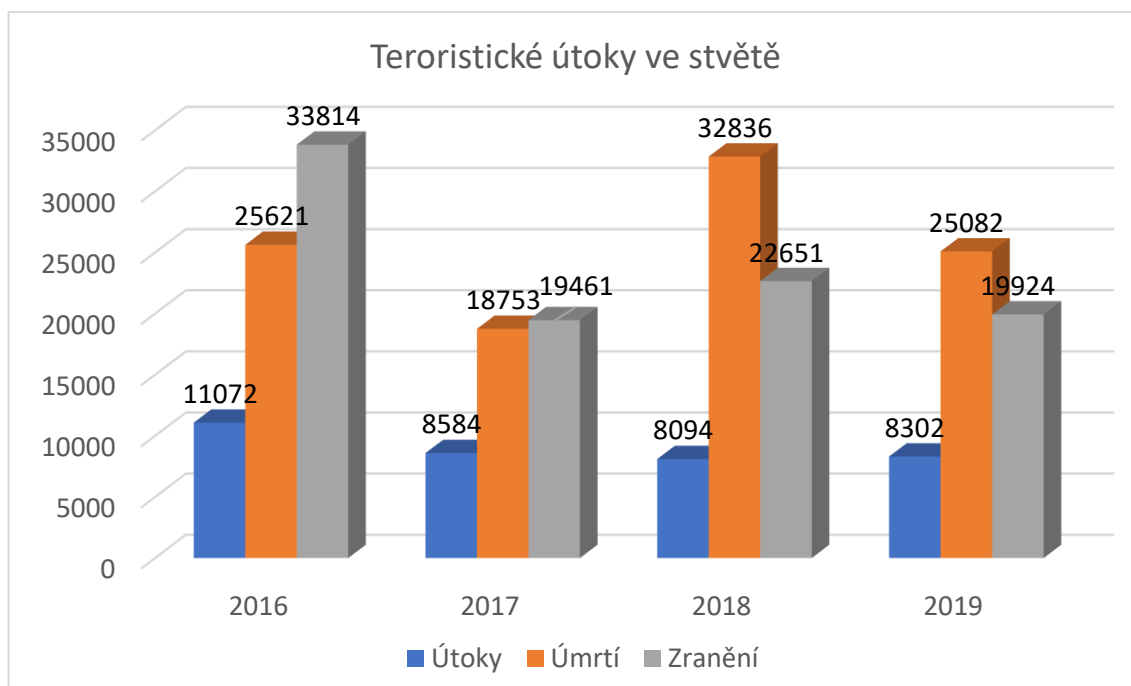
na restaurace v čase, kdy hosté přišli na snídani. Později téhož dne došlo k sedmému výbuchu na okraji Kolomba a poté ještě k osmému výbuchu. K teroristickým útokům, které si vyžádaly 359 obětí, se přihlásil Islámský stát. [43][44]

Rakousko, 2.listopadu 2020 – 4 oběti

K teroristickému útoku došlo v centru Vídně poblíž synagogy, kde pachatel střílel na šesti různých místech. Útok si vyžádal 4 oběti a 17 zraněných. Atentátník s albánskými kořeny, který byl příznivcem Islámského státu, byl zastřelen policií. Islámský stát se později k útoku přihlásil. [45]

Statistika

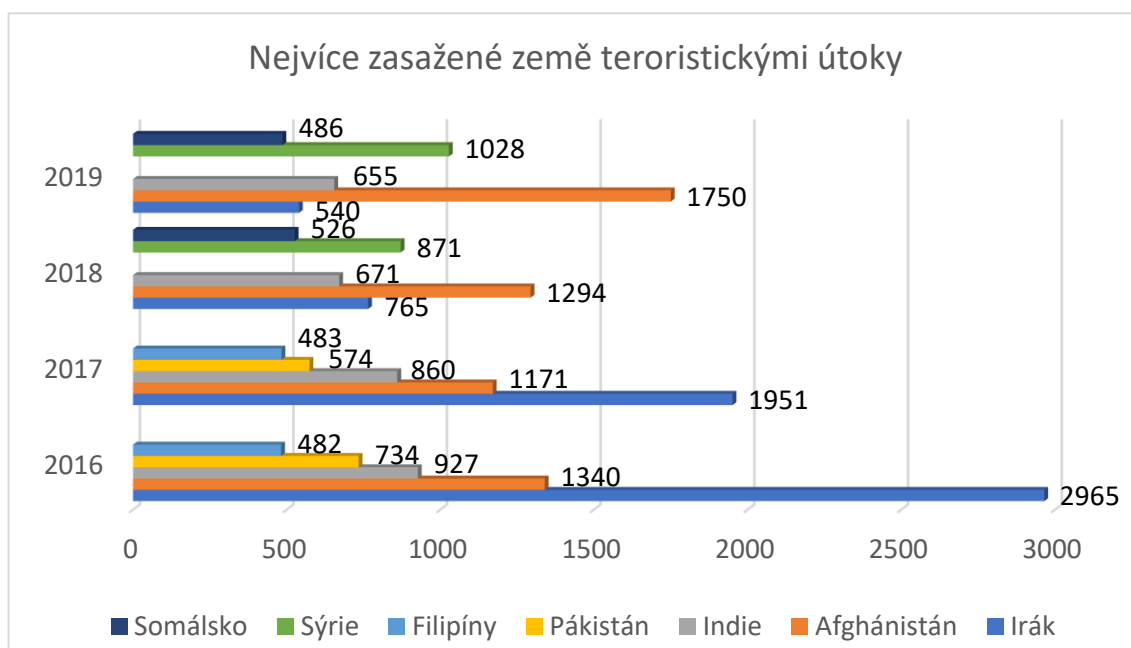
Po celém světě dochází ke stovkám teroristických útoků měsíčně. Do grafu jsem zaznamenala počet teroristických útoků provedených v letech 2016-2019, včetně počtu osob, které důsledkem teroristických útoků zemřely nebo byly zraněny. Během těchto let bylo nejvíce teroristických útoků provedeno v roce 2016, v roce 2017 a 2018 počet útoků klesal a v roce 2019 se jejich počet opět navýšil.

Graf 1 – Teroristické útoky ve světě [46][47][49]

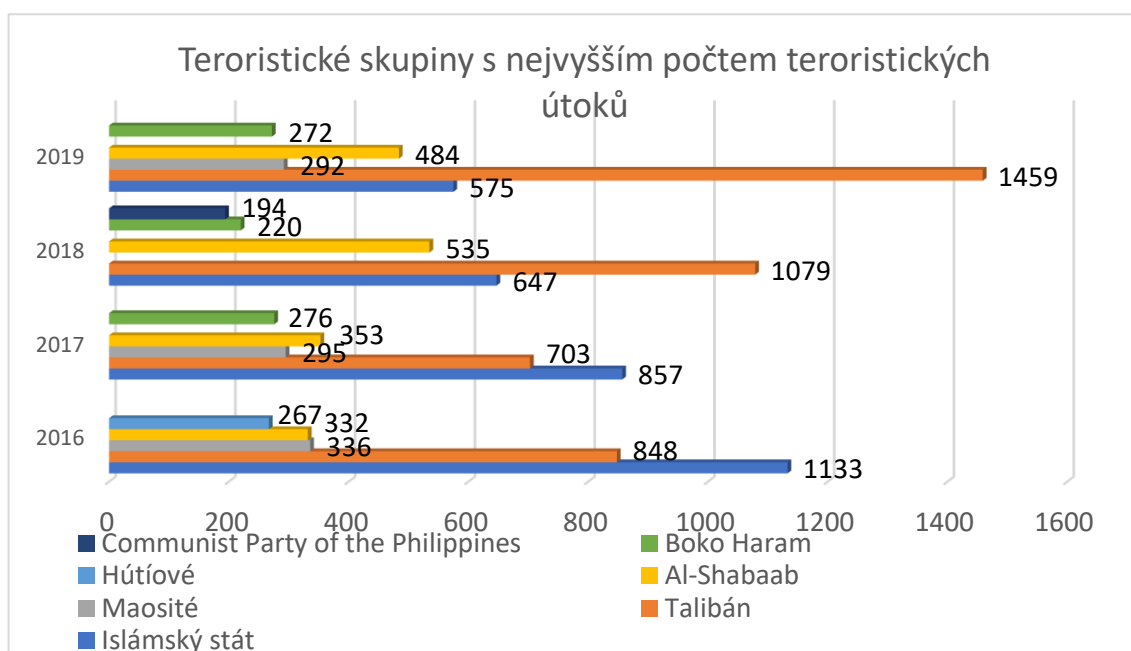
Mezi země, které jsou nejvíce zasaženy teroristickými útoky, patří například Irák, Sýrie, Afghánistán nebo Pákistán. V grafu je zaznačeno pět nejvíce zasažených zemí ročně v letech 2016-2019, včetně počtu útoků na tyto země. V roce 2019 bylo teroristickými útoky

zasaženo celkem 89 zemí a přibližně 84% útoků bylo soustředěno na západní Asii, jižní Asii a Subsaharskou Afriku. [49]

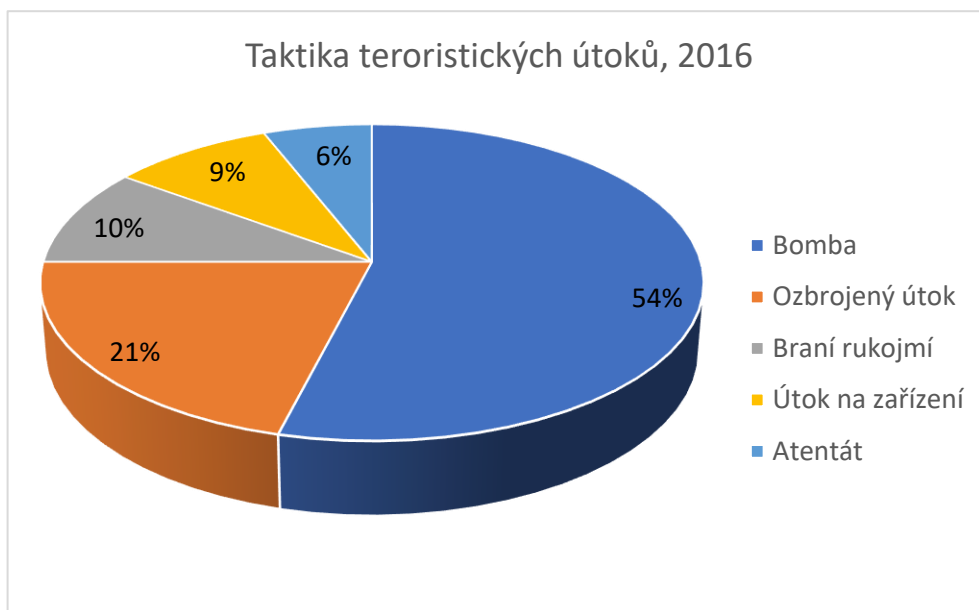
Graf 2 – Nejvíce zasažené země teroristickými útoky [46][47][49]

Podle statistik provedených teroristických útoků ve světě patří v posledních letech k nejaktivnějším teroristickým skupinám Islámský stát, Talibán, Al-Shabaab nebo Boko Haram. Graf zobrazuje za léta 2016-2019 prvních pět nejaktivnějších teroristických skupin ročně, včetně počtu provedených útoků.

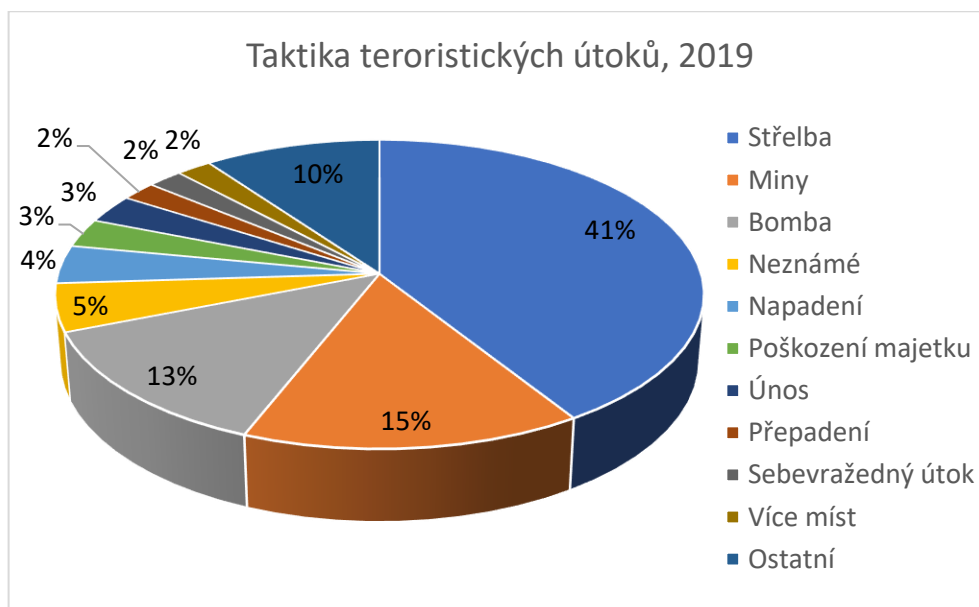

Graf 3 – Teroristické skupiny s nejvyšším počtem teroristických útoků [46][47][48][49]

Následující grafy zobrazují, jakým způsobem byly teroristické útoky provedeny. Databáze The Global Terrorism Trends and Analysis Center zaznamenává 30 různých taktických typů teroristických útoků. V grafech jsou pro porovnání zaznamenány typy provedených útoků v letech 2016 a 2019. V posledních letech patří mezi nejčastější typy teroristických útoků výbuch bomby, útok střelnou zbraní, braní rukojmí, sebevražedný útok nebo únos.

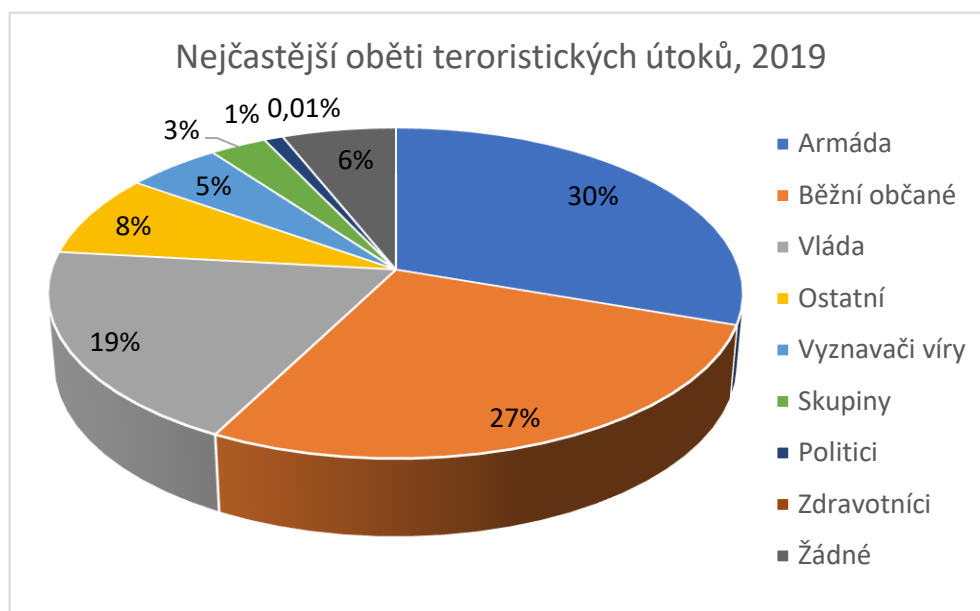

Graf 4 – Taktika teroristických útoků, 2016 [46]

Graf 5 – Taktika teroristických útoků, 2019 [49]

Poslední graf zobrazuje nejčastější oběti teroristických útoků za rok 2019. V porovnání s oběťmi v jiných letech jsou oběti teroristických útoků velice podobné. Mezi nejčastější oběti patří běžní občané, vláda (jako například úředníci, donucovací orgány nebo soudy), armáda nebo politici.

Graf 6 – Nejčastější oběti teroristických útoků, 2019 [49]

2.3.2 Teroristické útoky v České republice

Na území České republiky dosud nedošlo k teroristickému útoku klasického charakteru, avšak existuje riziko, že takový útok bude uskutečněn.

Česká republika jako člen Evropské unie, Severoatlantické aliance (NATO) a Organizace spojených národů (OSN) prosazuje protiteroristické úsilí. Využívá unijní dokumenty jako Akční plán Evropské unie pro boj s terorismem, Strategie boje proti radikalizaci a rekrutování nebo Akční plán na posílení bezpečnosti výbušnin. V rámci OSN například spolupracuje s protiteroristickými orgány OSN. Z pohledu mezinárodního terorismu je tedy Česká republika státem, který je aktivně zapojen do celosvětového protiteroristického úsilí, a stává se potenciálním terčem. [31]

Z pohledu terorismu je pravděpodobně největším rizikem fakt, že je Česká republika tranzitním místem a prostorem pro krátkodobý pobyt osob, které jsou důvodně podezřelé z napojení na teroristické skupiny a jejich podpůrné organizace. [31]

Vzhledem k tomu, že mezi oběťmi teroristických útoků v zahraničí byli i občané České republiky, nelze proto podcenit ani možné zahraniční ohrožení zájmů České republiky. Rizikem je také seberadikalizace konkrétních osob, které nemají vazby na konkrétní struktury. [31]

Přestože v České republice k teroristickému útoku dosud nedošlo, uskutečnilo se již velké množství trestných činů, které nesly znaky terorismu. Mezi tyto činy patří například:

- 2.června 1990 – výbuch amatérské bomby na pražském Staroměstském náměstí,
- Květen 1995 – vražda majitele firmy Romiko, který zemřel na následky exploze svého auta,
- Říjen 1995 – pumový atentát na auto vedoucí mělnické benzinové stanice,
- Říjen 1996 – exploze granátu v pražské směnárně,
- Listopad 1996 – výbuch granátu v ostravské nemocnici na Fifejdách,
- Leden 1997 – exploze tritolu před soudem v Olomouci,
- Květen 1997 – exploze výbušniny umístěné v odpadkovém koši na pražském Smíchově,
- 27.dubna 1998 – během ranní dopravní špičky byl v Ostravě odpálen nástražný výbušný systém v odpadkovém koši na tramvajové stanici,
- Únor 1999 – výbuch před muzeem v Přerově,
- 10. března 1999 – výbuch bomby v pražské nemocnici na Vysočanech
- 14.října 2014 – útok nožem na žáky na střední škole ve Žďáru nad Sázavou,
- 24.února 2015 – střelba v restauraci v Uherském Brodě,
- 1.června a 28.července 2017 – straší muž skácel na koleje stromy, čímž došlo k nehodě vlaku, úmyslem bylo vyvolat strach mezi lidmi z muslimů. [50][51]

2.4 Význam bezpečnosti a ochrana před terorismem

Kapitola je zaměřena obecně na bezpečnost a pojmy, které s bezpečností souvisí. Jak již bylo zmíněno, úkolem státu je zajistit bezpečnost obyvatel, tedy ochranu jejich životů a zdraví, ochranu majetkových hodnot, svrchovanost a územní celistvost České republiky a ochranu jejich demokratických základů. Nástrojem pro dosažení definovaných cílů je bezpečnostní systém.

Po vymezení pojmů následuje podkapitola, která je zaměřena na ochranu před terorismem. Jsou zde uvedeny vybrané typy teroristických útoků a jak se před nimi chránit. Teroristické útoky jsou obvykle zaměřeny proti nezúčastněným osobám, za účelem dosažení kriminálních, politických nebo jiných cílů.

2.4.1 Význam bezpečnosti

Co pojem *bezpečnost* znamená? Ministerstvo vnitra definuje bezpečnost jako „stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným (i nenadálým) vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí“. [52]

Z hlediska státu rozlišujeme *vnitřní* a *vnější bezpečnost*, kdy:

- vnější bezpečnost státu je „stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních vnějších hrozeb efektivně vybaven a ochoten“,
- vnitřní bezpečnost státu je „stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten“. [52]

Anglický jazyk rozlišuje z hlediska bezpečnosti dva pojmy – *safety* a *security*. Pojem *safety* je chápán jako bezpečnost, můžeme zde zařadit například bezpečnost a ochranu zdraví při práci, požární ochranu nebo prevenci závažných havárií. *Security* chápeme jako zabezpečení. Patří sem tedy například ochrana osob, majetku nebo informací.

Další definicí, kterou bych chtěla zmínit, je *bezpečnostní prostředí*. Jedná se o vnější prostředí, které ovlivňuje bezpečnostní politiku státu. Bezpečnostním prostředím je tedy prostor, který se nachází za hranicí státu a ve kterém dochází k realizaci a střetům zájmů státu se zájmy jiných států. Odehrávají se v něm procesy, které mají velký vliv na úroveň bezpečnosti státu. [54]

S bezpečností souvisí další pojmy jako bezpečí nebo bezpečný. **Bezpečí** je stav lidského systému, při kterém je přijatelná pravděpodobnost vzniku újmy na chráněných zájmech a **bezpečný** je ten člověk, který není vystaven nebezpečí nebo například poskytuje ochranu před nebezpečím. [53][54]

Bezpečí představuje:

- stav vědomí člověka, ve kterém se necítí být ohrožený,
- život bez ohrožení,
- stav bez strachu a nepokoje o sebe a druhé,
- jistotu do budoucnosti,
- absenci ohrožení zdraví, ztráty života či majetku,
- psychický stav umožňující realizaci životních cílů a záměrů. [64]

Pocit bezpečí ovlivňuje spousta faktorů, které můžeme rozdělit do 4 skupin:

- individuální charakteristiky,
- sociální prostředí,
- fyzické prostředí,
- vnější faktory. [65]

Individuální charakteristiky jsou zásadní proměnné, které ovlivňují pocit bezpečí. Mezi nejčastější faktory patří věk a pohlaví. Větší strach většinou pocítují ženy než muži, v případě věku to ale tak jednoznačné není. Mezi další faktory, které ovlivňují pocit bezpečí, je dlouhodobý i aktuální zdravotní stav, délka pobytu v místě bydliště, individuální postoje a názory nebo vzájemné vztahy. [65]

Pocit bezpečí nebo strach ze zločinu ovlivňuje také charakter prostředí, ve kterém se člověk pohybuje. Důležité jsou fyzické i sociální charakteristiky. Pocit bezpečí mohou snižovat určité typy prostředí, ale sociální aspekty jsou ty, které aktivují strach ze zločinu. Nejvýznamnějšími stresory sociálního prostředí je přítomnost jednotlivců nebo skupin obyvatel, kteří jsou vnímáni jako riziková, a to buď oprávněně, nebo na základě vybudovaných stereotypů. Lidé pocítují obavy z „cizího“ nebo „odlišného“, za rizikové tedy mohou považovat osoby či skupiny osob, které jsou nějakým způsobem odlišné, například vzhledem, barvou pleti nebo životním stylem. Mezi vnější faktory řadíme například média nebo legislativu státu. [65]

V rámci této kapitoly bych chtěla zmínit **Maslowovu pyramidu** lidských potřeb. Tato stupnice byla vytvořena Abrahamem Maslowem, který podle důležitosti seřadil potřeby od těch nejnaléhavějších až po ty nejméně naléhavé. Potřeby na nižším stupni jsou z pohledu přežití vždy významnější. Důvodem, proč Maslowovu pyramidu uvádím je ten, že mezi pětici potřeb je také uvedena potřeba bezpečí. [55]

Maslowova pyramida [56]

Do fyziologických potřeb řadíme potřebu dýchání, regulace tělesné teploty, vody, spánku, přijímání potravy, fyzické aktivity a tak dále. Jedná se o základní potřeby lidského organismu, která mají nejvyšší prioritu. [55]

Potřeba bezpečí a jistoty zahrnuje například jistotu zaměstnání, příjmu a přístupu ke zdrojům, dále fyzickou bezpečnost, a to ochranu před agresí a násilím, jistotu rodiny a zdraví. Člověk má potřebu vyhnout se ohrožení a touží po bezpečí a důvěře. [55]

Potřeba sounáležitosti zahrnuje například přátelství, partnerský vztah, potřebu mít rodinu, patřit do sociální skupiny. Pokud tato potřeba není naplněna, člověk pociťuje sociální úzkost a osamělost. [55]

Potřeba uznání a úcty zahrnuje potřebu dosáhnout úspěchu. Řadíme sem potřebu pozornosti, samostatnosti, sebedůvěry, pochvaly, pověření odpovědností nebo veřejného uznání. [55]

Potřeba seberealizace znamená, že má člověk touhu realizovat své záměry. Chce naplnit své schopnosti, talent a snaží se být nejlepším člověkem, jakým může být. Někteří lidé ale o seberealizaci nestojí motivují je pouze nižší potřeby. [55]

V rámci bezpečnosti patří mezi důležité pojmy také hrozba, riziko a ohrožení. **Hrozbu** chápeme jako nějaký proces, který chce nebo může poškodit nějakou konkrétní hodnotu. Hrozba může být proces přírodní nebo podmíněný člověkem a je zdrojem rizika. **Riziko** představuje pravděpodobnost, že dojde ke škodlivé události, která postihne danou hodnotu. **Ohrožení** je potenciálně nebezpečná fyzická událost, jev nebo lidská činnost, která může způsobit zranění, ztrátu života, škodu na majetku, zhoršování životního prostředí nebo ekonomické a sociální narušení. [52][54]

Bezpečnostní strategie České republiky vyjmenovává **bezpečnostní hrozby** pro Českou republiku, a to na základě provedených analýz bezpečnostního prostředí, ve kterém se Česká republika nachází. Jsou uvedeny i takové hrozby, které přímo neohrožují bezpečnost České republiky ale ohrožují její spojení.

Mezi tyto bezpečnostní hrozby patří:

- oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodněprávních závazků v oblasti bezpečnosti,
 - nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí,
 - terorismus,
 - šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů,
 - kybernetické útoky,
 - negativní aspekty mezinárodní migrace,
 - extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí,
 - organizovaný zločin, zejména závažná hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita,
 - ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury,
 - přerušení dodávek strategických surovin nebo energie,
 - pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události.
- [57]

2.4.2 Ochrana před terorismem

Před hrozbou terorismu nás chrání orgány, které jsou zapojeny do boje proti terorismu. I běžný občan ale může dodržovat různá preventivní opatření, která mu pomohou se chránit a zůstat v bezpečí.

Základním pravidlem je, že bychom měli být ostražití a nikdy bychom neměli podceňovat situaci. V případě, že uvidíme nebo uslyšíme jakoukoliv podezřelou činnost, měli bychom kontaktovat policii.

V případě krizové situace platí:

- v případě, že jsme účastníky incidentu – postupujeme podle instrukcí záchranných složek,
- pokud nejsme účastníky incidentu ale cítíme se být ohroženi – jdeme do budovy nebo zůstaneme v budově, zapneme si televizi nebo rádio a čekáme na další instrukce a informace,
- v případě potřeby rady nebo pomoci – využijeme například krizových linek, které jsou zřizovány v podobných situacích. [63]

Jak předejít teroristickému útoku?

- ostražitost a všímavost – všímat si svého okolí během svých každodenních aktivit nám pomůže rozeznat běžný stereotyp v našem okolí a všimnout si čehokoliv jiného a neobvyklého. Měli bychom se naučit všímat si neobvyklých věcí, jako například odloženého, podezřelého zavazadla na letišti, veřejném prostranství a tak dále,
- vážnost – měli bychom brát vážně to, co vidíme nebo slyšíme. V případě, že zaslechneme někoho, jak se baví o tom, že patří k teroristické organizaci nebo že má v plánu spáchat násilný trestný čin na občanech, oznámíme to policii. [63]

Jak již bylo zmíněno, k teroristickým útokům dochází na základě nejrůznějších podnětů a motivací. Na základně velikosti dopadu útoku, možnostech organizace a možných prostředků využití jsou stanovovány cíle útoku.

Cílem teroristů je pomocí teroristických útoků přilákat pozornost, především ze strany médií, vyvolat celospolečenskou paniku, pocit strachu, hrůzy, dále ohrozit co největší počet lidí a zviklat víru lidí ve schopnost státu a vlády chránit své občany. Teroristé typicky útočí na veřejná místa, na kterých se vyskytuje mnoho lidí, aby napáchali co největší škody a přilákali co největší pozornost. Co dělat a jak se chránit před určitými typy teroristických útoků je uvedeno níže.

Útok střelnou zbraní

Teroristický útok je prováděn takzvanými aktivními střelci, což jsou jednotlivci, kteří používají střelné zbraně k dosažení co největších ztrát.

V případě útoku aktivního střelce je prioritní únik od útočníka do bezpečí. V případě, že je únik do bezpečí úspěšný, měli bychom zavolat na tísňovou linku a oznámit co se děje, popsat útočníka, místo útoku a zbraně. V případě, že se nám nepodaří uniknout, měli bychom se schovat na takové místo, ze kterého je útočník na dohled a pokud je to možné, postavíme mezi úkryt a útočníka pevnou bariéru. Boj s útočníkem, při kterém se ho pokusíme zastavit, je poslední možnost. [58]

Bombový útok

Použití výbušného zařízení je jeden z nejčastějších typů teroristických útoků. Výbušná zařízení mohou být umístěna například v budovách, dopravních prostředcích nebo výbušné zařízení nese útočník na sobě. Mohou být odpálena ze vzdálených míst nebo sebevražednými útočníky. K útokům dochází nejčastěji na veřejných místech, na kterých se vyskytuje tisíce lidí.

V případě, že se během výbuchu nacházíme v budově, najdeme si úkryt například pod stolem, aby nás nezasáhly padající předměty. Poté se pokusíme co nejrychleji opustit budovu, sledujeme poškozenou podlahu, schody a nepoužíváme výtahy. V případě přítomnosti kouře zůstáváme co nejbližší podlaze. Jakmile se dostaneme ven, stoupneme se mimo nebezpečné oblasti jako jsou okna nebo skleněné dveře. V případě uvěznění v troskách se jakýmkoliv způsobem pokusíme signalizovat záchranářům svou polohu, například klepáním do potrubí, a zakryjeme si ústa a nos čímkoliv, co máme po ruce. [59]

Najíždění vozidly

Teroristické útoky jsou prováděny nájezdem vozidel do většího davu lidí, s cílem způsobit co největší škody na životech. V případě, že na nás míří vozidlo, měli bychom rychle uniknout na místo, které mezi nás a vozidlo klade co nejvíce překážek ale zároveň na tomto místě nebudeme v pasti. Ve vozidle může být umístěno výbušné zařízení. [62]

Chemické zbraně

Chemické látky jsou jedovaté páry, aerosoly, kapaliny a pevné látky, které mají toxické účinky na osoby, zvířata nebo rostliny. Mohou být vypuštěny za pomoci bomby,

letadel, lodí nebo vozidel. Chemické látky mají okamžitý účinek, do několika sekund nebo minut, nebo zpožděný účinek, do 2 až 48 hodin. [59]

Pokud se nacházíme v budově, měli bychom zavřít dveře a okna a vypnout veškeré ventilace. Ukryjeme se v místnosti, kterou utěsníme lepící páskou a čekáme na pokyny. V případě, že se nacházíme v kontaminované oblasti, vzdálíme se ve směru proti větru od zdroje a najdeme úkryt. [59]

Kontaminovaný oděv a další předměty svlékneme a zabalíme. Ruce, obličej, vlasy a ostatní části těla omyjeme mýdlem a vodou, poté vypláchneme oči vodou a oblékneme si čisté oblečení. [59]

Biologické zbraně

Biologické látky jsou organismy nebo jejich toxiny, které způsobí smrt nebo onemocnění osob, zvířat nebo rostlin. Biologické látky lze rozptýlit vzduchem, pomocí zvířat, která onemocnění přenáší na člověka, nebo kontaminací vody a potravin. [59]

V případě, že se v okolí nachází podezřelá látka, rychle se z místa vzdálíme, zakryjeme si ústa a nos látkou nebo rouškou, umyjeme se mýdlem a vodou a pokud onemocníme, vyhledáme lékařskou pomoc. [59]

Pokud jsme vystaveni biologické látce, zabalíme kontaminované oblečení a osobní věci a postupujeme podle pokynů k likvidaci kontaminovaných předmětů. Umyjeme se mýdlem a vodou, oblečeme si čisté oblečení a vyhledáme lékařskou pomoc. [59]

Nukleární zbraně

Jaderný výbuch je exploze doprovázená intenzivním světlem, teplem a tlakovou vlnou, během které dojde k uvolnění radioaktivního materiálu. Může dojít ke kontaminaci vzduchu, vody nebo zemského povrchu v širokém okolí. Jaderné zařízení může být ve formě zbraně nesené raketou nebo malého přenosného zařízení neseného jednotlivcem. [59]

V případě útoku bychom se měli co nejrychleji ukrýt, pokud možno v podzemních úkrytech, sledujeme oficiální informace a postupujeme podle pokynů. Pokud se během útoku nacházíme venku, nedíváme se na záblesk, protože by nás mohl oslepit. Ukryjeme se za cokoliv, co by nám mohlo poskytnout ochranu. Lehneme si na zem, zakryjeme hlavu a poté se pokusíme co nejrychleji najít úkryt. Neustále sledujeme televizi a rádio, abychom věděli co dělat, kam můžeme jít a kterým oblastem se vyhnout. [59]

Radiologické zbraně

Takzvaná špinavá bomba se skládá z výbušného zařízení a radioaktivního materiálu. Je navržena tak, aby výbuch radioaktivní materiál rozptýlil do okolí. Velikost zasažené oblasti závisí na velikosti bomby a dalších faktorech. [59]

V případě, že se během výbuchu nacházíme venku, vyhledáme úkryt v nejbližší nepoškozené budově. Pokud vhodný úkryt nenajdeme, zakryjeme si nos a ústa, a začneme hledat vhodný úkryt ve směru proti větru od místa výbuchu. Posloucháme oficiální zprávy a postupujeme podle pokynů. Pokud se nacházíme v budově, vypneme ventilační zařízení a zavřeme okna a dveře. Vyhledáme úkryt, nejlépe pod zemí, nebo v některé z místností budovy. Okna a dveře utěsníme lepící páskou a posloucháme pokyny. [59]

2.5 Měkké cíle

Násilné útoky, typicky teroristické útoky, si za cíl vybírají měkké cíle. Útokem na tyto měkké cíle lze totiž způsobit velký počet obětí na životech a zdraví, je přitáhnutá pozornost médií a veřejnosti a v neposlední řadě negativně působí na psychiku obyvatel.

Termín měkké cíle není přesně definován, označuje ale prostory, objekty nebo akce, na kterých se vyskytuje větší počet osob a zároveň zde chybí nebo je nízká úroveň zabezpečení právě proti násilným útokům. Od měkkých cílů se liší takzvané tvrdé cíle, které označují střežené a dobře chráněné objekty. [60]

Mezi měkké cíle patří například:

- bary, diskotéky, kluby, hotely a restaurace,
- divadla, kina, zábavní centra,
- sportovní, kulturní náboženské akce,
- nákupní centra, obchodní komplexy, tržiště,
- nemocnice,
- sportovní haly, stadióny,
- parky a náměstí,
- školy, knihovny, menzy, koleje,
- průvody, demonstrace, politická shromáždění,
- autobusová a vlaková nádraží, letiště další. [60]

Měkké cíle lze podle zdroje nebezpečí dělit na:

- cíle, které ohrožuje osamocený aktivní útočník,
- cíle, které ohrožuje teroristická skupina,
- a cíle, které ohrožuje jiná skupina, například organizovaný zločin. [60]

Měkké cíle lze dělit na dočasné a trvalé, mezi dočasné měkké cíle se řadí venkovní akce a shromáždění, která se konají na soukromém nebo veřejném pozemku a jsou členěny na dočasné akce, které jsou placené (koncerty), a na dočasné akce, na které je volný přístup (maratony, demonstrace). Trvalé měkké cíle se člení na venkovní prostory (stadiony, tržiště) a vnitřní prostory (divadla, nemocnice, nákupní centra). [60]

Mezi nejčastější způsoby provedení teroristických útoků na měkké cíle patří útok výbušninou, sebevražedný útok výbušninou, výbušnina nacházející se v poštovní zásilce, výbušnina nacházející se v zaparkovaném vozidle, útok střelnou zbraní, žhářský útok nebo braní rukojmí. [61]

Z hlediska zabezpečení měkkých cílů jsou bezpečnostní opatření roztržena do základních kategorií bezpečnostního systému:

- fyzická bezpečnost,
- elektronické prvky,
- mechanické prvky. [61]

Při výběru jednotlivých bezpečnostních prvků není podstatná jejich kvalita, jako například model nebo nejnovější verze, ale především jejich kompatibilita, účelnost, vazba na ostatní prvky, dále kdo dané prvky bude řídit, jak budou tyto osoby vyškoleny a kontrolovány. [61]

Do fyzické bezpečnosti spadají bezpečnostní pracovníci, kteří provádí například kontrolu vstupu, obsluhu bezpečnostních technologií nebo pochůzkovou činnost. Dále lze do této kategorie zařadit ostatní personál, který se může podílet na bezpečnosti, jako jsou například školníci, učitelé, vrátní nebo pořadatelé akcí. [61]

V rámci elektronických prvků jsou využívány kamerové systémy, které slouží k monitorování definovaných prostor za účelem zjištění nežádoucích událostí, dále poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, které slouží k detekci narušení prostoru, dohledové a poplachové přijímací centra, rentgeny, pomocí kterých se detekují bomby,

zbraně nebo výbušniny v zavazadlech, detektory kovů, detektory výbušnin, přístupové a docházkové systémy, čtečky dokladů a další. [61]

Mechanické prvky zahrnují bezpečnostní dveře, které snižují možnost násilného vstupu a posilují plášťovou ochranu objektu. Dále jsou zde zařazeny okna, která jsou odolná proti prohození různých předmětů, střelbě nebo výbuchu, ploty, které zamezují vstupu neoprávněným osobám na pozemek, turnikety, které jsou vhodné například pro kontrolu příchodu a odchodu osob. Mechanické prvky dále zahrnují sloupky, betonové bloky a další jiné mechanické zábrany. [61]

V České republice se ochranou měkkých cílů zabývá například Koncepce ochrany měkkých cílů pro období 2017-2020, metodika Základy ochrany měkkých cílů a také se toto téma promítlo do Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013. Nezastupitelnou roli mají zpravodajské služby, které získávají a vyhodnocují informace, které jsou důležité k předcházení teroristický útoků. [60]

2.6 Kriminalita

Výskyt trestných činů a individuální pocit ohrožení kriminalitou ovlivňují spoustu aspektů lidského života, jako například chování, rozhodování jedinců, spokojenost se životem a také s místem bydliště. Kriminalitou rozumíme výskyt trestného neboli kriminálního chování, které je vyjádřeno souhrnem trestných činů, které jsou spáchány ve společnosti. [66][69]

Strach ze zločinu se začal brát jako vážný společenský problém. Dokonce je považován za stejně významný sociální jev, jako je samotný zločin, s velkými dopady na kvalitu života obyvatel. V některých případech může strach ze zločinu vést k vyhýbavému chování člověka, nebo třeba i k jeho sociální izolaci. [69]

Geografie zločinu

Zkoumá vztah mezi společností, prostorem a zločinem. Ve 20.století byl vytvořen koncept tzv. vysoce rizikového sousedství, který sloužil k identifikaci nejrizikovějších čtvrtí ve vnitřních městech a také na městských periferiích. Na tento koncept navazuje hypotéza o vlivu životního stylu, která zdůvodňuje rozdílnou rizikovost míst, a to na základě odlišné

pravděpodobnosti souběhu tří událostí, kterými jsou přítomnost útočníka, přítomnost vhodného objektu a nedostatečná kontrola okolí. [69]

Geografií zločinu je představováno důležité východisko pro studium strachu/obav ze zločinu. Na základě behaviorální geografie je postaven koncept strachu ze zločinu, který klade důraz na prožívání, vnímání a rozhodování jednotlivců. Jednou z definic strachu z kriminality je „vnímání ohrožení bezpečnosti v souvislosti s přímou a nepřímou zkušeností s viktimizací, se způsobem prezentace násilí v masmédiích, s charakterem a případnými viktimogenními rysy lokality bydliště a samozřejmě i s osobnostními charakteristikami respondenta“. Existují tři teoretická pojetí, která příčiny strachu ze zločinu objasňují. První pojetí vnímá strach ze zločinu tak, že je výsledkem viktimizace a poukazuje na úzkou vazbu strachu se zkušeností jednotlivce s kriminalitou. Druhé pojetí objasňuje, že při pocíťování strachu dochází k posilování špatného fungování komunity, posiluje slabé sociální vazby a také nezájem o místní dění. Třetí pojetí se zaměřuje na roli jednotlivce a jeho prožívání a vnímání urbánního prostoru. [69]

Vnímání strachu

Většina studií, která jsou zaměřena na vnímání strachu ze zločinu, diskutuje rozdíly mezi věkovými skupinami a pohlavími. Existuje ale řada dalších faktorů, které ovlivňují prožívání strachu a vnímání zločinu. Jedná se například o etnickou příslušnost, sociální status, místo bydliště, příjem, předchozí špatná zkušenost a tak dále. [69]

Existovala řada stereotypů, že ženy se bojí více než muži, kteří se nebojí takřka vůbec. Bylo ale prokázáno, že muži dávají strach najevo jinými způsoby, nebo jej maskují. Ženy se sice bojí více než muži, ale nejsou mezi nimi tak velké rozdíly, jako bylo dříve předpokládáno. Z hlediska vnímání strachu ze zločinu u nejrůznějších věkových skupin existuje jistá nejednotnost. Dřívější výzkumy ukazovaly, že se starší lidé obávají více než lidé mladší, řada novějších studií ale vykazuje opak, a to že starší lidé se neobávají více. [69]

Rizikovost prostředí

S prostředím míst a lokalit je úzce spojen strach ze zločinu a taktéž bezpečnost. Některé výzkumy ukázaly, že zástavba, která má chybné architektonické a urbanistické prvky, vykazuje vyšší počet kriminálních činů. Vzhled a úprava fyzického prostředí má také vliv na pocit bezpečí obyvatel, stejně jako ovlivňuje strach ze zločinu sociální prostředí lokalit. Pociťování bezpečí souvisí nejen s výskytem kriminálních událostí, ale také například

s výskytem deviantního chování, vandalismem, sociálními konflikty nebo požíváním alkoholu na veřejných místech. [69]

Některé výzkumy potvrzují, že v určitých typech prostředí se vyskytuje vyšší úroveň kriminality. V této souvislosti jsou rozlišeny dva typy míst, a to tzv. crime generators, což znamená místa s výskytem velkého počtu lidí, která nabízejí mnoho příležitostí ke spáchání zločinu, jako jsou například nákupní centra, a tzv. crime attractors, což jsou místa, na kterých útočníci plánovaně hledají oběti, a to na základě známých příležitostí pro spáchání zločinu, těmito místy jsou například drogové činnosti nebo čtvrti, ve kterých se vyskytují noční podniky. [69]

Z hlediska městského prostředí a strachu ze zločinu jsou lidmi negativně brány opuštěné, zanedbané nepřehledné prostory nebo prostory se špatným osvětlením, ale také místa s častým pohybem a odměnou lidí. Pocit bezpečí ve městech ovlivňují především bezpečnostní kamery a osvětlení. [69]

2.6.1 Prevence kriminality

V České republice má politika prevence kriminality již dlouholetou tradici, od roku 1993 se prevence kriminality začala v České republice systematicky formovat a stala se nedílnou součástí vládní politiky. [70]

V roce 1996 byla přijata první Strategie prevence kriminality a od té doby se systém prevence kriminality vyvíjí na celorepublikové i místní úrovni. Rozvíjí se přístupy a postupy státní správy i samospráv, například v preventivním přístupu k řešení jednotlivých druhů kriminality, kriminálně rizikových jevů nebo k zacházení s pachateli a oběťmi trestné činnosti. Aktuálním dokumentem je Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020, která navazuje na strategické dokumenty vlády České republiky, které jsou obecnější povahy, a týkají se jak vládní politiky obecně, tak bezpečnostní problematiky. [70]

I když s prevencí kriminality souvisejí, strategie se nevěnuje oblastem, které jsou upraveny samostatnými vládními koncepcemi a strategiemi. Patří mezi ně například Koncepce boje proti extremismu, Strategie České republiky pro boj proti terorismu nebo Koncepce boje proti organizovanému zločinu. Prostřednictvím Republikového výboru pro prevenci kriminality probíhá koordinace těchto problematik s problematikou prevence kriminality. Na specifické formy, zejména nejzávažnější trestné činnosti, jako je terorismus,

drogová kriminalita nebo organizovaný zločin, se tedy Strategie nezaměřuje. Tyto formy vyžadují specifický přístup a jsou často upraveny samostatnými dokumenty. [70]

Prevence kriminality zahrnuje nerepresivní opatření, tedy aktivity, které jsou vyvíjeny státními, veřejnoprávními a soukromoprávními subjekty, která směřují k předcházení páčání kriminality a také ke snižování obav z ní. Důsledkem nebo cílem těchto opatření je zmenšení rozsahu nebo závažnosti kriminality a jejich následků, a to za pomoci omezení kriminogenních příležitostí nebo působení na potenciální pachatele a oběti trestných činů. [71]

Objekty prevence kriminality jsou:

- kriminogenní faktory, do kterých řadíme sociální prostředí, a příčiny a podmínky kriminality,
- potenciální nebo skuteční pachatelé trestné činnosti a
- potenciální nebo skutečné oběti trestných činů. [71]

Struktura prevence kriminality

Sociální prevence – zahrnuje aktivity, které ovlivňují proces socializace a sociální integrace a také aktivity, které jsou zaměřeny na změnu ekonomických a společenských podmínek, které jsou při páčání trestné činnosti považovány za klíčové příčiny. Sociální prevence je součástí sociální politiky a její efektivita je statisticky nebo ekonomicky obtížně měřitelná. Z hlediska objektů preventivního působení na ni lze pouze usuzovat. [72]

Situační prevence – je založena na skutečnosti, že jisté druhy kriminality se objevují na určitých místech, v určité době a za určitých okolností. Kriminogenní podmínky se za pomoci opatření fyzické, technické a režimové ochrany snaží minimalizovat. Při omezování majetkové trestné činnosti působí nejefektivněji. I když je situační prevence vysoká, je podmíněna adekvátní volbou opatření a personálními a finančními prostředky, které se do ní vloží. Odpovědnost za situační prevenci nesou zejména obce, občané a také Policie ČR. [72]

Prevence viktimnosti a pomoc obětem trestných činů – s ohledem na kriminální situace a také na psychickou připravenost ohrožených osob je založena na konceptu bezpečného chování. Jedná se o individuální i skupinové psychologické, zdravotní a právní poradenství, trénink v obraně a propagaci možností ochrany před trestnými činy. Podle míry

ohrožení užívá metody situační i sociální prevence, a to na primární, sekundární a terciální úrovni. [72]

Úrovně preventivních aktivit

V primární, sekundární a terciální prevenci se vzájemně doplňují sociální a situační přístupy.

Primární prevence – tato úroveň zahrnuje zejména vzdělávací, výchovné, osvětové, volnočasové a poradenské aktivity, které jsou zaměřeny především na nejširší veřejnost. Pozornost se klade především na pozitivní ovlivňování mládeže a dětí (možnosti sportovního vyžití, využívání volného času). Těžištěm primární prevence jsou rodiny, školy a lokální společenství. [73]

Sekundární prevence – je zaměřena na rizikové jedince a skupiny osob, u kterých je zvýšená pravděpodobnost, že se z nich mohou stát pachatelé nebo oběti trestné činnosti, na sociálně patologické jevy (například záškoláctví, drogové a alkoholové závislosti, gamblerství, vandalismus, dlouhodobá nezaměstnanost) a příčiny kriminogenních situací. [73]

Terciální prevence – je zaměřena na resocializaci narušených osob (sociální a rodinné poradenství, pracovní uplatnění včetně rekvalifikace, pomoc při získávání bydlení..). Cílem je udržení dosažených výsledků předchozích intervencí a rekonstrukce sociálního prostředí, které je nefunkční. [73]

Systém prevence kriminality v České republice

Prevence kriminality zahrnuje 3 úrovně:

Meziresortní úroveň – cílem meziresortní spolupráce je vytváření preventivní politiky vlády ve vztahu k obecné kriminalitě a koordinace preventivních činností jednotlivých resortů, které jsou zastoupeny v Republikovém výboru pro prevenci kriminality a podněcování nových aktivit. [74]

Resortní úroveň – řadíme sem programy prevence kriminality, které vychází z věcné působnosti jednotlivých ministerstev. Tyto programy ovlivňují tvorbu příslušné legislativy a obohacují jejich běžnou činnost o nové přístupy a prvky. [74]

Místní úroveň – jsou zde zapojeny orgány veřejné správy, nevládní organizace, další instituce, které působí v obcích, a policie. Cílem systému prevence kriminality na místní úrovni je optimálně rozložit působnost v oblastech situační a sociální prevence s ohledem na místní potřeby, možnosti i situaci. [74]

2.6.2 Bezpečná lokalita

Jednou z priorit preventivní politiky státu je od roku 1996 rozvoj a podpora preventivních programů v obcích a městech, které jsou zatíženy vysokou mírou trestných činů a jinými sociálně rizikovými jevy. Základem preventivního systému České republiky se stály právě programy prevence kriminality na místní úrovni. [75]

Mezi hlavní cíle programu patří snížit míru a závažnost trestné činnosti, zvýšit pocit bezpečí občanů a aktivní účast občanů na omezování příčin kriminality a integrace policie do preventivních systémů, především na místní úrovni. [75]

K naplnění těchto cílů programu je volba vhodných preventivních opatření včetně jejich realizace v podobě konkrétních projektů, které je vhodné využívat ze všech oblastí prevence kriminality. [75]

Mezi specifické programy prevence kriminality patří program Bezpečná lokalita, která občanům nabízí doporučení a rady, jak nejlépe zabezpečit své domovy a jejich okolí před trestnými činy pomocí režimových a technických opatření. Součástí jsou také témata z oblasti požární ochrany, protože zabezpečení proti vzniku požárů je také součástí „Bezpečné lokality“. [76]

Obsahem publikace Bezpečná lokalita je prevence majetkové kriminality, role programu Bezpečná lokalita v nové výstavbě, základní informace o zabezpečení objektů, mechanické a elektronické zabezpečení rizikových objektů, praktické příklady, pojištění majetku, doporučené opatření a rady a bydlení z hlediska požární bezpečnosti. [76]

Výstupy programu

Bezpečná lokalita se nedá vytvořit jen zabezpečením objektů, alarmovým osvětlením umístěným před vchody nebo odstraněním nepřehledných míst, úsilí občanů musí mít návaznost na bezpečnostní opatření a další projekty prevence kriminality, jde například o:

- zřízení městských kamerových systémů – dohlížecích, informačních, geografických a vyhledávacích,
- zabezpečení objektů včetně jejich připojení na pult centralizované ochrany bezpečnostních agentur nebo policie,
- optimální využití pultu centralizované ochrany u policie, záchranné služby a hasičů,
- rozšíření a zkvalitnění veřejného osvětlení,
- sociální projekty,
- protidrogovou prevenci,
- vytvoření bezpečných nákupních zón a center. [77]

V chování obyvatel dochází k postupné pozitivní změně, ať už ke svému nebo společnému majetku a jeho ochraně. Program Bezpečná lokalita byl v roce 2003 vyhodnocen Ministrem vnitra mezi třemi nejlepšími projekty praxe ve veřejné správě. [77]

3 Praktická část – vybraná lokalita

Praktická část diplomové práce se zabývá vybranou lokalitou – městem Olomouc, které je popsáno z hlediska školství, zdravotnictví, kultury a památek, dopravy, kriminality, náboženství, dále jsou uvedeny významné instituce a úřady a také možné cíle teroristického útoku.

V rámci praktické části byl proveden sociologický výzkum formou dotazníkového šetření s cílem zjistit, jak obyvatelé města Olomouc vnímají terorismus, zda se v Olomouci cítí bezpečně z hlediska teroristického útoku a jaké faktory a prostory ovlivňují jejich pocit bezpečí, taktéž z hlediska teroristického útoku. V poslední řadě bylo cílem zjistit, zda se obyvatelé města Olomouc cítí bezpečněji na území České republiky nebo v jiných Evropských státech. Otázky dotazníkového šetření byly jednotlivě vyhodnoceny.

Následně byly zpracovány dvě analýzy, a to analýza faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku a srovnávací analýza na úrovni vybraných měst České republiky a Evropy. V první části kapitoly „Analýzy“ jsou krátce popsány použité analytické metody a následně jsou uvedeny jednotlivé analýzy včetně závěrečného vyhodnocení.

V poslední řadě byla navržena bezpečnostní opatření ke zvýšení pocitu bezpečí obyvatel města Olomouc vůči teroristickému útoku.

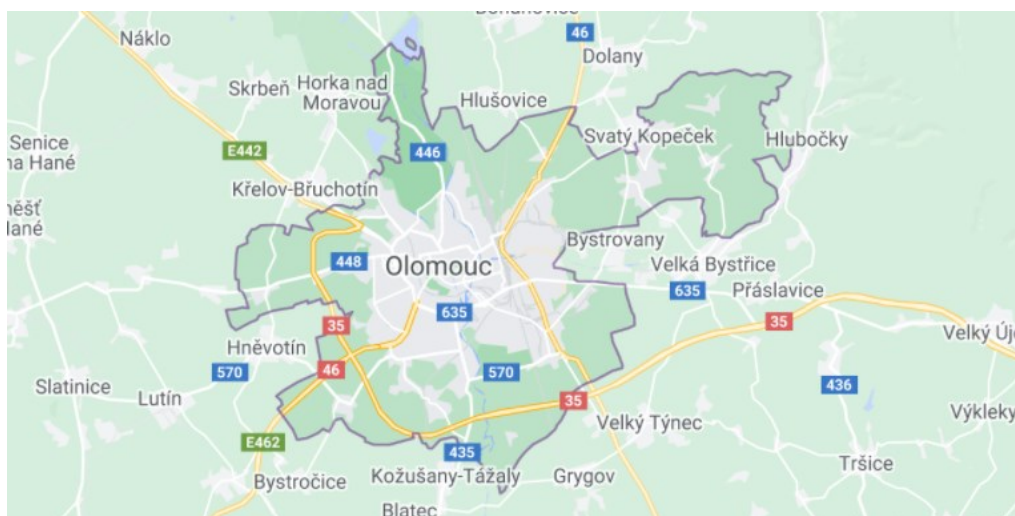
3.1 Město Olomouc

- **Počet obyvatel:** 101 000
- **Rozloha:** 103,33 km²
- **Status:** 6.nejlidnatější město

Olomouc leží ve východní části České republiky, je jejím šestým největším městem a centrem Olomouckého kraje. Leží v srdci Moravy na soutoku řek Moravy a Bystřice. Po Praze je Olomouc druhou nejvýznamnější památkovou rezervací v České republice. [78]

Olomouc je atraktivním místem pro podnikatele, obchodníky a turisty díky své centrální poloze v rámci Moravy, bohaté historii, starobylé univerzitě a svým řemeslným a kulturním tradicím. Od 1.ledna 2001 je Olomouc centrem Olomouckého kraje, sídlí zde tedy Krajský úřad Olomouckého kraje, který je vymezený okresy Olomouc, Přerov, Prostějov,

Jeseník a Šumperk. V Olomouci, městě o rozloze 103,33 km², žije přibližně 101 000 obyvatel. [78]

Obr. 2 – Mapa Olomouce [79]

3.1.1 Školství

Olomouc je centrem vzdělanosti nadregionálního významu a to díky velkému počtu základních a středních škol a vysokému školství. Olomouc má z hlediska oborového zaměření velký potenciál pro rozvoj zejména lékařských a přírodovědných oborů, včetně aktivit v oblasti biologických nanotechnologií a optoelektroniky. [78]

V Olomouci se nachází 49 mateřských škol, 25 základních škol, 22 středních škol, z toho 4 gymnázia (různého zaměření) a 4 vyšší odborné školy. V rámci vysokých škol se v Olomouci nachází Univerzita Palackého, která je jednou z nejvýznamnějších univerzit v České republice. Starobylá Univerzita Palackého vznikla v roce 1573, dnes jde o největší vzdělávací instituci v regionu Střední Morava. Univerzita se skládá z 8 fakult, na kterých studuje celkem 21 000 studentů. V roce 2005 v Olomouci vznikla soukromá škola Moravská vysoká škola Olomouc, a to z důvodu absence vysoké školy v Olomouckém kraji s ekonomickým zaměřením. [78]

Obr. 3 – Univerzita Palackého [80]

3.1.2 Zdravotnictví

V Olomouci se nachází 3 Nemocnice a odborné ústavy, 64 ordinací praktického lékaře pro dospělé, 32 ordinací praktického lékaře pro děti a dorost a 326 odborných ordinací a pracovišť. Podle statistik z roku 2019 zde působí 1 642 lékařů, počet obyvatel na jednoho lékaře činí 143. [78]

V Oblasti zdravotnictví je v Olomouci nejvýznamnější institucí Fakultní nemocnice Olomouc. Působí zde také Vojenská nemocnice Olomouc, která je nejstarší českou vojenskou nemocnicí. [78]

Obr. 4 – Fakultní nemocnice [81]

3.1.3 Kultura, památky a volný čas

Olomouc vydatně obohacuje vzdělanost a umělecké a kulturní dění na Moravě. V rámci hudby je sídlem Moravské filharmonie, která patří k nejstarším a předním symfonickým orchestrům v České republice. Organizuje a pořádá mezinárodní hudební

festival Dvořákova Olomouc a Mezinárodní varhanní festival. V Olomouci sídlí řada divadel, jako například Divadlo na cucky, Divadlo Na Šantovce, Nabalkoně nebo Moravské divadlo, které je stálou českou divadelní scénou od roku 1920. Každý rok v Moravském divadle Olomouc probíhá jeden z největších mezinárodních divadelních festivalů v České republice, a to Divadelní Flora. Dalším každoročně pořádaným festivalem je festival Olomoucké divadelní prázdniny. Pořádají se zde i další společenské akce, jako například Velký divadelní bál. [82][83]

Obr. 5 a 6 – Zleva Moravské divadlo Olomouc [83]; zprava Moravská filharmonie Olomouc [82]

V Olomouci se dále nachází řada zajímavých muzeí, mezi které patří Arcidiecézní muzeum, které nabízí prohlídky podstatné části pozůstatků Olomouckého hradu, Vlastivědné muzeum, které nabízí prohlídky pravěku Olomoucka, mineralogie, geologie nebo artefakty původního olomouckého orloje. Nachází se zde další muzea jako Železniční muzeum, Muzeum umění, Muzeum Olomoucké pevnosti nebo Veteran Arena. V Olomouci sídlí také řada galerií, mezi které patří například Umělecké centrum UP, galerie Anděl, Bohéma, Labyrint, Rubikon nebo Skácelík. Milovníci filmů mohou navštívit kina Kino Metropol, Letní kino, Multikino CineStar, Pastiche filmz a Premiere Cinemas. [84][85][86]

V Olomouci se každoročně pořádá řada nejružnější výstav, festivalů a dalších společenských akcí. Mezi významné a hojně navštěvované výstavy se řadí Flora Olomouc, kterou pořádá Výstaviště Flora Olomouc. Zahradnická výstava se v Olomouci koná již od roku 1958. Každoročně výstavu navštíví desetitisíce lidí. Mezi další kulturní akce patří například Academia film Olomouc, festival dokumentárních filmů, dále Beerfest Olomouc, který je největším pivním festivalem s hudebním programem, již zmiňovaná Divadelní

Flora, Festival Baroko, Svátky Písní Olomouc, Ostrovy bez hranic, mezinárodní festival poezie, TANEC PRAHA v Olomouci, Týden improvizace, VZÁŘÍ, nebo Za(o)hrada. [87]

V Olomouci se nachází také řada památek, mezi nejvýznamnější patří Sloup Nejsvětější Trojice, který je od roku 2000 zapsán v Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví USESCO. Nachází se na Horním náměstí a jedná se o největší seskupení barokních soch ve střední Evropě. Národní kulturní památkou je Olomoucký hrad, který je situován na Václavském návrší. Na Horním náměstí se nachází radnice s orlojem, která je nejvýznamnější stavební památkou olomoucké světské architektury. [88][89][90]

Obr. 7 a 8 – Zleva Sloup Nejsvětější Trojice [88]; zprava radnice s orlojem [90]

Soubor šesti olomouckých barokních kašen je jedinečnou památkou Olomouce. Představují jeden ze základních prvků, které určují tvář města. Jedná se o kašny Herkulova, Caesarova, Jupiterova, Merkurova, Neptunova kašna a kašna Tritonů. Další dominantou Olomouce je Mariánský sloup, který byl postaven mezi lety 1713 – 1715 na Dolním náměstí. Dále za zmínku stojí Olomoucká pevnost – Olomouc byla v roce 1655 vyhlášena pevnostním městem a postupně byla vybudována barokní pevnost, jejíž stavba byla dovršena výstavbou tereziánských staveb. [91][92][92][93]

Mezi významné domy a paláce v Olomouci patří Arcibiskupský palác, Biskupský palác, Petrášův palác, Dům u černého psa nebo U Zlatého jelena. Mezi památky Olomouce patří také kostely, chrámy a kaple. Hlavní dominantou je katedrála sv. Václava s barokní kopulí kostela Sv. Michala. Mezi další významné stavby patří například Klášter Hradisko, Klášter u sv. Kateřiny, Kostel sv. Mořice nebo Dominikánský kostel. Ke kulturním a historickým klenotům města patří také parky - Smetanovy, Čechovy a Bezručovy sady. [94][95][96]

Obr. 9 a 10 – Zleva Arcibiskupský palác [97]; zprava katedrála sv. Václava [95]

Olomouc je významným sportovním centrem, v blízkosti centra města se nachází fotbalový stadion, plavecký stadion, zimní stadion, sportovní hala a tenisové kurty. Nachází se zde další sportovní zařízení, jako například lanové centrum nebo Omega centrum sportu a zdraví. V roce 2009 byl otevřen Olomoucký Aquapark, který je rozdělen na vnější a vnitřní areál. Oblíbená je Zoologická zahrada Olomouc, která se nachází na Svatém Kopečku. V Olomouci se dále nachází 4 obchodní centra, kterými jsou Olomouc City, Olympia Olomouc, Galerie Šantovka a OC Haná. [78]

3.1.4 Doprava

Pro Olomouc je v současné době z hlediska dopravy osob a nákladů klíčová silniční a železniční doprava. Cyklistická, vodní a letecká doprava plní především turistické, rekreační nebo sportovní účely. [78]

S ohledem na vnitrozemskou polohu Olomouce je vnější dopravní spojení vynikající. Dobudováním dálnic D11 a D35 se zlepší a vzroste význam města na křižovatce dvou klíčových vnitrostátních i mezinárodních komunikací. Význam bude posílen také dobudováním dálnice D1. Mezinárodní silnice E462 zajišťuje spojení Moravy s Polskem a Rakouskem. Napojením dálnice D46 na dálnici D1 ve Vyškově je zajištěno spojení s Brnem, Prahou a Bratislavou. Napojením dálnice D35 na dálnici D1 v Lipníku nad Bečvou je zabezpečeno napojení na Ostravu, Bohumín a Polsko. [78]

Olomouc je důležitým železničním uzlem, který leží na hlavní železniční trati. Hlavní nádraží je situováno v blízkosti centra města. Olomouc má přímé spojení s Brnem, Prahou,

Zlínem a Ostravou, nebo také se Slovenskem a Polskem. Mezi další významné železniční tratě patří Olomouc směr Senice na Hané, Šumperk, Nezamyslice a Opava. [78]

Formou Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje je realizována veřejná hromadná doprava, jako vlaky, autobusy a tramvaje. Nachází se zde autobusové nádraží a 3,5 km západně od Olomouce leží vnitrostátní letiště Olomouc, které je využíváno letouny, vrtulníky, kluzáky, ultralehkými letadly a vzducholodě. [78]

3.1.5 Významné instituce a úřady

Mezi významné instituce a úřady, které sídlí v Olomouci, patří:

- Krajský úřad Olomouckého kraje,
- Celní úřad pro Olomoucký kraj,
- Policie ČR,
- Městská policie Olomouc,
- Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje,
- Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje,
- Vrchní soud v Olomouci,
- Okresní soud v Olomouci,
- Česká lékařská komora,
- Finanční úřad pro Olomoucký kraj,
- Okresní agrární komora Olomouc,
- Krajská hospodářská komora Olomouckého kraje,
- Ministerstvo životního prostředí ČR,
- a Svaz průmyslu a dopravy České republiky. [78]

3.1.6 Náboženství

V Olomouci se nachází **Arcibiskupský palác Olomouc**, který je oficiálním sídlem olomouckých biskupů a arcibiskupů. Biskupové se starají o fungování katolické církve na daném území. Olomoucký biskup je navíc odpovědný za církve na Moravě, proto má titul arcibiskup a metropolita moravský. V roce 1063 vzniklo Olomoucké biskupství oficiálním obnovením moravského biskupství (později arcidiecéze moravsko-panonské), které bylo

založeno sv. Metodějem roku 869. Olomoucké biskupství bylo roku 1777 povýšeno na arcibiskupství. Arcibiskupství olomoucké je, v tomto kontextu, dosud nejstarší existující institucí v České republice. Palác navštívilo mnoho významných osobností, jako jsou Marie Terezie, papež sv. Jan Pavel II., T. G. Masaryk nebo Václav Havel. [98][99]

V Olomouci se nachází také řada **kostelů, kaplí, chrámů**, včetně **katedrál** a **modliteben**, které spadají pod jednotlivé církve:

- Římskokatolická církev - katedrála sv. Václava, kostel sv. Michala, kostel sv. Kateřiny, kostel sv. Anny, kostel sv. Cyrila a Metoděje, dominikánský kostel Neposkvrněného početí Panny Marie, bazilika Navštívení Panny Marie a kaple Ducha Svatého nacházející se na Svatém Kopečku,
- Českobratrská církev evangelická – kostel Českobratrské církve evangelické,
- Pravoslavná církev – katedrální chrám sv. Gorazda,
- Církev československá husitská – Husův sbor,
- Církev bratrská – modlitebna Církve bratrské,
- Bratrská jednota baptistů – modlitebna Bratrské jednoty baptistů. [100]

Součástí Univerzity Palackého v Olomouci je **Cyrilometodějská teologická fakulta**, která je nejstarší fakultou univerzity. Fakulta nabízí studijní program Teologie, který je zaměřen na získání teoretických poznatků, které jsou založeny na soudobém stavu vědeckého poznání mezinárodních biblických a filozoficko-teologických studií, nebo Katolická teologie, který je určený pro laické studenty a kandidáty kněžství. Nachází se zde katedry jako Katedra biblických věd, katedra církevních dějin, katedra církevního práva nebo katedra křesťanské sociální péče. [101]

V Olomouci působí **Vysokoškolské katolické hnutí Olomouc**, což je spolek, který vznikl v roce 1990. Hlásí se ke křesťanským hodnotám a sdružuje studenty vyšších odborných škol v Olomouci a Univerzity Palackého. Členy spolku se ale mohou stát i ostatní lidé, mimo studenty. [102]

Činností spolku jsou například besedy a přednášky s odborníky z různých oblastí, kteří studentům mají co říci, setkávání ve společenstvích, duchovní obnovy, poutě, výlety, sportovní a víkendové akce nebo společenské události, jako například organizování plesů. Spolek se každou středu schází v kostele Panny Marie Sněžné. [102]

Podle odhadů žije v České republice kolem 10 až 20 tisíc vyznavačů **náboženství islámu**. Z toho se však počet aktivně praktikujících věřících odhaduje na zhruba 2 tisíce. V České republice se nachází 2 mešity, které jsou vybudovány v Praze a Brně, a několik modliteben, které sídlí například v Olomouci, Teplicích a Hradci Králové. [103]

V roce 1991 vznikl, a v roce 1992 byl registrován, **Všeobecný svaz muslimských studentů**, který koordinuje aktivity muslimů v České republice. Organizace působí na celém území České republiky, zejména v univerzitních městech, včetně Olomouce, a to především mezi zahraničními studenty, kteří pochází z muslimských zemí. Organizace využívá internetovou adresu www.svazmuslim.cz. [104]

3.1.7 Kriminalita

Olomouc je z hlediska kriminality 27. nejzatíženější územní celek. Mezi faktory, které ovlivňují nebo mohou ovlivnit trestnou činnost na území města, patří například sídlištní zástavba s vysokou hustotou obyvatel, rozsáhlá zábavní a nákupní centra, hustá síť automobilní, autobusové a železniční dopravy s vysokou koncentrací osob, geografická poloha nebo pořádání hokejových a fotbalových utkání. Nejčastěji se zde vyskytuje majetková trestná činnost, z níž nejčastěji krádež prostá jako například kapesní krádež, dále hospodářská, ostatní, násilná a mravnostní trestná činnost. [105]

Cizinecká policie na území města Olomouc neregistrovala žádné mimořádné události s cizineckým prvkem. Existují ale stálá bezpečnostní rizika, mezi která patří cizinci zdržující se na území státu poté, co jim skončilo oprávnění k pobytu a po nařízení správního vyhoštění, a možnost výskytu nelegálních migrantů, kteří se za pomoci nejrůznějších dopravních prostředků a různými trasami snaží dostat do cílových zemí Schengenského prostoru. [105]

V Olomouci existuje Městský kamerový dohlížecí systém, který je průběžně rozšiřován. Městská policie Olomouc je realizátorem samostatných projektů, mezi nejvýznamnější patří právě Městský kamerový dohlížecí systém, dále Bezpečnostní kamery v podchodech pro chodce a Mobilní kamerový systém. V Olomouci se nachází dostatek státních i nestátních organizací, které plní roli prevence kriminality. V rámci Policie České republiky zde sídlí zásahová jednotka - Zatýkácí tým (Olomouc) „Alfa-Omega“. Také je zde dislokována pyrotechnická skupina pro identifikaci a likvidaci nástražného výbušného

systému (dále jen „NVS“) Pyrotechnické služby Policejního prezidia ČR – což umožňuje okamžitý zásah na oznámení o uložení NVS kdekoli v této lokalitě města. [105]

3.1.8 Možné cíle teroristického útoku

K teroristickým útokům dochází na základě nejrozumnějších podnětů a motivací – například náboženských, politických nebo ideologických. Cílem teroristů je přilákat pozornost, především ze strany médií, vyvolat paniku, pocit strachu, hrůzy a ohrozit co největší počet lidí. Teroristé typicky útočí na veřejná místa, na kterých se vyskytuje mnoho lidí, aby napáchali co největší škody a přilákali co největší pozornost.

Ideálním cílem teroristů jsou takzvané měkké cíle, kterým jsem věnovala samostatnou kapitolu. Jedná se o místa s vysokou koncentrací osob a nižším stupněm zabezpečení. Patří mezi ně například obchodní centra, nemocnice, školy, sportovní a společenské akce.

V rámci Olomouce by se teroristé mohli zaměřit například na divadla nebo festivaly, v případě, že by divadelní hra měla pro teroristy nevhodný obsah – například zesměšnění nebo dobírání si jejich náboženství nebo čehokoliv jiného. V rámci festivalů by se mohlo jednat o nevhodné téma, které by během akce zaznělo. Cílem by se mohly stát také například studentské spolky v případě, že by zveřejnily určitý kontroverzní obsah. Útok by mohl být veden také přímo proti škole daného spolku.

Terčem teroristického útoku by se mohly stát také katedrály, chrámy nebo kostely, kterých se v Olomouci nachází spousta, s cílem násilného šíření a prosazování vlastního náboženství nebo eliminace ostatních náboženství.

Ohroženy mohou být dále například nemocnice, obchodní centra, trhy, koncerty, sportovní utkání nebo vlakové nádraží, protože se jedná o měkké cíle a bude pro teroristy jednodušší na tyto objekty zaútočit. Důvodem útoku může být například touha po uznání, slávě, uspokojení z vlastní moci, vyjednávání a další.

3.2 Sociologický výzkum

Cílem sociologického výzkumu bylo zjistit, jak obyvatelé města Olomouc vnímají terorismus, zda se v Olomouci cítí bezpečně z hlediska teroristického útoku a jaké faktory a

prostory ovlivňují jejich pocit bezpečí, taktéž z hlediska teroristického útoku. V poslední řadě bylo cílem zjistit, zda se obyvatelé města Olomouc cítí bezpečněji na území České republiky nebo v jiných Evropských státech. V České republice sice zatím k žádnému teroristickému útoku dosud nedošlo, nelze ale vyloučit, že k této události v budoucnu dojde.

3.2.1 Metoda výzkumu

Sociologický výzkum je zaměřený na obyvatele města Olomouc a mohly se ho zúčastnit veškeré osoby, které dosáhly alespoň osmnácti let, tedy každý dospělý občan. Pro sběr statistických dat bylo využito dotazníkové šetření, které je jednou z kvantitativních metod výzkumu veřejného mínění.

Dotazníkové šetření s názvem „*Studie vnímání terorismu – lokalita Olomouc*“ obsahovalo 23 otázek s tím, že první dvě otázky byly zaměřeny na pohlaví a věk respondentů a zbylé otázky už se zabývaly problematikou terorismu. Dotazník byl sestaven z uzavřených otázek, pouze jedna byla otevřená. Dotazník byl vytvořen na notebooku prostřednictvím online dotazníku, který poskytuje Google. Sběr dat probíhal taktéž online a to formou rozesílání internetového odkazu dotazníku prostřednictvím Facebooku, Messengeru a e-mailu v období od 22.února 2021 do 5.března 2021. O vyplnění dotazníku bylo osloveno zhruba 140 osob, přičemž dotazník vyplnilo 92 osob. Návratnost dotazníku byla tedy 65%.

3.2.2 Stanovení hypotéz

V rámci výzkumu byly před vytvořením dotazníku stanoveny tři hypotézy, které byly po sesbírání a vyhodnocení dat buď potvrzeny nebo vyvráceny – byly tedy samostatně vyhodnoceny. Ke každé hypotéze se váže určitý počet výzkumných otázek, které jsou obsaženy v dotazníku.

Hypotéza 1: Občané České republiky se z hlediska teroristického útoku cítí bezpečně ale nevylučují, že by se v budoucnu mohla stát terčem teroristů. Pocit bezpečí občanů je ovlivňován bezpečnostní situací okolních států.

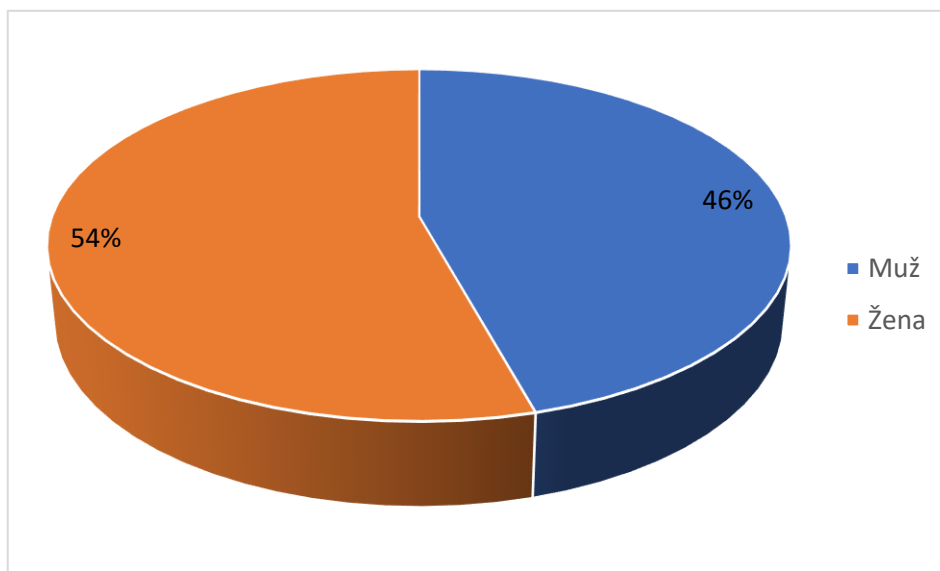
Hypotéza 2: Obyvatelé města Olomouc se cítí bezpečněji na místech s nižší koncentrací osob a se zavedenými bezpečnostními opatřeními.

Hypotéza 3: Občané České republiky se cítí na území České republiky bezpečněji než v jiných Evropských státech a před vycestováním sledují bezpečnostní situaci vybraného státu.

3.2.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Níže je vyhodnoceno dotazníkové šetření, tedy jednotlivé otázky. U každé otázky je uveden graf včetně procentuálního rozdělení odpovědí, pod kterým je uvedeno také slovní okomentování získaných poznatků. Jak již bylo zmíněno, do dotazníkového šetření se zapojilo 92 obyvatel města Olomouc. Samostatný dotazník je uveden v příloze.

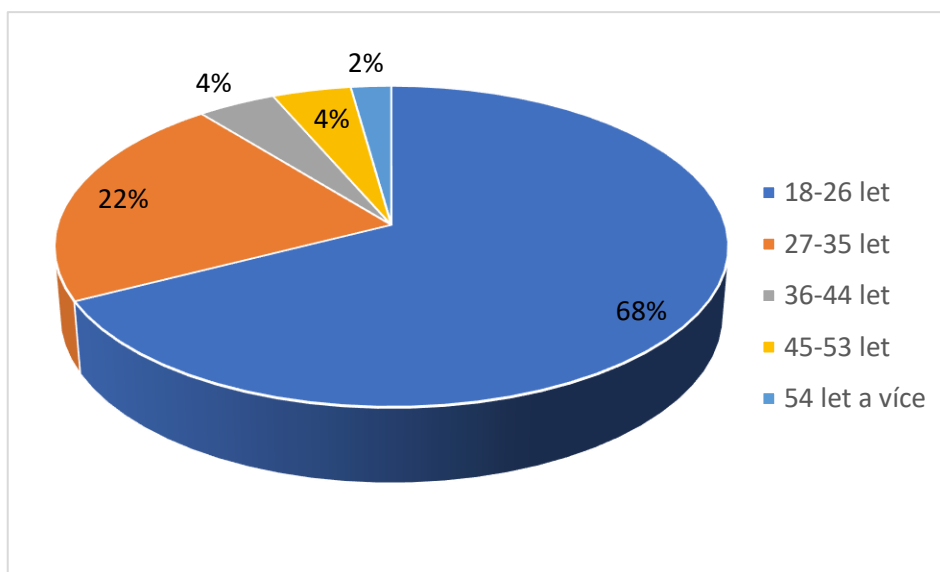
Otázka č.1: Jaké je Vaše pohlaví?

Graf 7 – Pohlaví respondentů

Z celkového počtu 92 respondentů, kteří se zapojili do vyplnění dotazníku, tvoří 54% zúčastněných ženy (50) a 46% zúčastněných muži (42). Zastoupení jednotlivých pohlaví bylo tedy téměř vyrovnané.

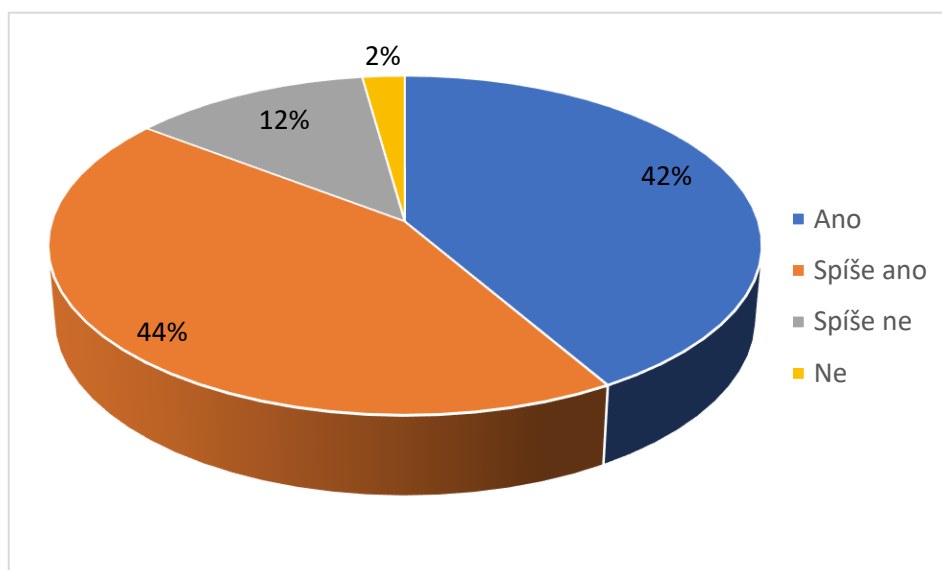
Otázka č.2: Jaký je Váš věk?

Graf 8 – Věk respondentů

Z grafu vyplývá, že nejpočetnější zastoupení respondentů spadá do skupiny osob ve věku 18-26 let. V této věkové skupině se do dotazníku zapojilo 62 osob (68%). Druhou nejpočetnější věkovou skupinou jsou osoby ve věku 27-35 let s 20 zapojenými osobami (22%). Do dotazníku se zapojil stejný počet osob v kategoriích 36-44 let a 45-53 let s 4 osobami v jednotlivých skupinách. (4%). V kategorii 54 let a více se dotazníku zúčastnily 2 osoby (2%).

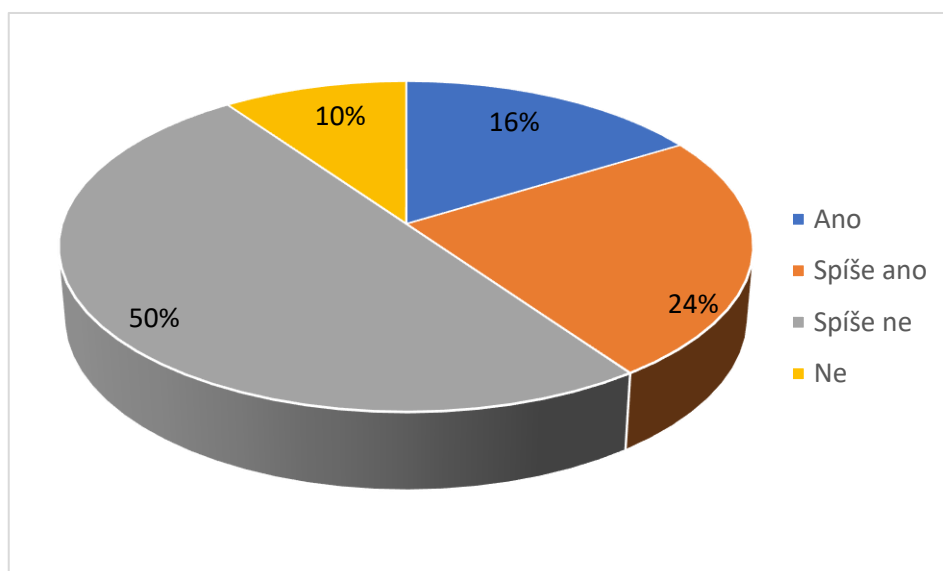
Otázka č.3: Cítíte se v České republice bezpečně?

Graf 9 – Cítíte se v České republice bezpečně?

Na otázku, zda se respondenti cítí v České republice bezpečně, odpovědělo 38 z nich (42%), že se v České republice cítí bezpečně. Dalších 41 respondentů (44%) zvolilo odpověď na tuto otázku spíše ano. Odpověď spíše ne zvolilo 11 respondentů (12%) a zbývajících 2 respondenti (2%) se v České republice bezpečně necítí.

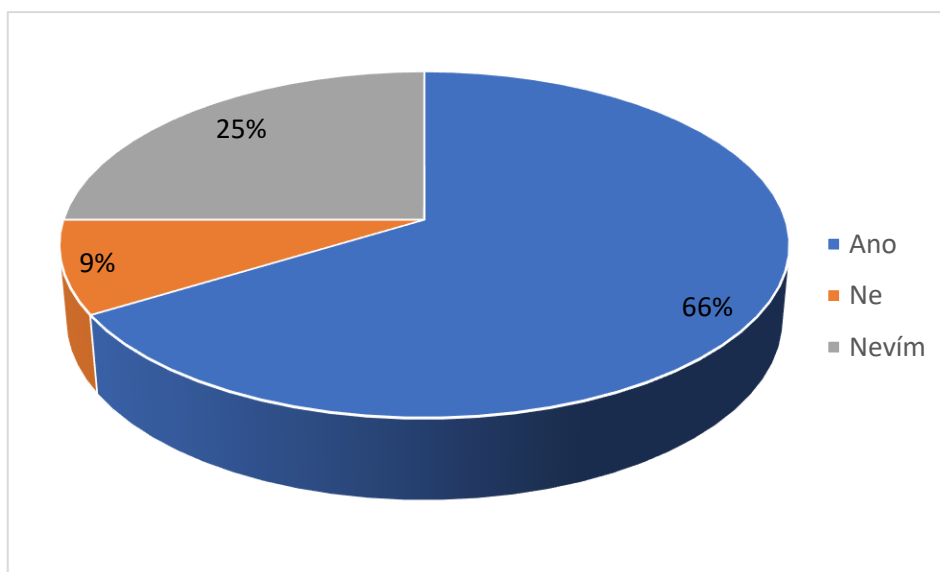
Otázka č.4: Vnímáte terorismus jako hrozbu pro Českou republiku?

Graf 10 - Vnímáte terorismus jako hrozbu pro Českou republiku?

Z grafu vyplývá, že 15 respondentů (16%) vnímá terorismus jako hrozbu pro Českou republiku. Dalších 22 respondentů (24%) zvolilo odpověď spíše ano a polovina zúčastněných, tedy 46 respondentů (50%) zvolilo odpověď spíše ne. Podle 9 zúčastněných (10%) terorismus nepředstavuje pro Českou republiku žádnou hrozbu.

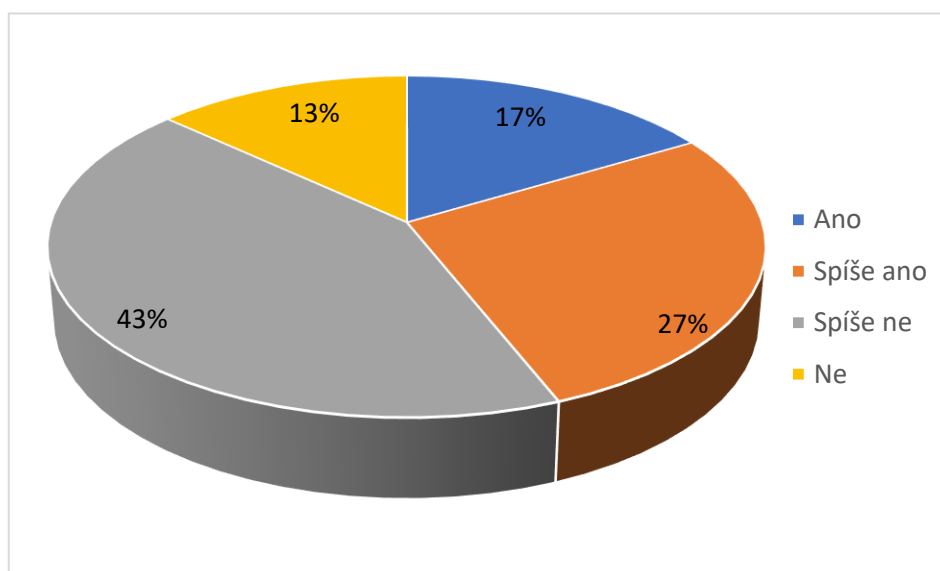
Otázka č.5: Myslíte si, že v České republice může dojít k teroristickému útoku?

Graf 11 – Myslíte si, že v České republice může dojít k teroristickému útoku?

I přesto, že v České republice dosud nedošlo k žádnému teroristickému útoku, podle 61 zúčastněných osob (66%) se Česká republika terčem takového útoku může stát. Naopak 8 respondentů (9%) si myslí, že se Česká republika terčem teroristického útoku stát nemůže a 23 respondentů (25%) odpovědělo na tuto otázku nevím.

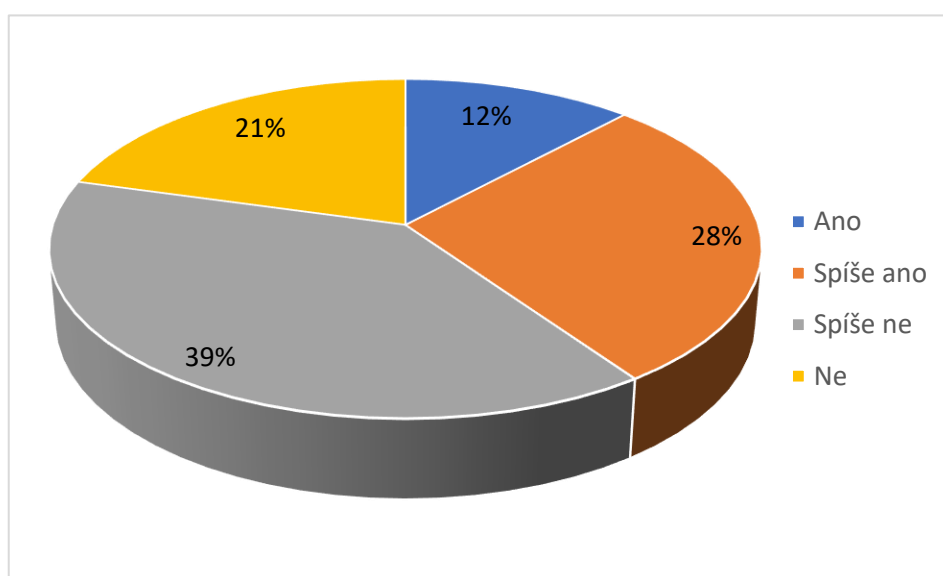
Otázka č.6: Pokud ano, myslíte si, že by Olomouc mohla být pro teroristy atraktivní?

Graf 12 – Myslíte si, že by Olomouc mohla být pro teroristy atraktivní?

Přesto, že na tuto otázku měli odpovědět pouze respondenti, kteří v předchozí otázce zvolili odpověď ano, vynechal tuto odpověď pouze jeden respondent. Z výsledků vyplývá, že podle 15 respondentů (17%) by mohla být pro teroristy Olomouc atraktivní. 25 respondentů (27%) v odpovědi na tuto otázku zvolilo odpověď spíše ano. 39 respondentů (43%) si myslí, že Olomouc by pro teroristy atraktivní spíše nebyla a podle 12 respondentů (13%) by Olomouc atraktivní nebyla.

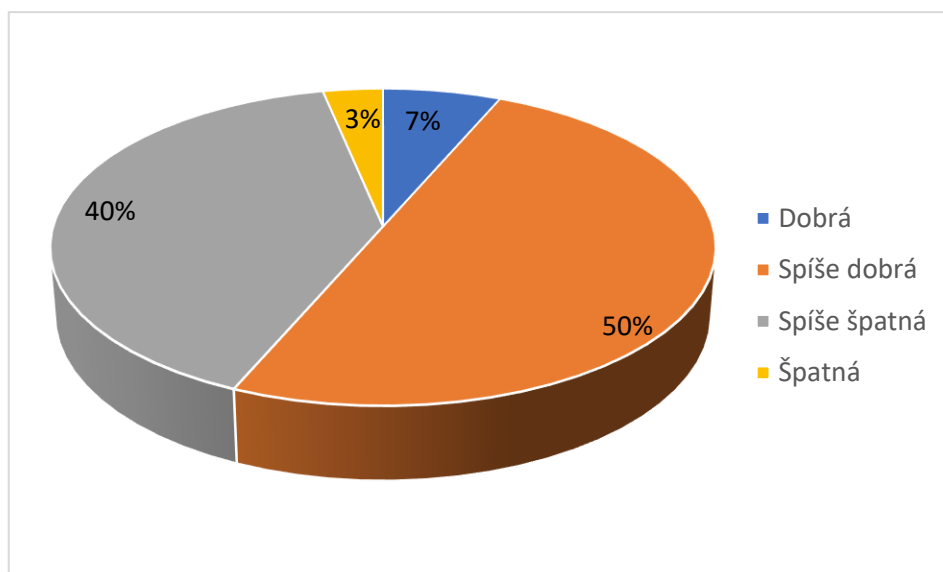
Otázka č.7: Víte, jak postupovat v případě teroristického útoku?

Graf 13 -Víte, jak postupovat v případě teroristického útoku?

V případě, že by k teroristickému útoku došlo, pouze 11 dotazovaných (12%) by vědělo, jak postupovat. Dalších 26 dotazovaných (28%) by tušilo, jak postupovat, ale zbylá většina by nevěděla co dělat a jak se zachovat. Odpověď spíše ne zvolilo nejvíce respondentů a to 36 (39%). Zbylých 19 respondentů (21%) by vůbec nevědělo, jak v případě teroristického útoku postupovat.

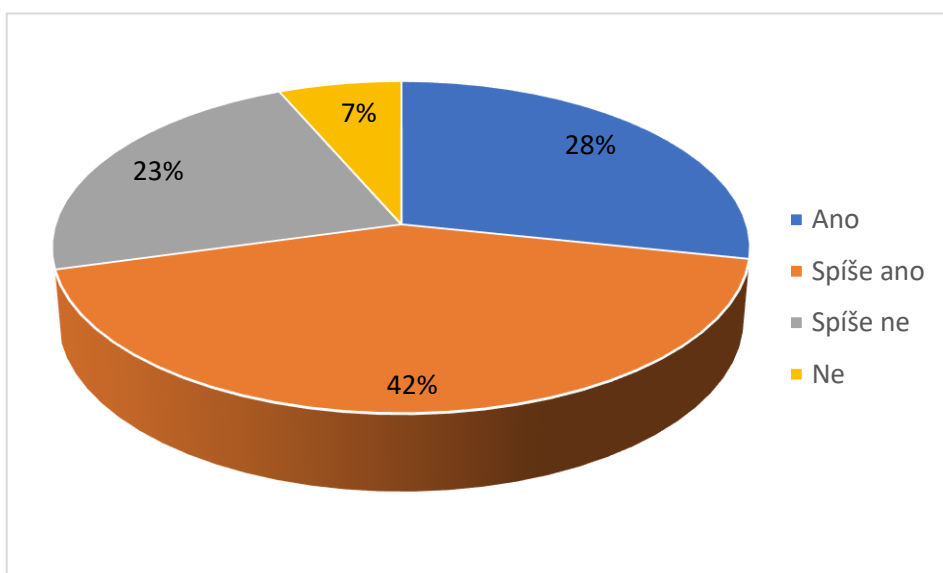
Otázka č.8: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci v Evropě?

Graf 14 – Jak hodnotíte bezpečnostní situace v Evropě?

Na otázku, jak respondenti hodnotí bezpečnostní situaci v Evropě, odpovědělo 6 z nich (7%), že ji hodnotí jako dobrou. Jako spíše dobrou ji považuje polovina respondentů (50%). Naopak 37 respondentů (40%) hodnotí bezpečnostní situaci jako spíše špatnou a poslední 3 respondenti (3%) ji hodnotí jako špatnou.

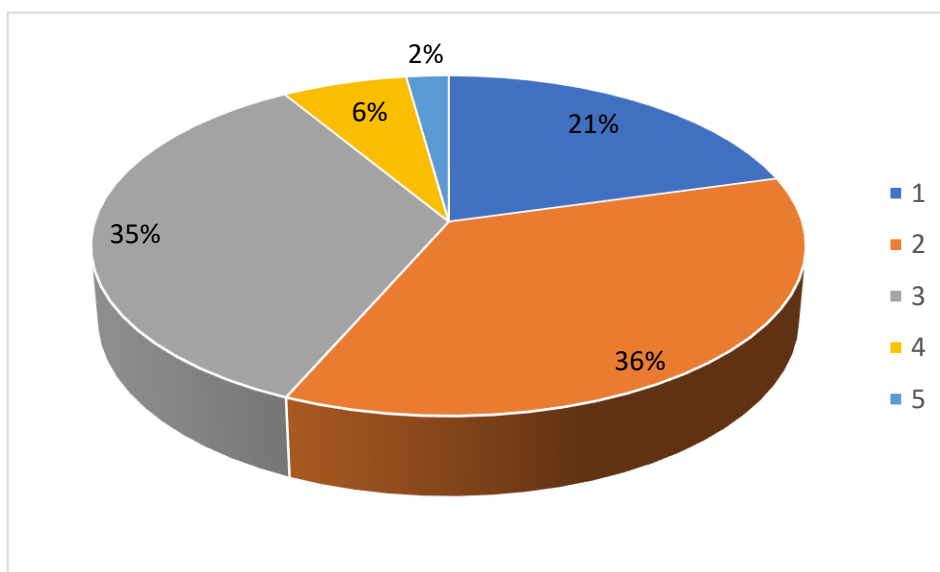
Otázka č.9: Ovlivňuje Váš pocit bezpečí bezpečnostní situace v okolních státech? (vzhledem k provedeným teroristickým útokům v Rakousku, Francii,...)

Graf 15 – Ovlivňuje Váš pocit bezpečí bezpečnostní situace v okolních státech?

Z grafu vyplývá, že téměř tři čtvrtiny dotazovaných bezpečnostní situace v okolních státech nějakým způsobem ovlivňuje jejich pocit bezpečí. 26 dotazovaných (28%) odpovědělo, že je jejich pocit bezpečí zahraniční situací ovlivňován, 39 dotazovaných (42%) zahraniční bezpečnostní situace spíše ovlivňuje a naopak 21 dotazovaných (23%) jejich pocit bezpečí spíše neovlivňuje a zbylých 6 dotazovaných (7%) vůbec neovlivňuje.

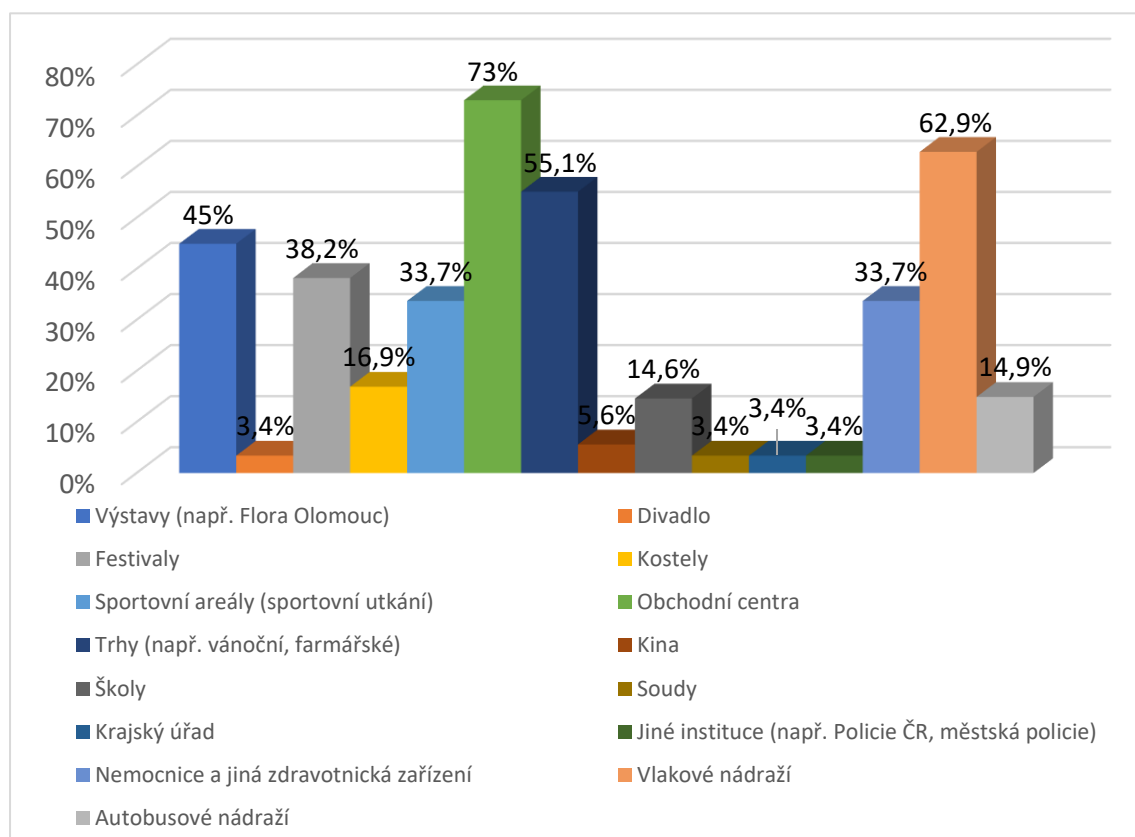
Otázka č.10: Na následující stupnici uveďte míru pocitu bezpečí v Olomouci z hlediska teroristického útoku (stupeň jedna představuje nejnižší stupeň – žádné riziko).

Graf 16 – Míra pocitu bezpečí v Olomouci

Z výsledků vyplývá, že z hlediska teroristického útoku se 19 respondentů (21%) cítí v Olomouci naprosto bezpečně. Dalších 33 respondentů (36%) pocítuje v Olomouci mírné riziko, 32 respondentů (35%) pocítuje střední riziko, 6 respondentů (6%) zde vnímá vyšší riziko a poslední 2 respondenti (2%) zde pocítují vysoké riziko teroristického útoku.

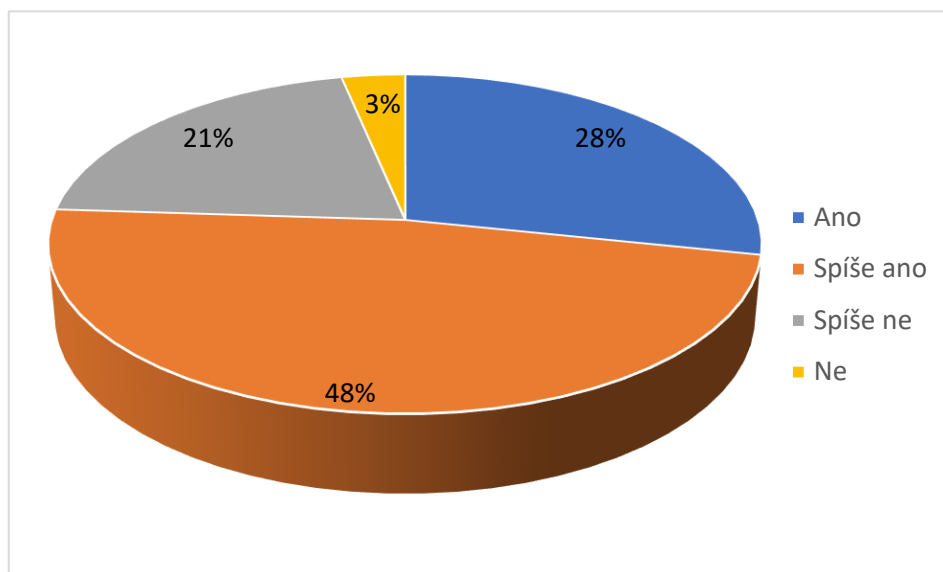
Otázka č.11: Kde podle Vás v Olomouci hrozí nejvyšší riziko teroristického útoku? (možnost výběru více odpovědí)

Graf 17 – Nejvyšší riziko teroristického útoku v Olomouci

Na otázku, kde podle respondentů hrozí v Olomouci nejvyšší riziko teroristického útoku, byla možnost volby více odpovědí. Za nejrizikovější respondenti považují obchodní centra (73%), vlakové nádraží (62,9%), trhy (55,1%), jako například vánoční nebo farmářské, dále výstavy (45%), například Flora Olomouc, nebo festivaly (38,2%). Na těchto místech se vyskytuje vysoká koncentrace osob.

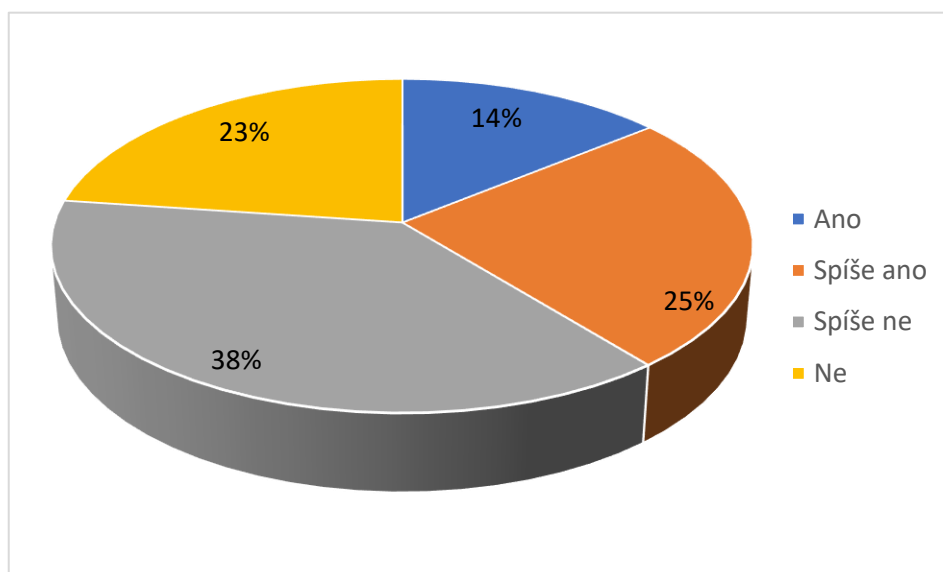
Otázka č.12: Cítíte se v Olomouci bezpečně na místech s vysokou koncentrací osob (např. obchodní centra, sportovní utkání, trhy)?

Graf 18 – Cítíte se v Olomouci bezpečně na místech s vysokou koncentrací osob?

Na otázku, zda se respondenti v Olomouci cítí na místech s výskytem vysoké koncentrace osob bezpečně, jich odpovědělo 26 (28%) ano. Spíše bezpečně se cítí 44 dotázaných (48%), zatímco 19 dotázaných (21%) odpovědělo, že se bezpečně spíše necítí. Poslední 3 dotazovaní (3%) se bezpečně necítí.

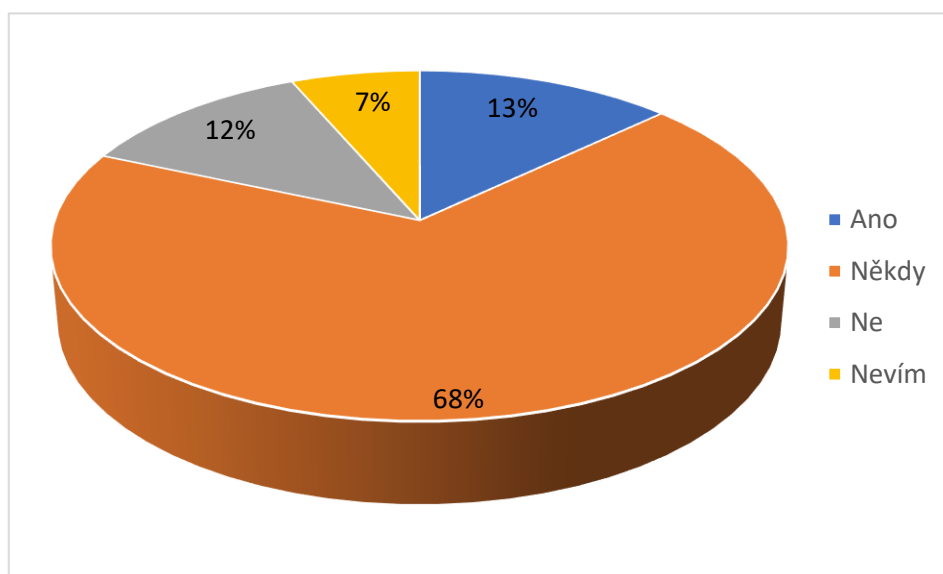
Otázka č.13: Máte obavu z teroristického útoku na místech s výskytem vysoké koncentrace osob (např. obchodní centra, sportovní utkání, trhy)?

Graf 19 – Máte obavu z teroristického útoku na místech s výskytem vysoké koncentrace osob?

Z grafu vyplývá, že 13 respondentů (14%) má v Olomouci obavu z teroristického útoku na místech, kde se vyskytuje vysoká koncentrace osob. 23 respondentů (25%) zvolilo odpověď na tuto otázku spíše ano, zatímco 35 respondentů (38%) se teroristického útoku spíše neobává a 21 respondentů (23%) se ho vůbec neobává.

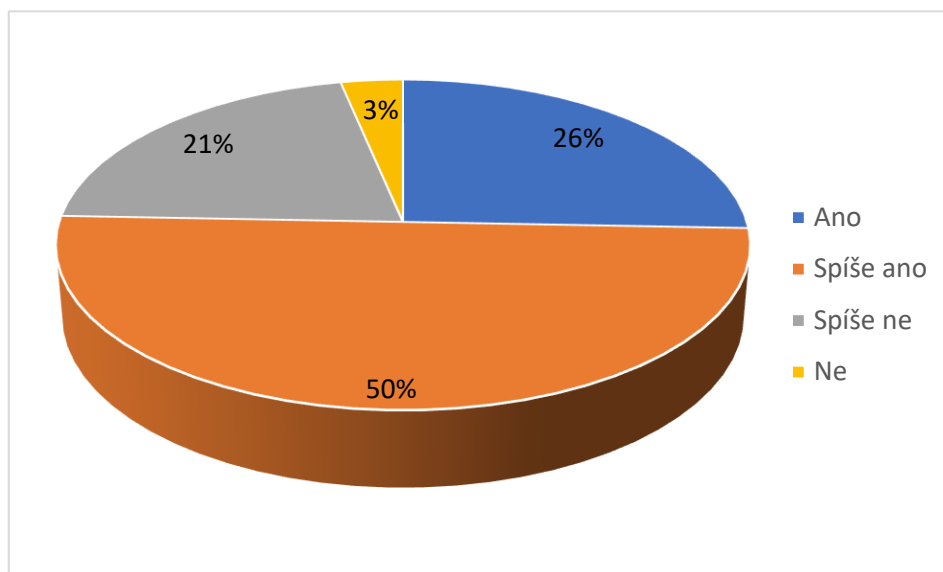
Otázka č.14: Vnímáte v Olomouci na místech s vysokou koncentrací osob bezpečnostní opatření (např. přítomnost policie, prohlídky osob) proti násilnému útoku?

Graf 20 – Vnímáte v Olomouci na místech s vysokou koncentrací osob bezpečnostní opatření proti násilnému útoku?

Z výsledků na tuto otázku vyplývá, že 12 respondentů (13%) vnímá v Olomouci bezpečnostní opatření na místech s vysokou koncentrací osob. Nejvíce respondentů, tedy 63 (68%), bezpečnostní opatření vnímá někdy. Naopak 11 respondentů (12%) je vůbec nevnímá a zbylých 6 respondentů (7%) si výskyt bezpečnostních opatření neuvědomuje.

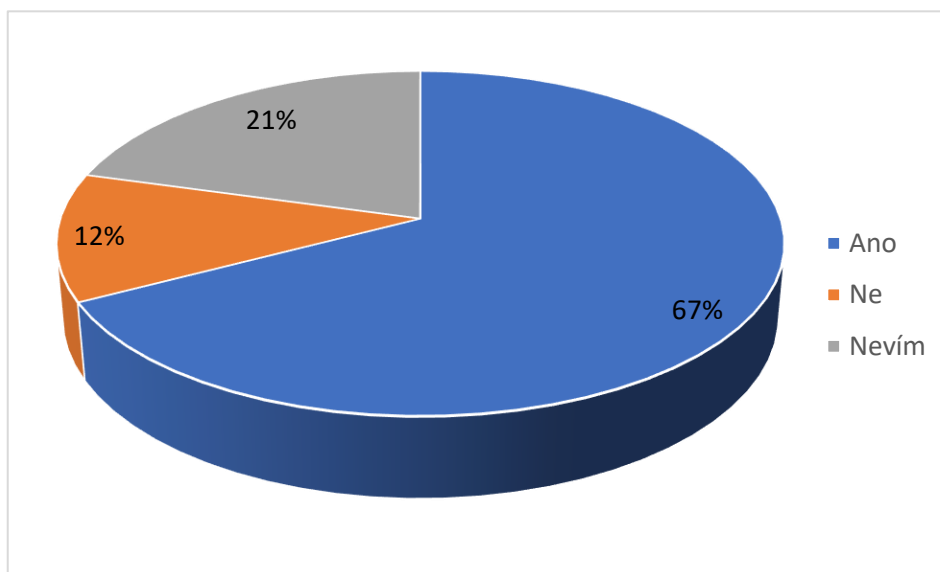
Otázka č.15: Pokud ano, cítíte se díky bezpečnostním opatřením (např. přítomnost policie, prohlídky osob) bezpečněji?

Graf 21 – Cítíte se díky bezpečnostním opatřením bezpečněji?

Opět se jedná o otázku, která navazuje na tu předchozí. Odpovědět měli pouze respondenti, kteří v předchozí otázce zvolili odpověď ano, ale odpověděli všichni kromě dvou. Z grafu vyplývá, že 23 respondentů (26%) se cítí díky bezpečnostním opatřením bezpečněji. Polovina respondentů, tedy 45 (50%), se za přítomnosti bezpečnostních opatření cítí spíše bezpečněji, zatímco 19 respondentů (21%) se bezpečně spíše necítí a poslední 3 respondenti (3%) se bezpečně necítí vůbec.

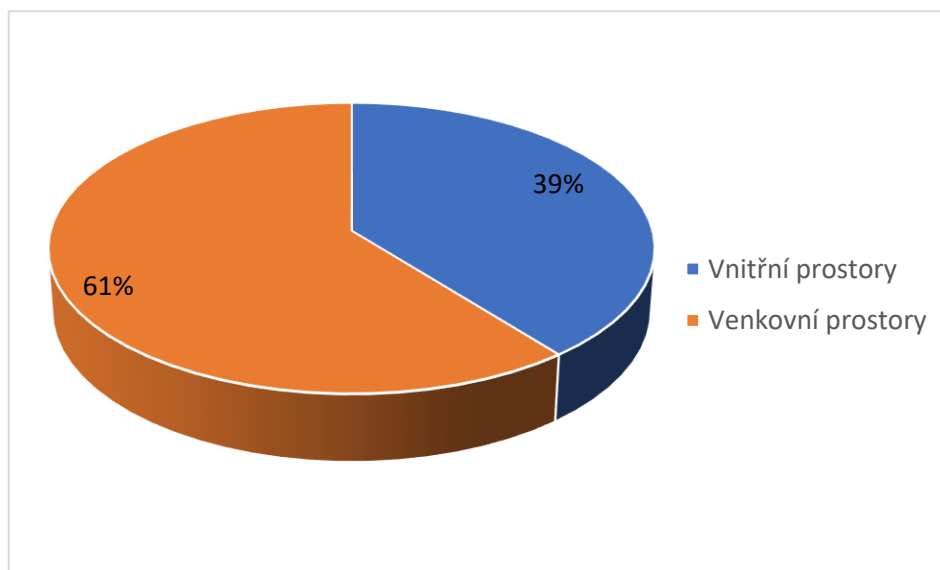
Otázka č.16: Pociťujete v Olomouci vyšší hrozbu teroristického útoku v centru než v okrajových částech města?

Graf 22 – Pociťujete v Olomouci vyšší hrozbu teroristického útoku v centru než v okrajových částech města?

Téměř tři čtvrtiny respondentů (67%) pociťují v Olomouci vyšší hrozbu teroristického útoku v centru města, než v okrajových částech. Dalších 11 respondentů (12%) to takto nepociťuje a zbylých 19 respondentů (21%) zvolilo odpověď nevím.

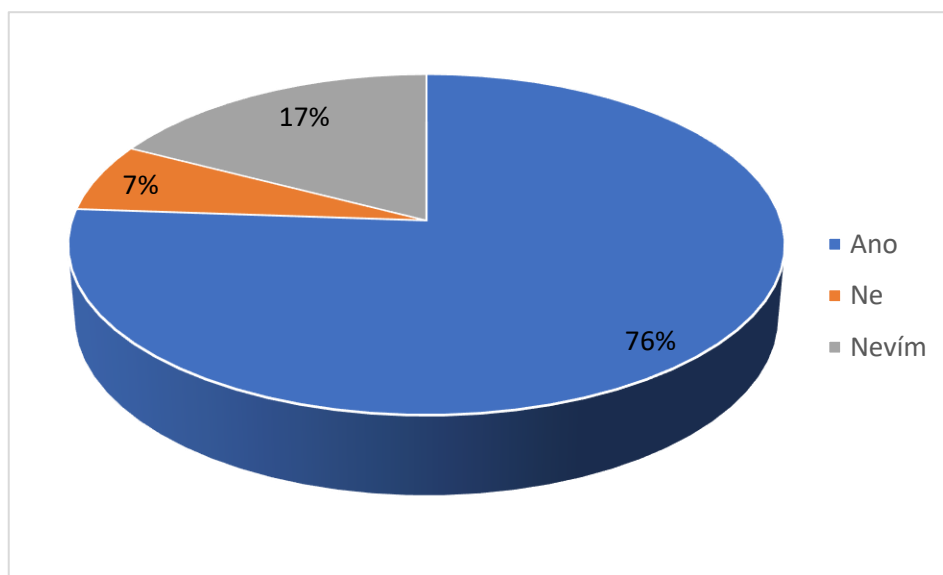
Otázka č.17: Cítíte se v Olomouci bezpečněji ve vnitřních (obchodní centra, divadla, nemocnice) nebo venkovních prostorech (trhy, festivaly, sportovní utkání)?

Graf 23 – Cítíte se v Olomouci bezpečněji ve vnitřních nebo venkovních prostorech?

Na otázku, zda se respondenti v Olomouci cítí bezpečněji ve vnitřních prostorech, jako jsou obchodní centra nebo divadla, nebo ve venkovních prostorech, jako trhy nebo festivaly, odpovědělo 56 respondentů (61%), že se bezpečněji cítí ve venkovních prostorech. Ve vnitřních prostorech se bezpečněji cítí 36 respondentů (39%).

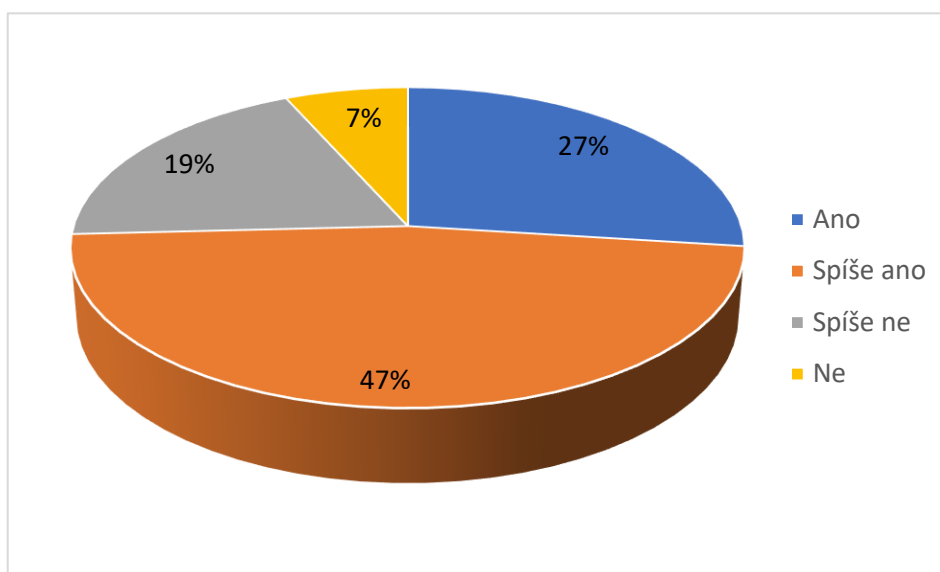
Otázka č.18: Cítíte se na území České republiky bezpečněji než v jiných Evropských státech?

Graf 24 – Cítíte se na území České republiky bezpečněji než v jiných Evropských státech?

Na otázku, zda se dotazovaní cítí na území České republiky bezpečněji, než v ostatních Evropských státech, odpovědělo 70 dotazovaných (76%) ano. 6 dotazovaných (7%) se v České republice bezpečněji necítí a zbylých 16 dotazovaných (17%) zvolilo odpověď nevím.

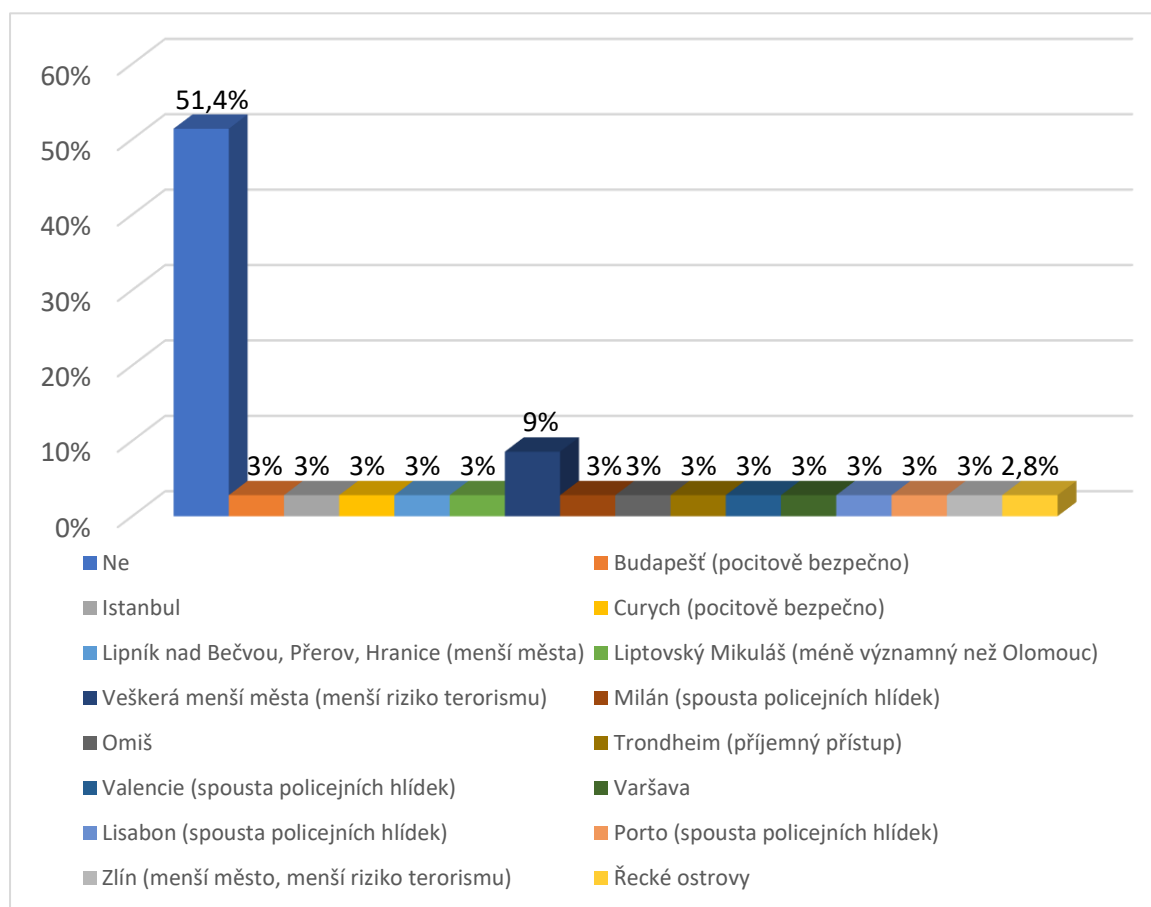
Otázka č.19: Cítíte se v Olomouci bezpečně ve srovnání s ostatními městy, které jste v rámci České republiky navštívili?

Graf 25 – Cítíte se v Olomouci bezpečně ve srovnání s ostatními městy, které jste v rámci České republiky navštívili?

Z grafu vyplývá, že 25 respondentů (27%) se v Olomouci cítí ve srovnání s ostatními městy v České republice bezpečně. Téměř polovina respondentů (47%) se v Olomouci cítí spíše bezpečně, zatímco 19 respondentů (19%) se v Olomouci bezpečně spíše necítí a posledních 6 respondentů (7%) se v Olomouci bezpečně necítí.

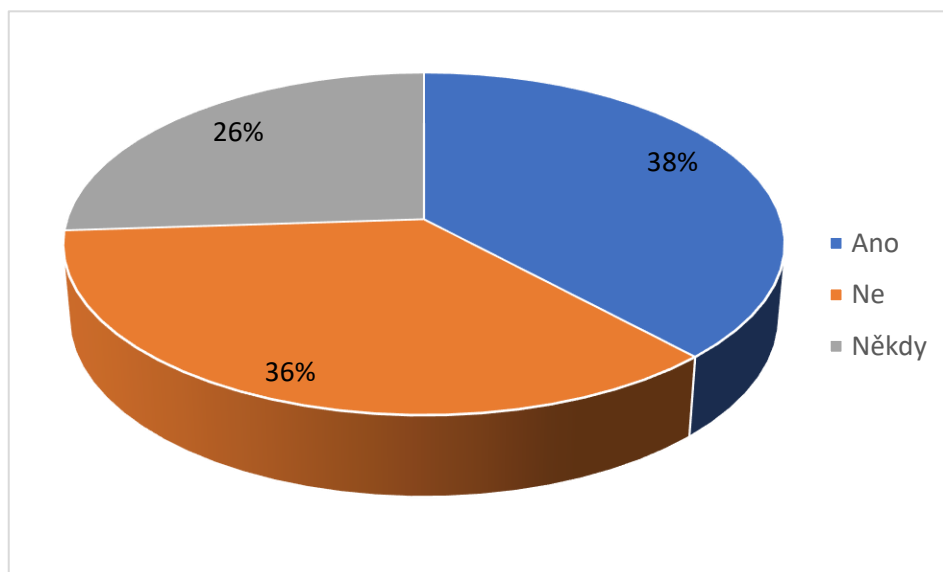
Otázka č.20: Navštívili jste někdy město v rámci Evropy, ve kterém jste se cítili bezpečněji než v Olomouci? (uved'te město a proč)

Graf 26 – Navštívili jste někdy město v rámci Evropy, ve kterém jste se cítili bezpečněji než v Olomouci?

Na tuto otázku odpovědělo z celkových 92 respondentů pouze 35 z nich. Někteří do odpovědi zahrnuli také města České republiky, například Lipník nad Bečvou, Přerov nebo Hranice. Důvodem, proč se respondenti v těchto městech cítí bezpečněji je, že se jedná o menší města a jsou pro teroristy méně atraktivní. Dalšími Evropskými městy, ve kterých se respondenti cítili bezpečněji, jsou například Valencie, Lisabon nebo Milán z důvodu velkého výskytu policejních hlídek. Dalšími pocitově bezpečnějšími městy jsou například Budapešť nebo Curych.

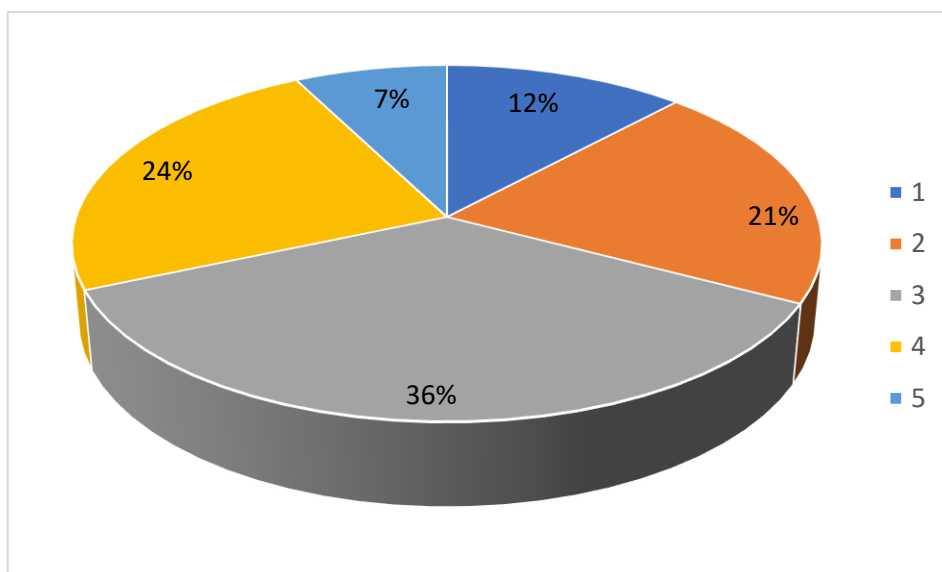
Otázka č.21: V případě, že se chystáte navštívit vybrané město v rámci Evropy, zjišťujete si bezpečnostní situaci dané země?

Graf 27 – Zjišťujete si v rámci Evropy bezpečnostní situaci dané země?

Na otázku, zda si respondenti zjišťují bezpečnostní situaci dané země před tím, než ji navštíví, odpovědělo 35 respondentů (38%) ano. Dalších 33 respondentů (36%) si bezpečnostní situaci dané země nezjišťuje a posledních 24 respondentů (26%) si ji zjišťuje někdy.

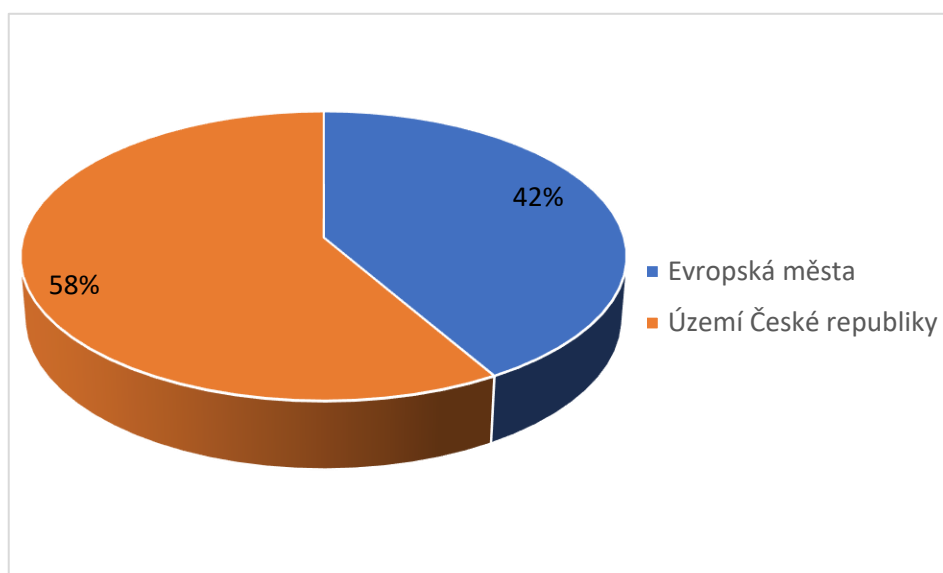
Otázka č.22: Na uvedené stupnici uveďte, nakolik ovlivní bezpečnostní situace vybrané země (včetně provedených teroristických útoků) vaše rozhodnutí, zda zemi navštívíte nebo nikoliv (stupeň jedna představuje nejnižší stupeň – bez ovlivnění).

Graf 28 – Ovlivnění bezpečnostní situací dané země rozhodnutí, zda respondent zemi navštíví nebo nikoliv

Z grafu vyplývá, že rozhodnutí respondenta v závislosti na bezpečnostní situaci země, kterou se chystá navštívit, není u 11 dotazovaných (12%) bezpečnostní situací vůbec ovlivněno. U 19 dotazovaných (21%) je rozhodnutí mírně ovlivněno, u dalších 33 dotazovaných (36%) je rozhodnutí bezpečnostní situací středně ovlivněno, rozhodnutí u 22 dotazovaných (24%) je bezpečnostní situací hodně ovlivněno a u posledních 7 dotazovaných (7%) je bezpečnostní situace dané země rozhodující.

Otázka č.23: Volíte vzhledem k bezpečnostní situaci návštěvu jiných Evropských měst nebo raději zůstáváte na území České republiky?

Graf 29 – Volíte vzhledem k bezpečnostní situaci návštěvu jiných Evropských měst nebo raději zůstáváte na území České republiky?

Na otázku, zda respondenti zůstávají v závislosti na bezpečnostní situaci raději na území České republiky nebo volí vycestování do jiných Evropských států, odpovědělo 54 respondentů (58%), že zůstávají raději na území České republiky a 38 respondentů (42%) volí návštěvu jiných Evropských měst.

3.2.4 Vyhodnocení hypotéz

Na základě rozsáhlého dotazníkového šetření mezi občany města Olomouc byly vyhodnoceny předem stanovené hypotézy. Ke každé hypotéze se váže určitý počet výzkumných otázek, které jsou obsaženy v dotazníku. Cílem dotazníkového šetření pak bylo stanovené hypotézy potvrdit nebo vyvrátit a vyhodnotit procentuální velikost daných rizik.

***Hypotéza 1:** Občané České republiky se z hlediska teroristického útoku cítí bezpečně ale nevylučují, že by se v budoucnu mohla stát terčem teroristů. Pocit bezpečí občanů je ovlivňován bezpečnostní situací okolních států.*

K první hypotéze se vztahovaly výzkumné otázky 3-9. Výsledek:

- Na otázku, zda se respondenti cítí v České republice bezpečně, odpovědělo 42% z nich ano a 44% spíše ano.
- Terorismus jako hrozbu pro Českou republiku vnímá 16% respondentů a 24% jich jako hrozbu spíše vnímá.
- Na otázku, zda si respondenti myslí, že na území České republiky může dojít k teroristickému útoku, odpovědělo 66% z nich ano, zatímco pro 17% respondentů by byla pro teroristy Olomouc atraktivní a pro 27% by byla spíše atraktivní.
- Z grafu ale vyplývá, že 21% respondentů by nevědělo, jak v případě teroristického útoku postupovat a dalších 39% respondentů by to spíše nevědělo.
- 50% respondentů si myslí, že je v Evropě spíše dobrá bezpečnostní situace a pro 40% respondentů je bezpečnostní situace spíše špatná.
- Podle výsledků výzkumu ovlivňuje pocit bezpečí bezpečnostní situace okolních států u 28% respondentů a u 40% respondentů pocit bezpečí spíše ovlivňuje.

Z výsledků vyplývá, že je hypotéza **potvrzena**.

***Hypotéza 2:** Obyvatelé města Olomouc se cítí bezpečněji na místech s nižší koncentrací osob a se zavedenými bezpečnostními opatřeními.*

Ke druhé hypotéze se vztahovaly výzkumné otázky 10-17. Výsledek:

- Z hlediska teroristického útoku se 21% respondentů cítí v Olomouci naprosto bezpečně, zatímco 36% respondentů pociťuje v Olomouci mírné riziko a 35% respondentů pociťuje střední riziko teroristického útoku.

- Podle respondentů hrozí v Olomouci nejvyšší riziko teroristického útoku například v obchodních centrech, vlakových nádražích nebo na trzích, tedy tam, kde se zdržuje vysoký počet osob.
- Na otázku, zda se respondenti cítí v Olomouci na místech s vysokou koncentrací osob bezpečně, odpovědělo 28% z nich ano a 48% spíše ano, zatímco na otázku, zda na těchto místech mají obavu z teroristického útoku, odpovědělo 14% respondentů ano a 25% spíše ano.
- 13% respondentů vnímá v Olomouci na místech s vysokou koncentrací osob bezpečnostní opatření proti násilnému útoku, téměř $\frac{3}{4}$ (68%) respondentů je vnímá někdy.
- 26% respondentů se díky bezpečnostním opatřením cítí bezpečněji a 50% se cítí spíše bezpečněji.
- 67% respondentů pocituje vyšší hrozbu teroristického útoku v centru Olomouce a 61% respondentů se cítí bezpečněji ve venkovních prostorech.

Z výsledků vyplývá, že je hypotéza pouze **částečně potvrzena**. $\frac{3}{4}$ respondentů se v Olomouci na místech s vysokou koncentrací osob cítí bezpečně, nebo spíše bezpečně, a cca 60% respondentů nemá obavu na místech s vysokou koncentrací osob z teroristického útoku. Část hypotézy, která je potvrzena je, že se respondenti v Olomouci cítí bezpečněji se zavedenými bezpečnostními opatřeními, což potvrdily $\frac{3}{4}$ respondentů.

***Hypotéza 3:** Občané České republiky se cítí na území České republiky bezpečněji než v jiných Evropských státech a před vycestováním sledují bezpečnostní situaci vybraného státu.*

K poslední hypotéze se vztahovaly výzkumné otázky 18-23. Výsledek:

- Na otázku, zda se respondenti cítí v České republice bezpečněji než v jiných Evropských státech, odpovědělo 76% z nich ano.
- Zda se respondenti cítí v Olomouci bezpečně ve srovnání s dalšími městy, které navštívili v rámci České republiky, odpovědělo 27% respondentů ano, téměř polovina respondentů (47%) se v Olomouci cítí spíše bezpečně, zatímco 19% respondentů se v Olomouci bezpečně spíše necítí a 7% respondentů se v Olomouci bezpečně necítí.
- Mezi města, která respondenti navštívili v rámci Evropy a cítili se v nich bezpečněji než v Olomouci, patří například Valencie, Lisabon, Milán nebo Budapešť.

- Na otázku, zda si respondenti zjišťují bezpečnostní situaci před tím, než vycestují do vybraného města dané země v rámci Evropy, odpovědělo 38% ano, 36% ne a 26% někdy.
- Rozhodnutí respondenta v závislosti na bezpečnostní situaci země, kterou se chystá navštívit, není u 12% dotazovaných bezpečnostní situací vůbec ovlivněno. U 36% dotazovaných je rozhodnutí bezpečnostní situací středně ovlivněno a u 7% dotazovaných je bezpečnostní situace dané země rozhodující.
- 58% respondentů volí vzhledem k bezpečnostní situaci raději pobyt území České republiky.

Z výsledků vyplývá, že je hypotéza **potvrzena**.

3.3 Analýzy

V rámci diplomové práce byly zpracovány dvě analýzy, a to analýza faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku a srovnávací analýza na úrovni vybraných měst České republiky a Evropy.

K dosažení výsledků analýzy faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel byl využit Ishikawův diagram příčin a následků, metoda FMEA, následně Paretův diagram s Lorenzovou křivkou a nakonec metoda CARVER. V rámci srovnávací analýzy vybraných měst byla na základě porovnání jednotlivých bezpečnostních faktorů, které by mohly ovlivnit vnímání pocitu bezpečí obyvatel z hlediska teroristického útoku, jednotlivá města vyhodnocena z hlediska jejich rizikovosti.

V první části kapitoly jsou krátce popsány použité analytické metody a následně jsou uvedeny jednotlivé analýzy včetně závěrečného vyhodnocení.

Ishikawův diagram příčin a následků

Ishikawův diagram, neboli diagram příčin a následků nebo „diagram rybí kostry“, vyvinul profesor Kaoru Ishikawa. Diagram se používá pro zjištění příčin určitého řešeného problému. Díky svému grafickému znázornění je diagram přehledný a podporuje tvorbu hlubších nápadů. Formou grafického znázornění jsou v diagramu analyzovány zásadní faktory, tedy příčiny, které způsobují daný řešený problém, tedy následek. Každé zásadní faktory se dále analyzují a hledají se příčiny. [106]

Metoda FMEA

Jedná se o analýzu identifikace nebezpečí, která je založena na rozboru způsobu selhání a jejich důsledků, pomocí kterého se hledají dopady a příčiny. Failure Mode and Effect Analysis, v překladu metoda selhání a jejich dopadů, je určena ke kontrole prvků systému a identifikaci jednoduchých poruch. Výpočet výsledné míry rizika R vychází ze vzorce (1). Jednotlivé parametry, které jsou pro výpočet použity, jsou dány tabulkou 1. [106]

$$R = P \times N \times H \quad (1)$$

R ... míra rizika

P ... pravděpodobnost vzniku a existence rizika

N ... závažnost následků

H ... odhalitelnost rizika

Tabulka 1 – Parametry metody FMEA [106]

R	Výsledná míra rizika	N	Závažnost následků
0-3	bezvýznamné riziko	1	malý delikt, malá škoda
4-10	akceptovatelné riziko	2	větší delikt, větší škoda
11-50	mírné riziko	3	střední delikt, vyšší škoda
51-100	nežádoucí riziko	4	těžký delikt, vysoká škoda
101-125	nepřijatelné riziko	5	smrt osob, velmi vysoká škoda na majetku
P	Pravděpodobnost vzniku rizika	H	Odhalitelnost rizika
1	nahodilá, velice nepravděpodobná	1	riziko odhalitelné v době jeho spáchání
2	spíše nepravděpodobná	2	snadno odhalitelné riziko během pár minut
3	pravděpodobná, reálná hrozba	3	odhalitelné riziko do jednoho dne
4	velmi pravděpodobný vznik	4	nesnadno odhalitelné riziko (den a více)
5	trvalá hrozba	5	neodhalitelné riziko

Paretův diagram s Lorenzovou křivkou

Italský ekonom Vilfred Paret formuloval Paretův princip na základě poměru příčin a důsledků, které z nich plynou. Paret na základě svého pozorování zjistil, že 80% následků je zapříčiněno 20% příčin. Paretův princip v poměru 80:20 nám napomáhá oddělit podstatné faktory od těch méně podstatných a říká nám, že bychom se měli při řešení určitých problémů zaměřit zejména na to podstatné. Paretův princip bude aplikován na výsledky metody FMEA, které budou seřazeny sestupně. Následně se vypočte kumulativní a relativní kumulativní četnost a výsledky budou graficky znázorněny Paretovým diagramem s Lorenzovou křivkou. [107]

Metoda CARVER

Za války ve Vietnamu byla vyvinuta metoda CARVER (criticality, accessibility, recognizability, vulnerability, effect, recoverability), kterou využívali elitní členové jednotky SEALs. Cílem dané metody je identifikace důležitých prvků mise. V praktickém životě můžeme pomocí metody CARVER identifikovat věci, které jsou pro nás významné a kterým bychom měli věnovat pozornost. [108]

Kritéria metody CARVER:

- **criticality** (důležitost) – důležitost cíle pro náš život,
- **accessibility** (přístupnost) – dosažitelnost cíle,
- **recognizability** (rozpoznatelnost) – rozpoznatelnost cíle,
- **vulnerability** (zranitelnost) – rozsah vynaložení úsilí pro dosažení cíle,
- **effect** (výsledný efekt) – míra dopadu v oblasti cíle,
- **recoverability** (schopnost obnovy) – doba obnovy cíle. [108]

Výpočet výsledné míry rizika R vychází ze vzorce (2). Ke každému kritériu se přidělí číselná hodnota na stupnici od 1 do 5, kde 5 odpovídá nejvyšší důležitosti, nejlepší přístupnosti atd. Sečtením hodnot jednotlivých kritérií dostaneme výslednou velikost rizika. Výsledné hodnoty nám umožňují jednotlivá rizika porovnávat a zaměřit se na ta rizika, která je třeba řešit. [107]

$$R = C + A + R + V + E + R \quad (2)$$

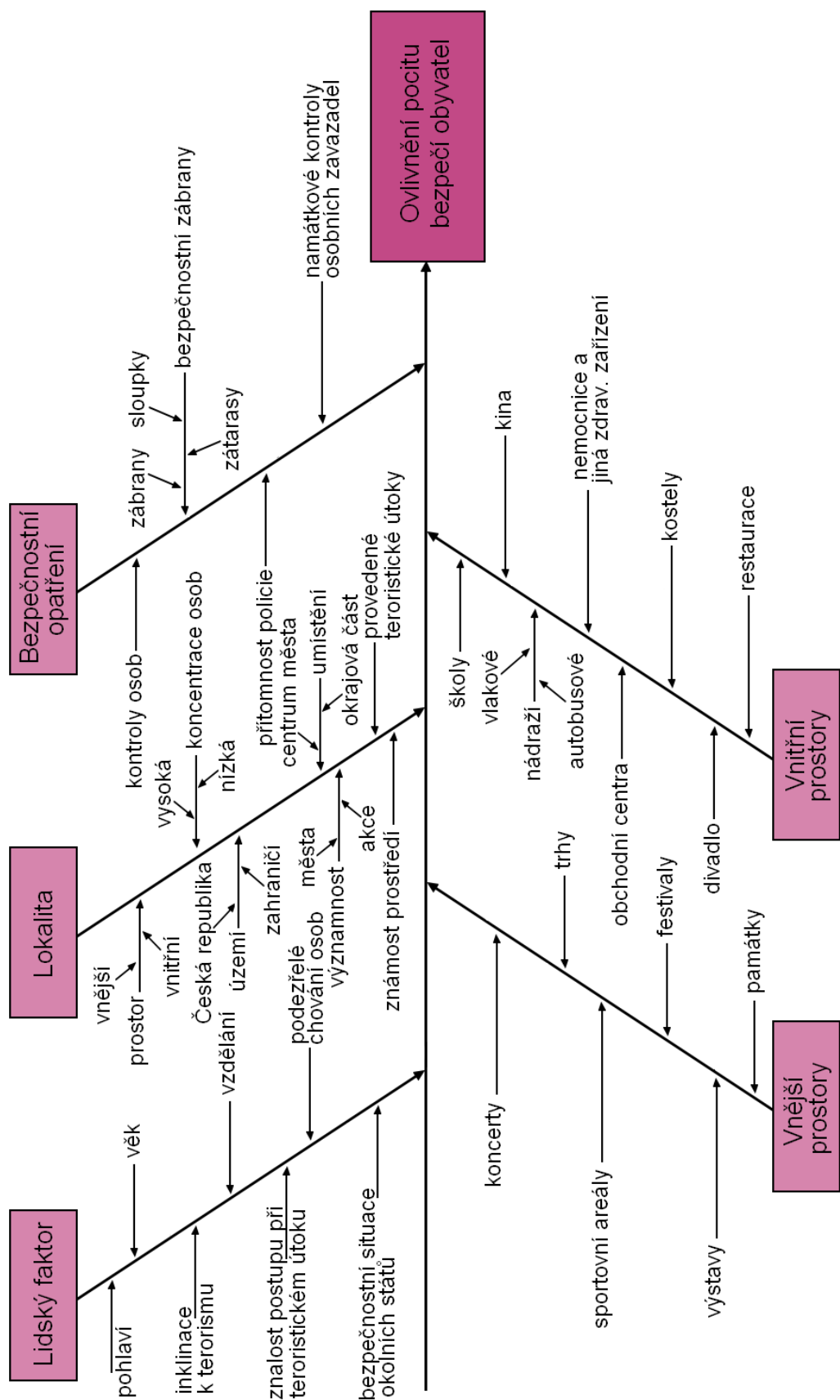
3.3.1 Analýza faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel

Za pomoci Ishikawova diagramu příčin a následků byly zobrazeny faktory a prostory ovlivňující pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku. Na vybrané prostory a faktory byla aplikována metoda FMEA a následně Paretův princip 80:20, který napomáhá oddělit podstatné faktory od těch méně podstatných. Na podstatné faktory byla následně aplikována metoda CARVER a byly určeny ty faktory a prostory, které jsou nejrizikovější a kterým by se měla věnovat pozornost, aby se obyvatelé města Olomouc cítili z hlediska teroristického útoku bezpečněji.

Ishikawův diagram příčin a následků

Ishikawův diagram příčin a následků zobrazuje faktory a prostory ovlivňující pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku. Diagram byl sestaven na základě brainstormingu v závislosti na tom, jaké prostory a faktory by mohly pocit bezpečí obyvatel ve městě Olomouc ovlivnit, a zároveň byla zahrnuta data z dotazníkového šetření.

Na vedlejších kostech jsou zobrazeny příčiny (v tomto případě faktory a prostory) – lokalita, bezpečnostní opatření, lidský faktor, vnější prostory a vnitřní prostory, a hlavní kostra zobrazuje následek, v tomto případě tedy ovlivnění pocitu bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku.

Obr. 11 – Ishikawův diagram příčin a následků

Metoda FMEA

Na vybrané faktory a prostory z Ishikawova diagramu příčin a následků byla aplikována metoda FMEA. Na základě parametrů P (pravděpodobnost vzniku a existence rizika), N (závažnost následků) a H (odhalitelnost rizika) byla vypočítána výsledná míra rizika jednotlivých faktorů a prostorů, které ovlivňují pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku.

Tabulka 2 – Metoda FMEA

Č.	Kategorie	Riziko	P	N	H	R
1	Vnější prostory	Výstavy	4	4	4	64
2		Koncerty	5	5	3	75
3		Sportovní areály	3	4	3	36
4		Trhy	5	5	4	100
5		Festivaly	5	5	3	75
6		Památky	2	3	3	18
7	Vnitřní prostory	Divadlo	2	3	3	18
8		Obchodní centra	5	5	5	125
9		Vlakové nádraží	4	5	5	100
10		Autobusové nádraží	2	3	5	30
11		Školy	2	3	2	12
12		Kina	2	3	2	12
13		Kostely	3	3	4	36
14		Nemocnice a jiná zdrav. zařízení	3	4	3	36
15		Restaurace	3	4	4	48
16	Lokalita	Vnitřní prostory	3	5	4	60
17		Vnější prostory	3	4	4	48
18		Vysoká koncentrace osob	5	5	5	125
19		Nízká koncentrace osob	2	2	2	8

20		Centrum města	4	4	4	64
21		Okrajová část města	2	2	2	8
22		Významné město/akce	5	5	4	100
23		Méně významné město/akce	2	2	2	8
24		Znamé prostředí	4	4	3	48
25		Méně známé prostředí	2	2	2	8
26	Lidský faktor	Inklinace k terorismu	3	4	4	48
27		Podezřelé chování osob	4	3	1	12

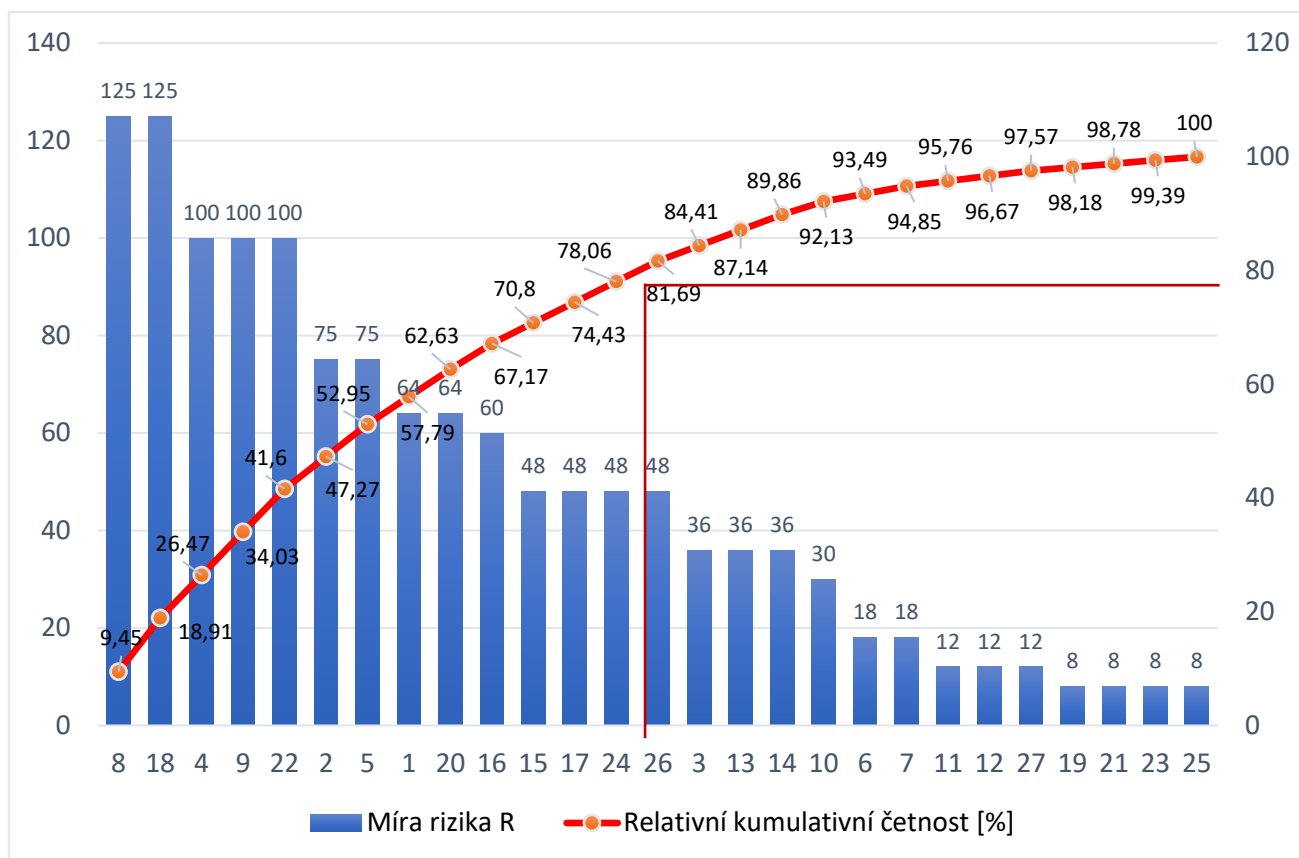
Paretův diagram s Lorenzovou křivkou

Na výsledky metody FMEA byl následně aplikován Paretův princip 80:20. Nejdřív byly výsledky metody FMEA podle výsledné míry rizika seřazeny sestupně, dále byla vypočítána kumulativní četnost, relativní kumulativní četnost a následně byl aplikován Paretův princip 80:20, který napomáhá oddělit podstatné faktory od těch méně podstatných a říká nám, že bychom se měli při řešení určitých problémů zaměřit zejména na to podstatné. Výsledky jsou uvedeny v tabulce 3 a v grafu 30.

Tabulka 3 – Aplikace Paretova principu na výsledky metody FMEA

Č.	Riziko	R	Kumulativní četnost	Relativní kumulativní četnost [%]
8	Obchodní centra	125	125	9,45
18	Vysoká koncentrace osob	125	250	18,91
4	Trhy	100	350	26,47
9	Vlakové nádraží	100	450	34,03
22	Významné město/akce	100	550	41,60
2	Koncerty	75	625	47,27
5	Festivaly	75	700	52,95
1	Výstavy	64	764	57,79
20	Centrum města	64	828	62,63

16	Vnitřní prostory	60	888	67,17
15	Restaurace	48	936	70,80
17	Vnější prostory	48	984	74,43
24	Znamé prostředí	48	1032	78,06
26	Inklinace k terorismu	48	1080	81,69
3	Sportovní areály	36	1116	84,41
13	Kostely	36	1152	87,14
14	Nemocnice a jiná zdrav. zařízení	36	1188	89,86
10	Autobusové nádraží	30	1218	92,13
6	Památky	18	1236	93,49
7	Divadlo	18	1254	94,85
11	Školy	12	1266	95,76
12	Kina	12	1278	96,67
27	Podezřelé chování osob	12	1290	97,57
19	Nízká koncentrace osob	8	1298	98,18
21	Okrajová část města	8	1306	98,78
23	Méně významné město/akce	8	1314	99,39
25	Méně známé prostředí	8	1322	100,00

Graf 30 – Paretův diagram s Lorenzovou křivkou

Metoda CARVER

Na podstatné faktory, které byly od těch nepodstatných odděleny Paretovým principem 80:20, byla aplikována metoda CARVER. Na základě součtu jednotlivých parametrů (criticality, accessibility, recognizability, vulnerability, effect, recoverability) byla vypočítána rizikovost jednotlivých faktorů.

Tabulka 4 – Metoda CARVER

Č.	Kategorie	Riziko	C	A	R	V	E	R	Míra rizika
8	Vnitřní prostory	Obchodní centra	5	5	2	5	5	5	27
9		Vlakové nádraží	3	5	3	3	3	4	21
15		Restaurace	3	5	3	3	3	4	21
4	Vnější prostory	Trhy	4	5	2	5	5	3	24
2		Koncerty	5	3	2	5	5	3	23

5		Festivaly	5	3	2	5	5	3	23
1		Výstavy	4	3	2	4	4	3	20
18	Lokalita	Vysoká koncentrace osob	5	5	3	5	5	4	27
16		Vnitřní prostory	4	4	3	5	5	5	26
24		Znamé prostředí	4	4	3	4	3	3	21
22		Významné město/akce	4	3	2	4	4	3	20
20		Centrum města	3	5	3	3	3	3	20
17		Vnější prostory	4	4	2	4	3	2	19

Vyhodnocení analýzy

Na základě brainstormingu a dotazníkového šetření byl sestaven Ishikawův diagram příčin a následků, který zobrazuje faktory a prostory, které ovlivňují pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku. Na vybrané faktory byla aplikována metoda FMEA a následně Paretův princip 80:20, pomocí kterého byly odděleny podstatné faktory od těch méně podstatných a který říká, že bychom se měli při řešení určitých problémů zaměřit zejména na to podstatné. Následně tedy byla na podstatné faktory aplikována metoda CARVER, která udává výslednou velikost rizika. Výsledné hodnoty nám umožňují jednotlivá rizika porovnávat a zaměřit se na ta rizika, která je třeba řešit.

Výsledkem analýzy jsou tedy faktory a prostory ovlivňující pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku, které jsou nejrizikovější, na které bychom se měli zaměřit, aby se obyvatelé na daných místech cítili bezpečněji. Mezi nejrizikovější faktory v kategorii vnitřní prostory patří obchodní centra, vlakové nádraží a restaurace. V kategorii vnější prostory se jedná o trhy, koncerty, festivaly a výstavy, a v kategorii lokalita jde o místa s vysokou koncentrací osob, známé prostředí, významné město/akce, centrum města a vnitřní a vnější prostory.

3.3.2 Srovnávací analýza

V rámci srovnávací analýzy vybraných měst České republiky a Evropy byla na základě porovnání jednotlivých bezpečnostních faktorů, které by mohly ovlivnit vnímání pocitu bezpečí obyvatel z hlediska teroristického útoku, jednotlivá města vyhodnocena z hlediska jejich rizikovosti.

V rámci měst České republiky byla vybrána města Praha, Plzeň, Liberec a České Budějovice a jako Evropská města byla zvolena Paříž, Vídeň, Budapešť a Milán.

Města České republiky

Praha

- **Počet obyvatel:** 1 324 277
- **Rozloha:** 496 km²
- **Status:** nejlidnatější a hlavní město

Obr. 12 a 13 – Zleva katedrála svatého Víta [109]; zprava mosty v Praze [110]

Praha je hlavním a největším městem České republiky. Nachází se zde významné turistické cíle jako Pražský hrad, Staroměstské náměstí, židovská čtvrť Josefov nebo Karlův most a sídlí zde prezident, parlament a vláda České republiky. V Praze sídlí také politické strany, hnutí a iniciativy a také centrály církví, náboženských a jiných sdružení. Nachází se zde například židovská nebo muslimská komunita včetně mešity a modliteben.

Z hlediska kriminality je policie v Praze nejzatíženější v celé České republice. Velkým problémem městské části je nedostatek strážníků městské policie, který je způsoben trvajícím personálním podstavem. Vysoká trestná činnost se odvíjí od vysoké koncentrace

turistů, především těch zahraničních, soustředěním historických památek, muzeí, hotelů, kulturních zařízení, restaurací, obchodních center, heren a dalších. V Praze bylo spácháno několik trestných činů souvisejících s extremismem, například propagace hnutí, které směřuje k potlačení svobod a práv člověka, hanobení národnosti nebo rasy a podněcování k národnostní a rasové nenávisti. [111]

Z hlediska terorismu se v Praze nachází několik významných cílů, jako například objekty Židovské obce a vysoká koncentrace mezinárodních turistů. Velké skupiny turistů se koncentrují v několika oblastech města a představují pro teroristy měkký cíl. Policií České republiky, městskou policií a příslušnými státními orgány jsou realizována pro eliminaci této hrozby preventivní opatření, jako vybudování vjezdových antiteroristických zábran, které jsou ovládány dálkově, v určitých ohrožených lokalitách, a rozšíření počtu kamer, které sledují ohrožené lokality. [111]

Faktory ovlivňující pocit bezpečí: hlavní a nejvýznamnější město České republiky, vysoká míra kriminality, vysoká koncentrace osob (především turistů), významné turistické cíle, podstav strážníků městské policie, preventivní opatření proti teroristickému útoku, rozvinutý kamerový systém, muslimská komunita, sídlo Policejního prezidenta ČR, sídlo útvaru URNA, sídlo Pyrotechnické služby, sídlo zásahové jednotky Středočeského kraje, podstatně větší stav policistů než v jiných městech

Plzeň

- **Počet obyvatel:** 194 975
- **Rozloha:** 137,67 km²
- **Status:** 4.nejlidnatější město

Obr. 14 a 15 – Zleva katedrála svatého Bartoloměje [112]; zprava Velká synagoga [113]

Město Plzeň je univerzitní město s rozvinutým průmyslem a bohatým kulturním životem, v roce 2015 se stalo Evropským hlavním městem kultury. Plzeň je také významným dopravním uzlem se snadnou dopravní dostupností. [114]

Plzeň je z hlediska kriminality 7. nejzatíženější územní celek . Mezi faktory, které ovlivňují kriminalitu města, patří například vysoká koncentrace osob nebo množství pracovní síly z okolních měst nebo států. Vzhledem k trestné činnosti je ve městě instalován kamerový systém, který slouží k dohledu na dodržování veřejného pořádku a k ochraně a bezpečnosti osob a majetku. Extremistické aktivity, které jsou problémem současné doby, řeší tým na problematiku extremismu. Ve městě se také nachází věznice s ostrahou. [114]

Plzeň je centrum nadregionálního významu ve všech oblastech, jako například sport, kultura nebo vzdělanost, a to především kvůli své výhodné poloze mezi Prahou a Německem, kvalitním pracovním podmínkám nebo možnostem trávení volného času. Nachází se zde větší nákupní centra, která začala kromě centra města vznikat také v okrajových částech. Co se týče náboženství, v Plzni se nachází muslimská komunita včetně modlitebny. [114]

Faktory ovlivňující pocit bezpečí: vysoká míra kriminality, blízkost státní hranice, věznice s ostrahou, vysoká koncentrace osob, pracovní síla z okolních států, kamerový systém, muslimská komunita

Liberec

- **Počet obyvatel:** 104 445
- **Rozloha:** 106,09 km²
- **Status:** 5.nejlidnatější město

Město Liberec je příhraniční, kulturně i turisticky zajímavou lokalitou a univerzitním městem, které navštěvují osoby z okolních obcí i ze zahraničí. Liberec je důležitým tranzitním bodem, díky čemuž se v Liberci vyskytuje na určitých místech vysoká koncentrace osob, což ovlivňuje bezpečnostní situaci města. [117]

Liberec je z hlediska kriminality 8. nejzatíženější územní celek. V rámci extremismu došlo v Libereckém kraji k několika trestným činům s extremistickým podtextem. Riziko mohou představovat incidenty, ve kterých figuruje etnicita. V Liberci existují sdružení „My proti všem“, se kterým je propojeno hnutí „První republika“, které je politicko-filosofické. Co se týče náboženství, v Liberci se nachází např. muslimská a židovská komunita nebo budhistické centrum. [117]

Liberec má nadprůměrný podíl obchodních ploch. Setkává se zde několik obchodních center s terminálem MHD a stanovištěm taxislužby. Jde o nejvytíženější místo v Liberci, na kterém se denně vyskytne až 80 000 osob a jedná se o třetí nejvytíženější zastávku MHD v České republice. Nachází se zde vyšší míra kriminality a veřejnost se zde necítí bezpečně. V lokalitě se nenachází stálá přítomnost policie, byly zde ale instalovány dohledové kamery a také byla zvýšena přítomnost městské policie. [117]

Faktory ovlivňující pocit bezpečí: vysoká míra kriminality, 3 velké věznice v okolí, blízkost státní hranice, vysoká koncentrace osob, obchodů, taxi a MHD na jednom místě, množství opuštěných objektů, podstav státních a městských policistů + absence národních centrál, nízký počet kamer, muslimská komunita, Ještěd + Jizerská magistrála – vysoký počet turistů v létě i v zimě

České Budějovice

- **Počet obyvatel:** 94 463
- **Rozloha:** 55,6 km²
- **Status:** 7.nejlidnatější město

Obr. 18 a 19 – Zleva náměstí [118]; zprava kostel svaté Rodiny [119]

Město České Budějovice je nejvýznamnějším hospodářským centrem na jihu Čech, je sídlem spousty podniků, úřadů státní správy a také je střediskem vzdělání, kultury, zdravotnictví a dalších služeb. Koncentraci obyvatelstva, výrobních činností, společenský a kulturní život ovlivňuje spádovost dopravy. Železniční a silniční doprava spojuje město se zahraničními i tuzemskými centry. [120]

České Budějovice jsou z hlediska kriminality 26. nejzatíženější územní celek. Ve městě je instalován kamerový systém, který slouží k dohledu na dodržování veřejného pořádku a který významně napomáhá při objasňování a dokumentaci trestné činnosti, je ale nutné jeho rozšíření. Policie České republiky postrádá prostředky pro provoz a zároveň má podstatu policistů, proto je větší důraz kladen na činnost městské policie. [120]

Extremistické aktivity, které jsou problémem současné doby, řeší projekt Asistent prevence kriminality v ČR, jehož cílem je zlepšení veřejného pořádku a bezpečnosti v sociálně vyloučených lokalitách. V Český Budějovicích se nachází vazební věznice, která zajišťuje výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody. [120]

Ve městě se také nachází obchodní centra a další místa, na kterých se vyskytuje vysoká koncentrace osob. Každoročně město navštíví cca 100 000 návštěvníků, z čehož je polovina cizinců. Ve městě se nachází spousta turistických cílů, jako například čtvercové náměstí, chrám sv. Mikuláše nebo Černá věž. Město se nachází nedaleko hranice s Německem a Rakouskem. [120]

Faktory ovlivňující pocit bezpečí: vyšší míra kriminality, vazební věznice, blízkost státní hranice, vysoká koncentrace osob, podstav státních policistů + nedostatečné finance pro provoz, kamerový systém (nutnost rozšíření)

Vyhodnocení

Na základě porovnání jednotlivých bezpečnostních faktorů, které by mohly ovlivnit vnímání pocitu bezpečí obyvatel z hlediska teroristického útoku, byla jednotlivá města vyhodnocena z hlediska jejich rizikovosti, kdy město se stupněm rizikovosti 1 je nejméně rizikové.

Mezi faktory, na které byla především zaměřena pozornost, patří například významnost města, míra kriminality, míra koncentrace osob, přítomnost muslimské komunity nebo bezpečnostní opatření jako například přítomnost (podstav) policie nebo kamerového systému. Například v Olomouci je kriminalita z vybraných měst nejnižší (nachází se na 27. pozici). Kamerový systém je neustále vylepšován a nachází se zde dostatek státních i nestátních organizací, které plní roli prevence kriminality.

Tabulka 5 – Porovnání vybraných měst v České republice

Porovnání vybraných měst v České republice z hlediska faktorů ovlivňujících pocit bezpečí					
Město	Praha	Plzeň	Liberec	České Budějovice	Olomouc
Rizikovost	5	3	4	2	1

Evropská města

Paříž

- **Stát:** Francie
- **Počet obyvatel:** 2 200 000
- **Rozloha:** 105 km²
- **Status:** hlavní město

Obr. 20 a 21 – Zleva Eiffelova věž; zprava Louvre [121]

Paříž je hlavním městem Francie a patří k nejlidnatějším městům Evropy. Je centrem obchodu, politiky, služeb a kultury a je velice oblíbenou destinací turistů z celého světa, každý rok Paříž navštíví miliony lidí. Žije zde však více imigrantů než Pařížanů. Ve městě se nachází nespočet historických památek, mezi nejznámější patří například muzeum Louvre, katedrála Notre-Dame, Vítězný oblouk nebo zámek Versailles. [122]

Z hlediska kriminálních hrozeb je Paříž poměrně bezpečnou destinací. Násilná trestná činnost je zde poměrně neobvyklá, nicméně pouliční kriminalita je však problémová na místech, kde se vyskytuje velké množství turistů. Problémové je kapsářství a také dochází k loupežím s fyzickým napadením. Po setmění jsou rizikové parky, které navštěvují drogoví dealeri a jiné kriminální živly. [123]

Vzhledem k tomu, že v Paříži došlo k řadě teroristickým útokům, je zde posílena bezpečnost. Na místech s vysokou koncentrací osob, např. při vstupu do nákupních center, na turistická místa, sportovní události nebo kulturní představení, jsou zavedeny bezpečnostní kontroly. Na veřejně přístupných místech zajišťují bezpečnost plně ozbrojené hlídky vojáků, četnictva, státní a městské policie. Dále například před školami, vládními budovami nebo dalšími oblastmi, jako jsou například židovské chrámy, není povoleno parkovat. [124]

V případě hrozby teroristického útoku jsou aktivovány jednotlivé stupně bezpečnostního plánu VIGIPIRATE. Po aktivaci dojde k posílení policejních hlídek na nádražích, letištích, stanicích metra a místech, která jsou turisticky atraktivní. Místa, na kterých je třeba dbát větší obezřetnosti, jsou označena trojúhelníkem červené barvy s nápisem Vigipirate. [124]

Faktory ovlivňující pocit bezpečí: hlavní město, vysoce navštěvované město, významné historické památky, mnoho provedených teroristických útoků, vysoká bezpečnostní opatření, nízká kriminalita, vysoký podíl osob jiné národnosti

Vídeň

- **Stát:** Rakousko
- **Počet obyvatel:** 1 900 000
- **Rozloha:** 415 km²
- **Status:** hlavní město

Obr. 22 a 23 - Zleva parlament [129]; zprava kostel svatého Karla Boromejského [130]

Vídeň je hlavním městem Rakouska a zároveň je městem umění, hudby, architektury a ekonomickým, politickým a zejména kulturním centrem. Patří mezi nejnavštěvovanější města Evropy, které láká stále více přistěhovalců a turistů z celého světa. Ve Vídni sídlí řada mezinárodních úřadů, například jedno ze světových center OSN nebo Mezinárodní agentura pro jadernou energii. Nachází se zde také řada památek, jako například sídlo Habsburgů, zámek Schönbrunn, dóm Svatého Štěpána nebo zámek Belvedere. [131]

Z hlediska kriminálních hrozeb má Vídeň jednu z nejnižších kriminalit v Evropě, je tedy bezpečnou destinací. Násilná trestná činnost se vyskytuje zřídka. Nejběžnějším zločinem jsou krádeže peněženek na místech s vysokou koncentrací osob. K dalším příležitostným trestným činům dochází ve vlacích, restauracích, obchodních centrech nebo v turistických oblastech s vysokou koncentrací osob, kdy oběť krádeže nemá přímou kontrolu nad cennostmi. [132]

Přesto, že se v Rakousku nevyskytuje žádná „domácí“ teroristická skupina, mezinárodní teroristické skupiny jako například ISIS získaly podporu od některých rakouských muslimských extremistů. V roce 2020 došlo ve Vídni k teroristickému útoku, jehož pachatel se chtěl připojit k Islámskému státu, který se pak k útoku přihlásil. Hrozba teroristického útoku a extremistického násilí vzbuzuje u úřadů stále větší obavy. [132]

Od roku 2016 rakouské úřady zvýšily své úsilí v boji proti podněcování k teroristickým činům motivovaným extremismem a v boji proti zahraničním teroristům. Taktéž byl zvýšen dohled vlády nad potenciálními radikálními skupinami. Federální policie zajišťuje bezpečnost ve více než 25 městech, armáda zajišťuje vnější i vnitřní bezpečnost a městská policie udržuje místní bezpečnost. [132]

Faktory ovlivňující pocit bezpečí: hlavní město, vysoce navštěvované město, významné historické památky, došlo k teroristickému útoku, zavedená bezpečnostní opatření, nízká kriminalita, značný podíl osob jiné národnosti

Budapešť

- **Stát:** Maďarsko
- **Počet obyvatel:** 1 750 000
- **Rozloha:** 525 km²
- **Status:** hlavní město

Obr. 24 a 25 – Zleva parlament [133]; zprava bazilika svatého Štěpána [134]

Budapešť je devátým největším městem Evropské unie, které ročně navštíví přes 6 milionů turistů. Nachází se zde spousta historických památek, které jsou zařazeny na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, muzea, mosty, galerie, velkým lákadlem

jsou také lázně, které využívají místní termální prameny. Město je charakterizováno typickou maďarskou kulturou, hudbou, pitím a jídlem. Mezi nejznámější památky patří sídlo Maďarského parlamentu, bazilika Svatého Štěpána, Rybářská bašta nebo Židovská čtvrť. [135]

Celková míra kriminality je relativně nízká, pouliční kriminalita, jako kapesní krádeže, krádeže vozidel nebo vandalismus, je nejčastější trestnou činností, ke které dochází zejména na hlavním vlakovém nádraží, v systému veřejné dopravy a na turisticky nejnavštěvovanějších lokalitách. Míra násilné trestné činnosti je nízká. [136]

Co se týče terorismu, v Maďarsku k žádnému teroristickému útoku zatím nedošlo. Maďarské orgány ale nadále provádí protiopatření vedená Protiteroristickým centrem, aby takovému útoku zabránily. V rámci Ministerstva vnitra v Maďarsku působí státní policie, pořádková policie a Protiteroristické centrum. [136]

Faktory ovlivňující pocit bezpečí: hlavní město, vysoce navštěvované město, významné historické památky, nebyly zde provedeny teroristické útoky, bezpečnostní opatření, nízká kriminalita

Milán

- **Stát:** Itálie
- **Počet obyvatel:** 1 366 000
- **Rozloha:** 182 km²
- **Status:** 2. nejlidnatější město

Obr. 26 a 27 - Zleva Milánský Dóm [125]; zprava Oblouk míru [126]

Město Milán je druhé největší město Itálie a zároveň je jedno z nejrozvinutějších a nejbohatších italských měst. Je centrem průmyslu, světovým městem módy a sídlí zde velké světové banky a společnosti, jako například Armani nebo Versace. Nachází se zde významné historické památky jako dóm Duomo Santa Maria Nascente, Arcibiskupský a Královský palác, nebo freaska Leonarda da Vinciho – Poslední večeře. Dvakrát ročně se zde koná Milano Fashion Week a hrají zde také známé fotbalové kluby, například AC Milán. [127]

Z hlediska kriminálních hrozeb je Milán poměrně bezpečnou destinací. Násilná trestná činnost se vyskytuje zřídka. Zločinci se často zaměřují na cizince za účelem drobných krádeží, příležitostných kapesních krádeží, krádeží batohů a zaparkovaných vozidel. Oblíbeným místem kapsářů je veřejná doprava, protože autobusy i vlaky bývají přeplněné. [128]

Milán a další města severní Itálie patří k těm nejnavštěvovanějším v Itálii. Itálie má vyšší úroveň policejní přítomnosti než většina jiných zemí. Od roku 2008 je v Miláně a dalších větších městech posílena bezpečnost, státní policie byla posílena vojenskými hlídkami za účelem předcházení kriminality a teroristických útoků. Vojenské a policejní hlídky se po celém městě vyskytují běžně, zejména u významných památek. [128]

Přesto, že se Itálie nestává terčem teroristických útoků, teroristické skupiny jsou na území Itálie stále přítomny. Úřady se ale domnívají, že se tyto skupiny nezaměřují na Milán ale financují a poskytují operativní podporu jejich činnosti v jiných státech Evropy. Příslušné orgány průběžně provádí zatčení a deportace souvisejících s terorismem. [128]

Faktory ovlivňující pocit bezpečí: druhé největší město, vysoce navštěvované město, významné historické památky, nebyly zde provedeny teroristické útoky, vysoká bezpečnostní opatření, nízká kriminalita

Vyhodnocení

Na základě porovnání jednotlivých bezpečnostních faktorů, které by mohly ovlivnit vnímání pocitu bezpečí obyvatel z hlediska teroristického útoku, byla jednotlivá města vyhodnocena z hlediska jejich rizikovitosti, kdy město se stupněm rizikovitosti 1 je nejméně rizikové.

Mezi faktory, na které byla především zaměřena pozornost, patří například významnost města, míra kriminality, zda byly v daném městě provedeny teroristické útoky nebo zavedená bezpečnostní opatření.

Tabulka 6 – Porovnání vybraných Evropských měst

Porovnání vybraných Evropských měst z hlediska faktorů ovlivňujících pocit bezpečí				
Město	Paříž	Vídeň	Budapešť	Milán
Rizikovitost	4	3	2	1

Vyhodnocení analýzy

V rámci srovnávací analýzy byla vybrána čtyři města České republiky, která byla současně porovnávána také s Olomoucí, a čtyři města Evropy a na základě porovnání jednotlivých bezpečnostních faktorů, které by mohly ovlivnit vnímání pocitu bezpečí obyvatel z hlediska teroristického útoku, byla jednotlivá města vyhodnocena z hlediska jejich rizikovosti.

Porovnáním jednotlivých bezpečnostních faktorů jednotlivých měst bylo stanoveno, že nejrizikovějším městem České republiky se jeví Praha, dále Liberec, Plzeň, České Budějovice a nejméně rizikovým se jeví Olomouc. Z vybraných Evropských měst se nejrizikovějším městem jeví Paříž, dále Vídeň, Budapešť a nejméně rizikovým Milán.

V případě porovnání nejméně rizikového města České republiky a Evropy, kterými jsou Olomouc a Milán, se jako rizikovější jeví Milán. V Miláně jsou sice zavedena vysoká bezpečnostní opatření, město je ale mnohem větší, významnější a mnohem navštěvovanější než Olomouc, a také jsou na území Itálie přítomny teroristické skupiny.

3.4 Návrh opatření

Na základě rozsáhlého dotazníkového šetření mezi občany města Olomouc bylo zjištěno, že nejvyšší hrozbu teroristického útoku pocítují v obchodních centrech, vlakovém nádraží, na trzích, výstavách, nebo festivalech. Následně byla zpracována analýza faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku, byly určeny ty faktory a prostory, které jsou nejrizikovější a kterým by se měla věnovat pozornost, aby se obyvatelé města Olomouc cítili na daných místech z hlediska teroristického útoku bezpečněji.

Na základě této analýzy byly vybrány nejrizikovější faktory a prostory, na které byla dále zaměřena pozornost a byla navržena opatření ke zvýšení pocitu bezpečí obyvatel města Olomouc vůči teroristickému útoku. Mezi tyto faktory a prostory patří obchodní centra, vlakové nádraží, trhy, koncerty, významné město/akce a centrum města. Jedná se o tzv. měkké cíle, což jsou prostory, objekty nebo akce, na kterých se vyskytuje vysoká koncentrace osob a zároveň zde chybí nebo je nízká úroveň zabezpečení právě proti násilným útokům. Podle databáze The Global Terrorism Trends and Analysis Center patří v posledních letech mezi nejčastější typy teroristických útoků výbuch bomby, útok střelnou zbraní, braní rukojmí, sebevražedný útok nebo útok nájezdem vozidla do davu osob.

Jednotlivé faktory a prostory jsou níže rozděleny stejně jako v analýze prostoru a faktorů ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku. Jsou tedy rozděleny do kategorií vnitřní prostory, vnější prostory a lokalita. Z jednotlivých kategorií byly vybrány dva faktory, kterým by měla být věnována větší pozornost.

Na základě dotazníkového šetření bylo taktéž zjištěno, že 60% dotazovaných by nevědělo, jak v případě teroristického útoku postupovat a také to, že na místech s vysokou koncentrací osob pouze 13% dotazovaných vnímá bezpečnostní opatření, 68% dotazovaných je vnímá někdy a 12% nikdy. Vzhledem k nízké informovanosti osob o postupu v případě teroristického útoku doporučuji zvýšit povědomí o této problematice a především právě o tom, jak se v případě takové události zachovat.

3.4.1 Vnitřní prostory

- **Obchodní centra** - v Olomouci se nachází 4 obchodní centra, kterými jsou Olomouc City, Olympia Olomouc, Galerie Šantovka a OC Haná.
- **Vlakové nádraží** - Olomouc je důležitým železničním uzlem, který leží na hlavní železniční trati, hlavní nádraží je situováno v blízkosti centra města.

V případě měkkých cílů je nutné dbát na preventivní opatření. Například fyzická ostraha prováděná bezpečnostními pracovníky určité bezpečnostní agentury nebo zaměstnanci dané instituce patří mezi nejefektivnější bezpečnostní nástroje, protože odstrašuje, včasně detekuje a okamžitě reaguje i při mírnění dopadů. Bezpečnostní pracovníci mohou provádět pochůzkovou činnost, kontrolu vstupu nebo obsluhu kamerového systému. Pracovníci fyzické ostrahy by měli být kvalitně vyškoleni a znát postupy například v případě nalezení podezřelého předmětu, zpozorování podezřelé osoby nebo v případě možného teroristického útoku. Pochůzková činnost by měla být prováděna v pravidelných intervalech ve všech částech obchodního centra i vlakového nádraží – jak ve vnitřních, tak ve venkovních prostorech. [61]

Na bezpečnosti se může podílet také ostatní personál daného objektu, tedy pracovníci, kteří se nezabývají bezpečností. Patří mezi ně například prodavači, pracovníci úklidu, údržbáři nebo prodejci jízdenek. Personál jak obchodního centra tak vlakového nádraží by bylo vhodné proškolit například na správný postup v případě nalezení podezřelého předmětu nebo zpozorování podezřelé osoby. [61]

Obchodní centrum i vlakové nádraží by bylo vhodné zabezpečit kamerovým systémem, který by byl využit k monitorování vnitřních i vnějších prostor. Kamerový systém by byl obsluhován bezpečnostními pracovníky. Kamerové systémy se neustále vyvíjejí a poskytují řadu inteligentních a analytických funkcí, jako například detekce obličeje, detekce opuštěného (přidaného) objektu, narušení zóny, počítání osob nebo překročení čáry. [137]

Nejčastějším typem teroristického útoku je výbuch bomby. Například odpadkový koš je vhodným místem pro uložení nástražného výbušného systému. Bylo by tedy vhodné vyměnit klasické koše za bezpečnostní odpadkové koše odolné proti explozím. Bezpečnostní koše jsou vyráběny ze speciálního betonu, oceli a keramiky. [138]

V případě nebezpečné situace by bylo vhodné využít vnitřní rozhlas, který v případě této situace slouží ke komunikaci, nebo systémy šíření varování (SMS brány, mobilní aplikace), které jsou důležitým prvkem, které slouží pro varování osob určité lokality nebo organizace. Možnost komunikace s dispečerem a adresná zpráva může snížit napětí nebo zabránit osobám vstup do nebezpečných zón. [61]

3.4.2 Vnější prostory

- **Trhy** – v Olomouci se každoročně pořádá řada trhů, jako například Selské, Velikonoční nebo Vánoční trhy.
- **Koncerty** – koncerty se pořádají například v Korunní pevnůstce, vystupují zde interpreti jak z České republiky, tak ze zahraničí.

Na trzích i koncertech se vyskytuje vysoká koncentrace osob a již se staly terčem teroristických útoků. V případě trhů je nutné posílit bezpečnostní opatření z hlediska navýšení počtu policejních hlídek. Policisté a strážníci by měli věnovat pozornost například jakémukoliv podezřelému chování osob, odloženým věcem nebo odstaveným vozidlům. Teroristický útok může být proveden právě nájezdem vozidla do davu osob se snahou zasáhnout co nejvíce osob. Ve vozidle se navíc může vyskytovat výbušné zařízení. Proto by se policisté měli zaměřit také na odstavená nebo jiná podezřelá vozidla.

V případě zpozorování podezřelého chování osob by policisté měli provést kontrolu osob a kontrolu osobních zavazadel, zda u sebe podezřelá osoba nemá například pistoli, výbušninu nebo jinou nebezpečnou zbraň. Kontroly je možné provést za pomoci ručního detektoru kovů nebo detektoru výbušnin. K detekci výbušnin lze využít také služební psy.

K zajištění bezpečnosti proti vjezdu vozidel by měly být využity například betonové zátarasy, sloupky nebo jiné mechanické zábrany, které jsou používány právě proti nájezdu neoprávněného vozidla nebo neoprávněnému parkování.

V případě koncertů by měla být bezpečnost zajištěna bezpečnostní agenturou, jejíž pracovníci budou provádět kontrolu osob a osobních zavazadel při vstupu na koncert. Ke kontrole osob by opět mohly být využity ruční detektor kovů a detektor výbušnin. Bezpečnostní pracovníci by poté měli dohlížet na celý průběh koncertu a věnovat pozornost veškerému podezřelému chování osob nebo odloženým věcem.

3.4.3 Lokalita

- *Významné město/akce*
- *Centrum města*

Mezi faktory, které ovlivňují pocit bezpečí obyvatel patří také to, zda se nachází ve významném městě nebo na významné akci, nebo zda se nachází v centru nebo v okrajové části města. Olomouc je šestým největším městem České republiky a je po Praze druhou nejvýznamnější památkovou rezervací v České republice. Taktéž je atraktivním místem pro podnikatele, obchodníky a turisty díky své centrální poloze v rámci Moravy, bohaté historii, starobylé univerzitě a svým řemeslným a kulturním tradicím. Co se týče bezpečnostních opatření, kamerový systém je neustále vylepšován, nachází se zde dostatek státních i nestátních organizací, které plní roli prevence kriminality, a sídlí zde zásahová jednotka - Zatýkáci tým (Olomouc) „Alfa-Omega“. V Olomouci je také dislokována pyrotechnická skupina pro identifikaci a likvidaci nástražného výbušného systému (dále jen „NVS“) Pyrotechnické služby Policejního prezidia ČR – což umožňuje okamžitý zásah na oznámení o uložení NVS kdekoli v této lokalitě města.

V případě konání významné akce by měly být posíleny policejní hlídky nebo by se měl zabezpečit dohled bezpečnostní agenturou. Policisté a pracovníci bezpečnostní agentury by měli věnovat pozornost jakémukoli podezřelému chování osob, odloženým věcem nebo odstaveným vozidlům. V případě zpozorování podezřelého chování osob by měli provést kontrolu osob a kontrolu osobních zavazadel, zda u sebe podezřelá osoba nemá například pistoli, výbušninu nebo jinou nebezpečnou zbraň. K zajištění bezpečnosti proti vjezdu vozidel na místo, kde se daná akce koná, by měly být využity například betonové zátarasy, sloupky nebo jiné mechanické zábrany. V případě, že se daná akce koná ve vnitřním prostoru, pracovníci bezpečnostní agentury by měli provádět kontrolu osob a osobních zavazadel při vstupu na danou akci.

To, že k teroristickému útoku dojde v centru města je pravděpodobnější, než v okrajové části, protože je zde vyšší koncentrace osob. Policejní hlídky by se tedy měly zabývat především centrem města a kamerové systémy by měly být umístěny všude tam, kde se nachází například vyšší koncentrace osob nebo významné památky. K zajištění bezpečnosti proti vjezdu vozidel na nejkritičtější místa by opět měly být využity například betonové zátarasy, sloupky nebo jiné mechanické zábrany.

4 Závěr

Cílem diplomové práce bylo zjistit, jak občané České republiky vnímají terorismus a analyzovat prostory a faktory, které ovlivňují pocit bezpečí obyvatel z hlediska teroristického útoku ve vybrané lokalitě České republiky. Pro účely této práce je vybranou lokalitou město Olomouc.

Teoretická část je zaměřena na terorismus, boj proti terorismu v České republice, teroristické útoky ve světě a v České republice, jedna z kapitol se zabývá bezpečností a pojmy, které s bezpečností souvisí, a také ochranou před terorismem. Následně jsou přiblíženy měkké cíle a problematika kriminality.

Praktická část se zabývá vybranou lokalitou – městem Olomouc, které je podrobně popsáno, sociologickým výzkumem, dále analýzami, a to analýzou faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku a srovnávací analýzou na úrovni vybraných měst České republiky a Evropy. Následně byla navržena bezpečnostní opatření vedoucí ke zvýšení pocitu bezpečí obyvatel města Olomouc vůči teroristickému útoku.

Cílem **sociologického výzkumu** bylo zjistit, jak obyvatelé města Olomouc vnímají terorismus, zda se v Olomouci cítí bezpečně z hlediska teroristického útoku a jaké faktory a prostory ovlivňují jejich pocit bezpečí, taktéž z hlediska teroristického útoku. V poslední řadě bylo cílem zjistit, zda se obyvatelé města Olomouc cítí bezpečněji na území České republiky nebo v jiných Evropských státech.

V rámci výzkumu byly před vytvořením dotazníku stanoveny tři hypotézy, které byly po sesbírání a vyhodnocení dat buď potvrzeny nebo vyvráceny. Výsledky:

Hypotéza 1: Občané České republiky se z hlediska teroristického útoku cítí bezpečně ale nevylučují, že by se v budoucnu mohla stát terčem teroristů. Pocit bezpečí občanů je ovlivňován bezpečnostní situací okolních států. – **Potvrzena.**

Hypotéza 2: Obyvatelé města Olomouc se cítí bezpečněji na místech s nižší koncentrací osob a se zavedenými bezpečnostními opatřeními. – **Částečně potvrzena.**

Hypotéza 3: Občané České republiky se cítí na území České republiky bezpečněji než v jiných Evropských státech a před vycestováním sledují bezpečnostní situaci vybraného státu. – **Potvrzena.**

Na základě brainstormingu a dotazníkového šetření byl sestaven Ishikawův diagram příčin a následků, který zobrazuje **faktory a prostory, které ovlivňují pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku**. Na vybrané faktory byla aplikována metoda FMEA, následně Paretův princip 80:20, pomocí kterého byly odděleny podstatné faktory od těch méně podstatných a nakonec byla na ty podstatné faktory aplikována metoda CARVER, která udává výslednou velikost rizika.

Mezi nejrizikovější faktory v kategorii vnitřní prostory patří obchodní centra, vlakové nádraží a restaurace. V kategorii vnější prostory se jedná o trhy, koncerty, festivaly a výstavy, a v kategorii lokalita jde o místa s vysokou koncentrací osob, známé prostředí, významné město/akce, centrum města a vnitřní a vnější prostory.

V rámci **srovnávací analýzy** vybraných měst České republiky a Evropy byla na základě porovnání jednotlivých bezpečnostních faktorů, které by mohly ovlivnit vnímání pocitu bezpečí obyvatel z hlediska teroristického útoku, jednotlivá města vyhodnocena z hlediska jejich rizikovosti.

Porovnáním jednotlivých bezpečnostních faktorů jednotlivých měst bylo stanoveno, že nejrizikovějším městem České republiky se jeví Praha, dále Liberec, Plzeň, České Budějovice a nejméně rizikovým se jeví Olomouc. Z vybraných Evropských měst se nejrizikovějším městem jeví Paříž, dále Vídeň, Budapešť a nejméně rizikovým Milán. V případě porovnání nejméně rizikového města České republiky a Evropy, kterými jsou Olomouc a Milán, se jako rizikovější jeví Milán.

Na základě analýzy faktorů a prostoru ovlivňujících pocit bezpečí obyvatel města Olomouc z hlediska teroristického útoku byly vybrány faktory a prostory, na které byla **navrhnuta opatření** ke zvýšení pocitu bezpečí obyvatel města Olomouc. Mezi tyto faktory a prostory patří obchodní centra, vlakové nádraží, trhy, koncerty, významné město/akce a centrum města.

V rámci vnitřních prostor – obchodní centra a vlakové nádraží, navrhuji přítomnost fyzické ostrahy, ostatní personál daného objektu vhodně proškolit – například na správný postup v případě nalezení podezřelého předmětu, dále navrhuji zabezpečit objekty kamerovým systémem a vzhledem k nejčastějšímu typu teroristického útoku – výbuch bomby, navrhuji vyměnit klasické koše za bezpečnostní odpadkové koše. V případě nebezpečné situace by bylo vhodné využít vnitřní rozhlas nebo systémy šíření varování.

Co se týče vnějších prostor – trhy a koncerty, v případě trhů je nutné posílit bezpečnostní opatření z hlediska navýšení počtu policejních hlídek, pozornost by měla být zaměřena například na podezřelé chování osob nebo odstavená vozidla, a v případě potřeby by měly být provedeny kontroly. K zajištění bezpečnosti proti vjezdu vozidel navrhuji využít betonové zátarasy, sloupky nebo jiné mechanické zábrany. V případě koncertů by měla být bezpečnost zajištěna bezpečnostní agenturou, která bude provádět kontrolu osob a osobních zavazadel při vstupu na koncert. Bezpečnostní pracovníci by měli taktéž dohlížet na celý průběh koncertu.

V rámci lokality – významné město/akce a centrum města, co se týče bezpečnostních opatření, kamerový systém je neustále vylepšován, nachází se zde dostatek organizací plnících roli prevence kriminality, a sídlí zde zásahová jednotka a pyrotechnická skupina pro identifikaci a likvidaci nástražného výbušného systému. V případě konání významné akce by měly být posíleny policejní hlídky nebo by měl být zabezpečen dohled bezpečnostní agenturou, pozornost by měla být věnována podezřelému chování osob nebo odloženým věcem, v případě podezření by měla být provedena kontrola osob. K zajištění bezpečnosti proti vjezdu vozidel navrhuji využít betonové zátarasy, sloupky nebo jiné mechanické zábrany. Policejní hlídky by se měly zabývat především centrem města a kamerové systémy by měly být umístěny všude tam, kde se nachází například vyšší koncentrace osob nebo významné památky. Nejkritičtější místa navrhuji zabezpečit betonovými zátarasy nebo jinými mechanickými zábranami.

Na závěr bych chtěla poukázat na to, že na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že 60% dotazovaných by nevědělo, jak v případě teroristického útoku postupovat. Vzhledem k nízké informovanosti osob o postupu v případě teroristického útoku doporučuji zvýšit povědomí o této problematice a především právě o tom, jak se v případě takové události zachovat.

Literatura

Tištěná literatura

- [1] SOULEIMANOV, Emil. *Terorismus: pokus o porozumění*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. Sociologické aktuality. ISBN 978-80-7419-038-4.
- [2] *Terorismus a my: základy sebeobrany*. Praha: Computer Press, 2001. ISBN 80-7226-584-9.
- [3] MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903-3338-9.
- [4] FILIPEC, Ondřej. *Fenomén terorismus: česká perspektiva*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. ISBN 978-80-244-5040-7.
- [5] KOVÁŘ, Milan. *Terorismus III.: Protiteroristické jednotky*. Praha: Police History, 2007. ISBN 978-80-86477-00-8.

Právní předpisy

- [6] Zákon č. 273//2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- [7] Ústavní zákon č.110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- [9] Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

- [10] O Policii ČR. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>
- [11] *Policie České republiky: Police of the Czech Republic* [online]. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017 [cit. 2021-03-25]. ISBN 978-80-270-0664-9.
- [12] Národní kontaktní bod pro terorismus. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kopie-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- [13] Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z:

- <https://www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-proti-organizovanemu-zlocinu-skpvc.aspx>
- [14] Organizační struktura NCOZ. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/organizacni-struktura-ncoz.aspx>
- [15] Policie České republiky - Útvar rychlého nasazení. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-policie-ceske-republiky-utvar-rychleho-nasazeni.aspx>
- [16] Struktura, výcvik a příprava. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/struktura-vycvik-a-priprava.aspx>
- [17] Výběrové řízení. *Útvar rychlého nasazení - fan stránky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/vyberove-řízení/>
- [18] SMETANA, Marek a Radomír ŠČUREK. *Terorismus* [online]. Ostrava: Ostravská univerzita Ostrava, 2010 [cit. 2021-03-25].
- [19] HAVLOVÁ, Michaela. *Terorismus* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: http://www.portalbozp.cz/wp-content/uploads/2014/09/Prevence-nehod-a-havarii_2.dil_Kapitola-6.pdf
- [20] FOLTIN, Pavel a David ŘEHÁK. *Důvody realizace a formy terorismu* [online]. leden 2005 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/269278618_Duvody_realizace_a_formy_terorismu
- [21] Bezpečnostní systém státu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-system-statu.aspx>
- [22] Bezpečnostní systém. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_system.html
- [23] Bezpečnostní politika státu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>
- [24] Kdo jsme. *Bezpečnostní informační služba* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/o-nas/>

- [25] Terorismus. *Bezpečnostní informační služba* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/terorismus/>
- [26] Kdo jsme. *Úřad pro zahraniční styky a informace: Vnější zpravodajská služba České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.uzsi.cz/cs/kdo-jsme/>
- [27] Co děláme. *Úřad pro zahraniční styky a informace: Vnější zpravodajská služba České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.uzsi.cz/cs/co-delame/>
- [28] Kdo jsme. *Vojenské zpravodajství* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.vzcr.cz/kdo-jsme-35>
- [29] Nasazení armády v ČR. *Ministerstvo obrany a Armáda České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/vycvik-a-nasazeni/nasazeni-armady-v-cr-15819/>
- [30] Dokumenty. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Odbor bezpečnostní politiky, 29.7.2010 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-454055.aspx>
- [31] *Strategie České republiky pro boj proti terorismu: od r. 2013* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>
- [32] Systém vyhlášení stupňů ohrožení terorismem. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/dokumenty-soft-targets-system-vyhlasovani-stupnu-ohrozeni-terorismem-pdf.aspx>
- [33] ŠVAMBERK, Alex. Teroristický útok z 11. září 2001 v New Yorku a Washingtonu. *Novinky.cz* [online]. 22. 12. 2010 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/tema/clanek/teroristicky-utok-z-11-zari-2001-v-new-yorku-a-washingtonu-40096100>
- [34] Stovky rukojmích, záhadný vražedný plyn. Před 15 lety obsadili Čečenci moskevské divadlo Dubrovka. *Česká televize* [online]. 23. 10. 2017 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2281882-stovky-rukojmich-zahadny-vrazedny-plyn-pred-15-lety-obsadili-cecenci-moskevske-divadlo>
- [35] Před 15 lety udeřili v Madridu teroristé. Strůjci nejhoršího útoku ve Španělsku dostali tisíce let vězení. *Česká televize* [online]. 11. 3. 2019 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z:

- <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2756501-pred-15-lety-uderili-v-madridu-teroriste-strujci-nejhorsiho-utoku-ve-spanelsku-dostali>
- [36] Deset let poté: Pro Londýn je hrozba teroru stále aktuální. *Česká televize* [online]. 7. 7. 2015 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1561264-deset-let-pote-pro-londyn-je-hrozba-teroru-stale-aktualni>
- [37] 7 nejhorších teroristických útoků moderní historie. Nedělní vraždění na Srí Lance je na čtvrtém místě. *Reflex* [online]. 24. dubna 2019 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/94725/7-nejhorsich-teroristickych-utoku-moderni-historie-nedelni-vrazdeni-na-sri-lance-je-na-ctvrtem-miste.html>
- [38] Breivikův útok nepřežilo 77 lidí. Výročí masakru připomíná film bez hudby a střihu. *Echo24.cz* [online]. 22. července 2018 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SSDyM/breivikuv-utok-neprezilo-77-lidi-vyroci-masakru-pripomina-film-bez-hudby-a-strihu>
- [39] Před dvěma roky zasáhl Paříž teror. Francie na znamení smutku utichla. *Česká televize* [online]. 13. 11. 2017 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2302537-pred-dvema-roky-zasahl-pariz-teror-francie-na-znameni-smutku-utichla>
- [40] ŠVAMBERK, Alex a Lucie PLESNÍKOVÁ. Atentát v Bruselu. *Novinky.cz* [online]. 4. 5. 2016 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/tema/clanek/atentat-v-bruselu-40096606>
- [41] Teror v Nice. Útočník vjel kamionem do davu, 84 mrtvých. *Česká televize* [online]. 15. 7. 2016 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1846838-teror-v-nice-utocnik-vjel-kamionem-do-davu-84-mrtvych>
- [42] Rok poté. Manchester si připomněl dvě desítky obětí teroristického útoku na koncertě. *Česká televize* [online]. 22. 5. 2018 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2487136-rok-pote-manchester-si-pripomnel-dve-desitky-obeti-teroristickeho-utoku-na-koncerte>
- [43] Teroristické útoky na Srí Lance. *Česká televize* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/2794136-teroristicke-utoky-na-sri-lance>
- [44] Počet obětí teroru na Srí Lance stoupl na 359. Policie zadržela desítky lidí. *Česká televize* [online]. 24. 4. 2019 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z:

- <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2795735-pocet-obeti-teroru-na-sri-lance-stoupl-na-359-ve-vazbe-je-uz-58-lidi>
- [45] STRAŠÍK, Lukáš. Aktualizováno: Terčem muslimského teroru se tentokrát stala Vídeň. *Tiscali.cz* [online]. 2. listopad 2020 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://zpravy.tiscali.cz/tercem-muslimskeho-teroru-se-tentokrat-stala-viden-498870>
- [46] *Annex of Statistical Information: Country Reports on Terrorism 2016* [online]. National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism, 2017 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/04/National-consortium-2016.pdf>
- [47] *Annex of Statistical Information: Country Reports on Terrorism 2017* [online]. National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism, 2018 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/04/crt_national_consortium.pdf
- [48] *Annex of Statistical Information: Country Reports on Terrorism 2018* [online]. Global Terrorism Trends and Analysis Center, 2019 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/10/DSG-Statistical-Annex-2018.pdf>
- [49] *Annex of Statistical Information: Country Reports on Terrorism 2019* [online]. Global Terrorism Trends and Analysis Center, 2019 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/06/Annex-of-Statistical-Information.pdf>
- [50] Dokumenty - terorismus. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terorismus-a-jeho-projevy-v-nekdejsim-ceskoslovensku-a-dnesni-ceske-republike.aspx>
- [51] Za teroristický útok na vlaky dostal důchodce čtyři roky vězení. *Novinky.cz* [online]. Praha, 14. 1. 2019 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/za-teroristicky-utok-na-vlaky-dostal-duchodce-ctyri-roky-vezeni-40267632>
- [52] *TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ, OCHRANY OBYVATELSTVA, ENVIRONMENTÁLNÍ BEZPEČNOSTI A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx>

- [53] LICHOROBIEC, Stanislav, Věra HOLUBOVÁ a Václav VESELÝ. *Pojmy bezpečnosti osob a majetku: pro účely výuky v oboru Technická bezpečnost osob a majetku* [online]. Ostrava: VŠB-TUO FBI, 2010 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: https://www.fbi.vsb.cz/export/sites/fbi/060/.content/galerie-souboru/studijni-materialy/TBOM_POJMY.pdf
- [54] PERSPEKTIVY VÝVOJE BEZPEČNOSTNÍ SITUACE, VOJENSTVÍ A OBRANNÝCH SYSTÉMŮ DO ROKU 2015 S VÝHLEDEM DO ROKU 2025 [online]. Brno: Ústav strategických studií vojenské akademie v Brně, 2002 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://moodle.unob.cz/pluginfile.php/11277/course/section/3043/%C4%8Cesk%C3%A1%20bezpe%C4%8Dnostn%C3%AD%20terminologie.pdf>
- [55] KAŠPÁRKOVÁ, Lenka. *Maslowova hierarchie potřeb* [online]. Opava: Střední škola průmyslová a umělecká Opava, 2011 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: https://www.sspu-opava.cz/static/UserFiles/File/_sablon/Psychologie_propagace/VY_32_INOVACE_D-12-13.pdf
- [56] Maslowova_pyramida. *Koučink portál: Brána do světa koučinku* [online]. 22.září 2014 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: https://www.koucinkportal.cz/kdyz-chce-firma-sveho-cloveka-motivovat-musi-mu-nejdrive-rozumet-2/maslowova_pyramida/
- [57] Bezpečnostní strategie České republiky 2015 [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015 [cit. 2021-03-25]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: https://www.mzv.cz/file/1386521/Bezpecnostni_strategie_2015.pdf
- [58] Attacks in Crowded and Public Spaces. *Ready* [online]. 19.2.2021 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.ready.gov/public-spaces>
- [59] Terrorism. *FEMA* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.fema.gov/pdf/areyouready/terrorism.pdf>
- [60] *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2017 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>
- [61] *Metodika: Základy ochrany měkkých cílů* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

- [62] In the event of an attack, what you do matters. *Australian National Security* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.nationalsecurity.gov.au/Securityandyourcommunity/Pages/escape-hide-tell.aspx>
- [63] Národní kontaktní bod pro terorismus. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kopie-terorismus.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>
- [64] Bezpečnost a bezpečnostní prostředí. Bezpečnostní rizika a ohrožení. *Slezská univerzita* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: https://www.slu.cz/math/cz/knihovna/ucebni-texty/Ochrana-osob-a-majetku/Bezpecnost-a-bezpecnostni-prostredi_-bezpecnostni-rizika-a-ohrozeni.pdf/
- [65] *Pocit bezpečí ve městě: případová studie města Hodonín* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: http://urrlab.cz/sites/default/files/28-29_fin.pdf
- [66] KARABEC, Zdeněk. Kriminalita. *Sociologická encyklopedie* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kriminalita>
- [67] Zásahové jednotky v ČR. *Útvar rychlého nasazení policie ČR - fan stránky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/zasahove-jednotky-v-cr/>
- [68] Výcvik. *Útvar rychlého nasazení policie ČR - fan stránky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/vycvik/>
- [69] JÍCHOVÁ, Jana a Jana TEMELOVÁ. *Kriminalita a její percepce ve vnitřním městě: Případová studie pražského Žižkova a Jarova* [online]. 2012 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: http://urrlab.cz/sites/default/files/jichova_j._temelova_j._2012_kriminalita_a_jeji_percpce_ve_vnitrnim_meste_pripadova_studie_prazskeho_zizkova_a_jarova.pdf
- [70] *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/strategie-prevence-kriminality-2008-2011-strategie-pdf.aspx>
- [71] Prevence kriminality: Vymezení pojmů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

- [72] Prevence kriminality: Struktura prevence kriminality. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
- [73] Prevence kriminality: Úrovně preventivních aktivit. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- [74] Prevence kriminality: Způsob organizování prevence kriminality v ČR. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>
- [75] DOČKAL, Martin a Ivana DOSTÁLOVÁ. *Typy projektů prevence kriminality* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2008 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/0433-08-pdf.aspx>
- [76] KOCÁBEK, Pavel, Tomáš KONÍČEK a Zdeněk RÁŽ. *Bezpečná lokalita* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2007 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/brozura-bezpecna-lokalita-pdf.aspx>
- [77] KONÍČEK, Tomáš. Specifické programy prevence kriminality. *Ministerstvo vnitra České republika* [online]. 14. září 2020 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/specificke-programy-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>
- [78] *Profil města Olomouce* [online]. Olomouc: Statutární město Olomouc, 2020 [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/88_/8827/profil-mesta-olomouce-2020.cs.pdf
- [79] Olomouc. *Google Maps* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/place/Olomouc/data=!4m2!3m1!1s0x47124e8311181853:0x400af0f66159470?sa=X&ved=2ahUKEwjOoZy04pHvAhXaAxAIHeAHDD8Q8gEwAHoECAQQAQ>
- [80] Univerzita Palackého v Olomouci. *Základní informace* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.upol.cz/univerzita/zakladni-informace/>
- [81] O nás. *Fakultní nemocnice Olomouc* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.fnol.cz/o-nas>

- [82] Moravská filharmonie Olomouc. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/culture/music-theatre/moravska-filharmonie-olomouc/cs>
- [83] Moravské divadlo Olomouc. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/culture/music-theatre/moravske-divadlo-olomouc/cs>
- [84] Muzea. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/culture/museums/cs>
- [85] Galerie. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/culture/galleries/cs>
- [86] Kina. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/culture/cinemas/cs>
- [87] Olomouc. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Olomouc>
- [88] UNESCO. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/sights/unesco/cs>
- [89] Olomoucký hrad. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/sights/olomouc-castle/cs>
- [90] Radnice s orlojem. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/sights/townhall-astronomical-clock/cs>
- [91] Kašny a sloupy. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/sights/fountains-and-columns/cs>
- [92] Kašny a sloupy: Mariánský sloup. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/sights/fountains-and-columns/marian-column/cs>
- [93] Olomoucká pevnost. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/sights/olomouc-fortress/cs>
- [94] Domy a paláce. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/sights/buildings-and-palaces/cs>

- [95] Chrámy, kostely a kaple. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/sights/cathedrals-churches-and-chapels/cs>
- [96] Olomoucké parky. *Tourism.olomouc.eu* [online]. Magistrát města Olomouce [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/leisure-time/olomouc-parks/cs>
- [97] Arcibiskupský palác Olomouc. *Kudy z nudy* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivita/arcibiskupsky-palac-v-olomouci>
- [98] Tudy kráčely dějiny. *Arcibiskupský palác Olomouc* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://arcibiskupskypalac.cz/historie-zamku/>
- [99] Arcibiskup. *Arcibiskupství Olomoucké* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.ado.cz/arcibiskupstvi/struktura-uradu/arcibiskup/>
- [100] Seznam kostelů. *Ibohosluzby* [online]. [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: http://www.ibohosluzby.cz/index.php?pg=seznam_kostelu
- [101] Informace o studiu. *Univerzita Palackého v Olomouci: Cyrilometodějská teologická fakulta* [online]. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z: <https://www.cmtf.upol.cz/studujte-u-nas/informace-o-studiu/>
- [102] Kdo jsme. *Vysokoškolské katolické hnutí Olomouc* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <http://www.vkholomouc.cz/vkh-olomouc/kdo-jsme.html>
- [103] JANKŮ, Tomáš. *ANALÝZA PŘIZNÁNÍ (ZVLÁŠTNÍCH) PRÁV MUSLIMSKÉ NÁBOŽENSKÉ OBCI V ČR* [online]. Církev a stát, 2013 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.law.muni.cz/dokumenty/25883/8>
- [104] SÁŇKA, Vladimír. Malá a mladá komunita. *Dingir* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://dingir.cz/index.php?co=cislo/10/2/mala_a_mlada_komunita
- [105] FRITSCHEROVÁ, Jarmila. *Koncepce prevence kriminality města Olomouce: na období let 2016 - 2020* [online]. Olomouc: Statutární město Olomouc [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/20_/20031/olomouc-koncepce-pre-krimi-2016-2020.cs.pdf
- [106] ŠČUREK, Radomír. *Studijní text do předmětu Ochrana podniku: Studie analýzy rizika protiprávních činů na letišti* [online]. Ostrava: VŠB-TUO FBI, 2009 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://www.fbi.vsb.cz/export/sites/fbi/060/.content/galerie-souboru/studijni-materialy/analyzy_rizika_letisti.pdf

- [107] ŠENOVSKÝ, Pavel. *Bezpečnost informačních systémů* [online]. 2.vydání. Ostrava: VŠB-TUO FBI, 2018 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://fbiweb.vsb.cz/~sen76/data/uploads/skripta/bis_2ed.pdf
- [108] SCHMALZ, Michal. Metoda CARVER. *GrowJOB* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.growjob.com/clanky-personal/metoda-carver/>
- [109] Praha - katedrála svatého Víta. In: *Pixabay* [online]. 23. dubna 2019 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://pixabay.com/cs/photos/praha-%C4%8Desk%C3%A1-republika-4149452/>
- [110] Praha - mosty. In: *Pixabay* [online]. 21. dubna 2018 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://pixabay.com/cs/photos/mosty-praha-%C4%8Desko-voda-m%C4%9Bsto-3337124/>
- [111] SOLIL, Ivan a Josef OTOUPAL. *Analýza současného stavu a návrh řešení pro zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku v ulicích MČ Praha 1 v období 2018-2022* [online]. Praha, 2018 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://www.praha1.cz/app/uploads/2021/02/24_5-UZ18_0643_priloha_1.pdf
- [112] Plzeň - katedrála svatého Bartoloměje. In: *Pixabay* [online]. 27. října 2019 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://pixabay.com/cs/photos/%C4%8Desk%C3%A1-republika-plze%C5%88-4580002/>
- [113] Velká synagoga. In: *Visit Plzeň* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.visitplzen.eu/lokalita/velka-synagoga/>
- [114] BÍLEK, Petr, Jitka HÁNOVÁ, Kateřina JURÍKOVÁ a další. *Strategický plán města Plzně: Celková situační analýza města* [online]. Plzeň, 2016 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://ukr.plzen.eu/files/ukr/pdf/celkova_situacni_analyza_final.pdf
- [115] VĚŽE SEVERU díl 77: Turistická pohlednice z liberecké radnice. *Genus* [online]. 21.1.2015 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <http://www.archiv.genus.cz/zblizka/veze-severu-dil-77-turisticka-pohlednice-z-liberecke-radnice>
- [116] Ještěd. *Svýlety* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.svylety.cz/jested/>
- [117] PORUBA, Lukáš. *Plán prevence kriminality statutárního města Liberec pro období 2020-2022* [online]. Liberec [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://www.liberec.cz/files/mestska-police/prevence/plany-prevence-kriminality-bezpecnostni-analyzy/ppk2020_web.pdf

- [118] České Budějovice - náměstí. In: *Pixabay* [online]. 23. listopadu 2014 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://pixabay.com/cs/photos/n%C3%A1m%C4%9Bst%C3%AD-%C4%8Desk%C3%A9-bud%C4%9Bjovice-ji%C5%BEen%C3%AD-%C4%8Dechy-542945/>
- [119] České Budějovice - kostel svaté Rodiny. *Schnablova* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <http://www.schnablova.net/Sakralni%20architektura/Cesko/Jihocesky/CBRodina.html>
- [120] ŠKOLKOVÁ, Věra a Městská policie České Budějovice. *Plán prevence kriminality města České Budějovice na období 2018-2019* [online]. České Budějovice [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://mpolicie.cbudejovice.cz/sites/default/files/obsah/Soubory_PDF/Statistiky/plan_prevence_kriminality_cb_2018-2019.pdf
- [121] Fotogalerie Paříž a Versailles. *Mundo* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.mundo.cz/fotogalerie/pariz-versailles>
- [122] Město Paříž. *I-Paříž.cz – průvodce Paříží* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.i-pariz.cz/>
- [123] France 2020 Crime & Safety Report. *OSAC* [online]. Washington, D.C.: Overseas Security Advisory Council, 15.4.2020 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.osac.gov/Country/France/Content/Detail/Report/9e018305-f86a-4389-bdb7-1873df850e3e>
- [124] Francie: Specifika, bezpečnostní situace, doporučení turistům. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/francie/cestovani/other.html
- [125] Milan Cathedral, Duomo di Milano at dawn - stock photo. In: *GettyImages* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.gettyimages.com/detail/photo/milan-cathedral-duomo-di-milano-at-dawn-royalty-free-image/597726529>
- [126] Arco Della Pace Against Cloudy Sky - stock photo. In: *GettyImages* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.gettyimages.com/detail/photo/arco-della-pace-against-cloudy-sky-royalty-free-image/580781685>
- [127] KUČEROVÁ, M. Miláno. *Cestyposvětě* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <http://www.cestyposvete.cz/milano.html>

- [128] Italy 2020 Crime & Safety Report: Milan. *OSAC* [online]. Washington, D.C.: Overseas Security Advisory Council, 24.4.2020 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.osac.gov/Country/Italy/Content/Detail/Report/fc33d388-cb58-4387-a916-1886574bc181>
- [129] Austrian Parliament Building, Wien - stock photo. In: *GettyImages* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.gettyimages.com/detail/photo/austrian-parliament-building-wien-royalty-free-image/168523816>
- [130] Karlskirche Vienna - stock photo. In: *GettyImages* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.gettyimages.com/detail/photo/karlskirche-vienna-royalty-free-image/534822222>
- [131] Rakousko - Vídeň: Popis. In: *Invia* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.invia.cz/rakousko/viden/#:~:text=Hlavn%C3%AD%20m%C4%9Bsto%20Rakouska%20je%20z%C3%A1roveň%20severu%20k%20v%C3%BDchodu%20%C5%99eka%20Dunaj.&text=V%C3%BDznam%20m%C4%9Bsta%20dokl%C3%A1d%C3%A1%20tak%C3%A9%20p%C5%99%C3%ADtomnost%20mnoha%20mezin%C3%A1rodn%C3%ADch%20%C3%BA%C5%99ad%C5%AF>
- [132] Austria 2020 Crime & Safety Report. *OSAC* [online]. Washington, D.C.: Overseas Security Advisory Council, 1.8.2020 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.osac.gov/Content/Report/408e27d0-c37a-4312-af7f-198c6efaaee2>
- [133] TTstudio. Budapešť, Maďarsko parlament v noci. In: *DepositPhotos* [online]. 3.5.2015 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://cz.depositphotos.com/71881755/stock-photo-budapest-hungary-parliament-at-night.html>
- [134] St. Stephens Basilica. In: *DepositPhotos* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://cz.depositphotos.com/similar-images/271290880.html>
- [135] O Budapešti. In: *Průvodce-Budapešť* [online]. [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <http://www.pruvodce-budapest.cz/o-budapesti.html>
- [136] Hungary 2020 Crime & Safety Report. *OSAC* [online]. Washington, D.C.: Overseas Security Advisory Council, 29.5.2020 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.osac.gov/Content/Report/5e577b60-b885-4c23-93dd-18cd8ec9758e>
- [137] Videoanalytické funkce u kamer a záznamových zařízení Dahua. *TssGroup* [online]. 23.07.2018 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z:

<https://www.tssgroup.cz/aktuality/zajimavosti/video-analyticke-funkcie-kamier-a-zaznamovych-zariadeni-dahua>

- [138] Češi vyvinuli speciální koše odolné proti explozím. *Česká televize* [online]. 21. 7. 2013 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1086429-cesi-vyvinuli-specialni-kose-odolne-proti-explozim>

Seznam obrázků

Obr. 1 – Stupně ohrožení terorismem [32]	28
Obr. 2 – Mapa Olomouce [79].....	54
Obr. 3 – Univerzita Palackého [80]	55
Obr. 4 – Fakultní nemocnice [81]	55
Obr. 5 a 6 – Zleva Moravské divadlo Olomouc [83]; zprava Moravská filharmonie Olomouc [82].....	56
Obr. 7 a 8 – Zleva Sloup Nejsvětější Trojice [88]; zprava radnice s orlojem [90].....	57
Obr. 9 a 10 – Zleva Arcibiskupský palác [97]; zprava katedrála sv. Václava [95]	58
Obr. 11 – Ishikawův diagram příčin a následků	87
Obr. 12 a 13 – Zleva katedrála svatého Víta [109]; zprava mosty v Praze [110].....	93
Obr. 14 a 15 – Zleva katedrála svatého Bartoloměje [112]; zprava Velká synagoga [113]	94
Obr. 16 a 17 – Zleva radnice [115]; zprava Ještěd [116].....	96
Obr. 18 a 19 – Zleva náměstí [118]; zprava kostel svaté Rodiny [119]	97
Obr. 20 a 21 – Zleva Eiffelova věž; zprava Louvre [121]	99
Obr. 22 a 23 - Zleva parlament [129]; zprava kostel svatého Karla Boromejského [130]	100
Obr. 24 a 25 – Zleva parlament [133]; zprava bazilika svatého Štěpána [134].....	101
Obr. 26 a 27 - Zleva Milánský Dóm [125]; zprava Oblouk míru [126]	102

Seznam grafů

Graf 1 – Teroristické útoky ve světě [46][47][49].....	32
Graf 2 – Nejvíce zasažené země teroristickými útoky [46][47][49]	33
Graf 3 – Teroristické skupiny s nejvyšším počtem teroristických útoků [46][47][48][49].	33
Graf 4 – Taktika teroristických útoků, 2016 [46]	34
Graf 5 – Taktika teroristických útoků, 2019 [49]	34
Graf 6 – Nejčastější oběti teroristických útoků, 2019 [49]	35
Graf 7 – Pohlaví respondentů	64
Graf 8 – Věk respondentů	65
Graf 9 – Cítíte se v České republice bezpečně?.....	65
Graf 10 -Vnímáte terorismus jako hrozbu pro Českou republiku?.....	66
Graf 11 – Myslíte si, že v České republice může dojít k teroristickému útoku?	67
Graf 12 – Myslíte si, že by Olomouc mohla být pro teroristy atraktivní?	67
Graf 13 -Víte, jak postupovat v případě teroristického útoku?.....	68
Graf 14 – Jak hodnotíte bezpečnostní situace v Evropě?	69
Graf 15 – Ovlivňuje Váš pocit bezpečí bezpečnostní situace v okolních státech?	69
Graf 16 – Míra pocitu bezpečí v Olomouci	70
Graf 17 – Nejvyšší riziko teroristického útoku v Olomouci.....	71
Graf 18 – Cítíte se v Olomouci bezpečně na místech s vysokou koncentrací osob?.....	72
Graf 19 – Máte obavu z teroristického útoku na místech s výskytem vysoké koncentrace osob?	72
Graf 20 – Vnímáte v Olomouci na místech s vysokou koncentrací osob bezpečnostní opatření proti násilnému útoku?	73
Graf 21 – Cítíte se díky bezpečnostním opatřením bezpečněji?.....	74
Graf 22 – Pociťujete v Olomouci vyšší hrozbu teroristického útoku v centru než v okrajových částech města?.....	75

Graf 23 – Cítíte se v Olomouci bezpečněji ve vnitřních nebo venkovních prostorech?.....	75
Graf 24 – Cítíte se na území České republiky bezpečněji než v jiných Evropských státech?	76
Graf 25 – Cítíte se v Olomouci bezpečně ve srovnání s ostatními městy, které jste v rámci České republiky navštívili?.....	77
Graf 26 – Navštívili jste někdy město v rámci Evropy, ve kterém jste se cítili bezpečněji než v Olomouci?.....	78
Graf 27 – Zjišťujete si v rámci Evropy bezpečnostní situaci dané země?.....	79
Graf 28 – Ovlivnění bezpečnostní situací dané země rozhodnutí, zda respondent zemi navštíví nebo nikoliv.....	80
Graf 29 – Volíte vzhledem k bezpečnostní situaci návštěvu jiných Evropských měst nebo raději zůstáváte na území České republiky?	80
Graf 30 – Paretův diagram s Lorenzovou křivkou	91

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Parametry metody FMEA [106]	84
Tabulka 2 – Metoda FMEA	88
Tabulka 3 – Aplikace Paretova principu na výsledky metody FMEA	89
Tabulka 4 – Metoda CARVER	91
Tabulka 5 – Porovnání vybraných měst v České republice	98
Tabulka 6 – Porovnání vybraných Evropských měst	104

Příloha – Dotazník „Studie vnímání terorismu – lokalita Olomouc“

Dobrý den,

jmenuji se Veronika Sobková a jsem studentkou Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění anonymního dotazníku, který se zabývá vnímáním terorismu občany České republiky – lokalita Olomouc. Výsledky dotazníkového šetření budou sloužit jako podklad k praktické části mé diplomové práce.

Děkuji Vám za Váš čas.

Otázka č.1: Jaké je Vaše pohlaví?

- Muž
- Žena

Otázka č.2: Jaký je Váš věk?

- 18 - 26 let
- 27 – 35 let
- 36 – 44 let
- 45 – 53 let
- 54 let a více

Otázka č.3: Cítíte se v České republice bezpečně?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Otázka č.4: Vnímáte terorismus jako hrozbu pro Českou republiku?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Otázka č.5: Myslíte si, že v České republice může dojít k teroristickému útoku?

- Ano

- Ne
- Nevím

Otázka č.6: Pokud ano, myslíte si, že by Olomouc mohla být pro teroristy atraktivní?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Otázka č.7: Víte, jak postupovat v případě teroristického útoku?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Otázka č.8: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci v Evropě?

- Dobrá
- Spíše dobrá
- Spíše špatná
- Špatná

Otázka č.9: Ovlivňuje Váš pocit bezpečí bezpečnostní situace v okolních státech? (vzhledem k provedeným teroristickým útokům v Rakousku, Francii...)

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Otázka č.10: Na následující stupnici uveďte míru pocitu bezpečí v Olomouci z hlediska teroristického útoku (stupeň jedna představuje nejnižší stupeň – žádné riziko).

- 1
- 2
- 3

- 4
- 5

Otázka č.11: Kde podle vás v Olomouci hrozí nejvyšší riziko teroristického útoku? (možnost výběru více odpovědí)

- Výstavy (např. Flora Olomouc)
- Divadlo
- Festivaly
- Kostely
- Sportovní areály (např. fotbalové, hokejové zápasy)
- Obchodní centra
- Trhy (např. vánoční, farmářské)
- Kina
- Školy
- Soudy (Vrchní a okresní)
- Krajský úřad
- Nemocnice a jiná zdravotnická zařízení
- Jiné instituce (např. Policie ČR, městská policie, hasičský záchranný sbor)
- Vlakové nádraží
- Autobusové nádraží

Otázka č.12: Cítíte se bezpečně na místech s vysokou koncentrací osob (např. obchodní centra, sportovní utkání, trhy)?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Otázka č.13: Máte obavu z teroristického útoku na místech s výskytem vysoké koncentrace osob (např. vánoční trhy, obchodní centra)?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne

- Ne

Otázka č.14: Vnímáte v Olomouci na místech s vysokou koncentrací osob bezpečnostní opatření (např. přítomnost policie, prohlídky osob) proti násilnému útoku?

- Ano
- Někdy
- Ne
- Nevím

Otázka č.15: Pokud ano, cítíte se díky bezpečnostním opatřením (např. přítomnost policie, prohlídky osob) bezpečněji?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Otázka č.16: Pociťujete v Olomouci vyšší hrozbu teroristického útoku v centru než v okrajových částech města?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č.17: Cítíte se v Olomouci bezpečněji ve vnitřních (obchodní centra, divadla, nemocnice) nebo venkovních prostorech (trhy, festivaly, sportovní utkání)?

- Vnitřní prostory
- Venkovní prostory

Otázka č.18: Cítíte se na území České republiky bezpečněji než v jiných Evropských státech?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č.19: Cítíte se v Olomouci bezpečně ve srovnání s ostatními městy, které jste v rámci České republiky navštívili?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

Otázka č.20: Navštívili jste někdy město v rámci Evropy, ve kterém jste se cítili bezpečněji než v Olomouci? (uveďte město a proč)

Otázka č.21: V případě, že se chystáte navštívit vybrané město v rámci Evropy, zjišťujete si bezpečnostní situaci dané země?

- Ano
- Ne
- Někdy

Otázka č.22: Na uvedené stupnici uveďte, nakolik ovlivní bezpečnostní situace vybrané země (včetně provedených teroristických útoků) vaše rozhodnutí, zda zemi navštívíte nebo nikoliv (stupeň jedna představuje nejnižší stupeň – bez ovlivnění).

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Otázka č.23: Volíte vzhledem k bezpečnostní situaci návštěvu jiných Evropských měst nebo raději zůstáváte na území České republiky?

- Evropská města
- Území České republiky